

QƏBƏLƏ

ARXEOLOJİ EKSPEDİSİYASI:

HESABATLAR, TAPINTILAR

THE GABALA

ARCHAEOLOGICAL EXPEDITION:

REPORTS, FINDINGS

2013

QƏBƏLƏ
ARXEOLoji EKSPEDİSİYASI:
HESABATLAR, TAPINTILAR

2013

THE GABALA
ARCHAEOLOGICAL EXPEDITION:
REPORTS, FINDINGS

SEBA (Seul-Bakı) Azərbaycan-Koreya Mədəniyyət Mübadiləsi Assosiasiyası
SEBA (Seoul-Baku) Azerbaijan-Korean Cultural Exchange Association

Layihənin adı: Project name:
QƏBƏLƏ ARXEOLÖJİ EKSPEDİSİYASI THE GABALA ARCHAEOLOGICAL EXPEDITION

İdeya müəllifi və layihə rəhbəri:
RUHƏNGİZ HEYDƏROVA

Author of idea and head of project:
RUHANGIZ HEYDAROVA

REDAKSIYA HEYƏTİ:
İradə M. Nəcəfova
İrina Zeynalova
Ceyhun Eminli
Kim Jongil
Kwon Oh Young

EDITORIAL STAFF:
İradə M. Najafova
İrina Zeynalova
Jeyhun Eminli
Kim Jongil
Kwon Oh Young

MƏSUL REDAKTOR:
İlyas Babayev

EDITOR RESPONSIBLE:
İlyas Babayev

**TƏRCÜMƏÇİLƏR VƏ
KORREKTORLAR:**
Nərgiz Aliyeva
Rəyza Bağirova
Sevinc Nəbiyeva
Səbinə Abiyeva
Ülker Hacıyeva

**TRANSLATORS AND
PROOFREADERS:**
Nərgiz Aliyeva
Rəyza Bağirova
Sevinc Nəbiyeva
Səbinə Abiyeva
Ülker Hacıyeva

DİZAYN VƏ TƏRTİBAT:
Əlizamin Ələsgərov
Könül Əlili
Bilal Hüseynov

DESIGNED AND COMPILED BY:
Alizamin Alesgerov
Konul Alili
Bilal Huseynov

TAPINTILAR SAXLANILIR:
Qəbələ Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi
Qəbələ Dövlət Tarix-Bədii Qoruğu

FINDS ARE PRESERVED IN:
Gabala Historical-Regional Studies Museum
Gabala State Historical-Artistic Preserve

"Qəbələ" seriyası
№5

"Gabala" series
No.5

**M.F.Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitabxanası**

Bakı - CBS - 2015

1/1 x 4/8 c. 80 str.

QƏBƏLƏ ARXEOLÖJİ EKSPEDİSİYASI
THE GABALA ARCHAEOLOGICAL EXPEDITION

QƏBƏLƏ ARXEOLOJİ EKSPEDİTSİYASI: HƏSABATLAR, TAPINTILAR
THE GƏBƏLƏ ARCHAEOLOGICAL EXPEDITION: REPORTS, FINDINGS

National Leader of the Azerbaijani people

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

The President of the Republic of Azerbaijan

MÜNDƏRİCAT

Ön söz.....	10
<i>Ruhəngiz Heydərova</i>	
<i>Qəbələ haqqında qısa məlumat</i>	14

HESABATLAR

<i>İlyas Babayev, Laçın Mustafayev, Natiq Alişov, Səbuhi Hüseynov</i>	
<i>2013-cü ildə Qəbələnin Antik ərazisində aparılmış arxeoloji tədqiqatların hesabatı</i>	22
• Qazıntının müddəti.....	23
• Ekspedisiyanın tərkibi.....	23
• Maliyyə mənbəyi.....	23
• Ekspedisiyanın tədqiqat sahələri.....	23
• Antik şəhər yerində əvvəlki qazıntılar haqqında qısa məlumat və 2013-cü il üçün nəzərdə tutulan qazıntılar.....	24
• Antik Qəbələ dəstəsinin çöl-tədqiqat işləri.....	26
• E.ə. I minilliyin I yarısına aid təbəqədən aşkarlanan tapıntılar.....	30
• Qəbiristanlıqla əlaqədar kəşfiyyat işləri və dağılmış qəbirlərin tədqiqi.....	31
• Tapıntılar saxlanılır.....	35

Yi Seonbok, Kim Jongil, Kwon Ohhyong, Seong Jeongyong

<i>2013-cü ildə Qəbələnin Səlbir ərazisində aparılmış arxeoloji tədqiqatların qısa hesabatı</i>	58
• I. Giriş.....	59
• II. Qərib divanının strukturu və xronologiyası.....	59
• III. Bina strukturu və xronologiyası.....	60
• IV. Ocaqlar və saxsı istehsalı.....	60
• Ocaqlar.....	60
• Saxsı istehsalı.....	61
• V. Quyu ləvni strukturu və funksiyası.....	62
• VI. Katakombalar.....	62
• I katakomba.....	62
• III katakomba.....	62
• VIII katakomba.....	63
• IX katakomba.....	63
• XIII katakomba.....	63
• VII. Qısa məlumat.....	64
• VIII. Son qeydlər.....	64
• Tapıntılar saxlanılır.....	65

Ceyhun Eminli

2013-cü ildə Qəbələnin Səlbir ərazisində (III, V qazıntı sahələri) aparılmış arxeoloji

<i>tədqiqatların hesabatı</i>	74
• Qazıntının müddəti.....	75
• Maliyyə mənbəyi.....	75
• Tədqiqat obyekti və iş prosesi.....	75
• III qazıntı sahəsi.....	75
• V qazıntı sahəsi.....	76
• I kvadrat.....	77
• II kvadrat.....	81
• III kvadrat.....	83
• VI və VII kvadrlar.....	84
• Tapıntılar saxlanılır.....	85

Qafar Cəbiyev, Elmira Abbasova

2013-cü ildə Qəbələnin Qala ərazisində aparılmış arxeoloji tədqiqatların qısa hesabatı

<i>2013-cü ildə Qəbələnin Qala ərazisində aparılmış arxeoloji tədqiqatların qısa hesabatı</i>	108
• Qazıntının müddəti.....	109
• Ekspedisiyanın tərkibi.....	109
• Maliyyə mənbəyi.....	109
• VI qazıntı sahəsi.....	109
• Tapıntılar saxlanılır.....	111

Natiq Alişov

2013-cü ildə Qəbələdə Kilsəli Təpə xristian abidəsində aparılmış arxeoloji tədqiqatların hesabatı

<i>2013-cü ildə Qəbələdə Kilsəli Təpə xristian abidəsində aparılmış arxeoloji tədqiqatların hesabatı</i>	124
• Qazıntının müddəti.....	125
• Ekspedisiyanın tərkibi.....	125
• Maliyyə mənbəyi.....	125
• Qazıntı ərazisi.....	125
• Tədqiqat obyekti və iş prosesi.....	125
• Tapıntılar saxlanılır.....	129

TAPINTILAR

• Antik Ərazi (e.ə. IV- b.e. I əsrləri).....	141
• Səlbir Ərazisi (I –XI əsrlər).....	159
• Səlbir Ərazisi (I – XI əsrlər), III, V qazıntı sahələri.....	221
• Qala Ərazisi (I – XVIII əsrlər).....	245
• Kilsəli Təpə Ərazisi (VII – IX əsrlər).....	273

CONTENTS

<i>Preface</i>	10
<i>Ruhangiz Heydarova</i>	

<i>Brief Information on Gabala</i>	14
--	----

REPORTS

<i>Ilyas Babayev, Lachin Mustafayev, Natig Alishov, Sabuhi Huseynov</i>	
<i>Report on the archaeological investigations at the Ancient site, Gabala in 2013</i>	22
• Excavation period	23
• Expedition members	23
• Financial support	23
• Investigation fields of the expedition	23
• Brief information on the previous excavations at the Ancient city site and the excavation plan for 2013	24
• Field investigations of the Ancient Gabala team	26
• The findings of the stratum dating back to the first half of the 1st millennium BC	30
• The investigation of the destroyed tombs and exploring the cemetery	31
• Submission of the finds	35

Yi Seonbok, Kim Jongil, Kwon Ohjong, Seong Jeongyong

<i>Brief report on the archaeological investigations at the Selbir site, Gabala in 2013</i>	58
• I. Introduction	59
• II. Structure and chronology of the western wall	59
• III. Building structure and chronology	60
• IV. Kiln and production of pottery	60
• Kilns	60
• Pottery production	61
• V. Structure and function of pits	61
• VI. Catacombs	62
• Catacomb No.1	62
• Catacomb No.3	62
• Catacomb No.8	63
• Catacomb No.9	63
• Catacomb No.13	63
• VII. Miscellaneous	64
• VIII. Final remarks	64
• Submission of the finds	65

Jeyhun Eminli

<i>Report on the archaeological investigations at the Selbir site (3rd, 5th excavation areas), Gabala in 2013</i>	74
• Excavation period	75
• Financial support	75
• Investigation object and working process	75
• The 3rd excavation site	75
• The 5th excavation site	76
• The 1st square	77
• The 2nd square	81
• The 3rd square	83
• The 6th and 7th squares	84
• Submission of the finds	85

Gafar Jabiyev, Elmira Abbasova

<i>Brief report on the archaeological investigations at the Gala site, Gabala in 2013</i>	108
• Excavation period	109
• Expedition members	109
• Financial support	109
• The 6th excavation site	109
• Submission of the finds	111

Natig Alishov

<i>Report on the archaeological surveys at the Kilseli Tepe Christian monument in Gabala in 2013</i>	124
• Excavation period	125
• Expedition members	125
• Financial support	125
• Excavation site	125
• Investigation object and working process	125
• Submission of the finds	129

FINDINGS

• The Site of Ancient Period (4th century BC – 1st AD)	141
• The Salbir Site (1st – 11th centuries)	159
• The Salbir Site (1st – 11th centuries), the 3rd, 5th excavation areas	221
• The Gala Site (1st – 18th centuries)	245
• The Kilseli Tepe Site (7th – 9th centuries)	273

ÖN SÖZ

Ruhəngiz Heydərova

SEBA (Seul-Bakı) Azərbaycan-Koreya

Mədəniyyət Mübadiləsi Assosiasiyasının sədri

PREFACE

Ruhangiz Heydarova

Chairperson of SEBA (Seoul-Baku) Azerbaijan-Korean

Cultural Exchange Association

ÖN SÖZ

Əsrlərin yaddaşından süzülüb
gələn zəngin bir tarixə malik məkan -
Azərbaycan...

Tarixin müxtəlif dövrlərində işğalla-
ra məruz qalmasına baxmayaraq, heç
vaxt mübarizəsini dayandırmayan, öz
qədim və şərəfli tarixini bu günədək
qoruyub saxlayan yurdum...

Yadellilərin əsrlər boyu ölkəmizə
hücumları nəticəsində bir çox ta-
rixi abidələrimiz, maddi-mədəniyyət
nümunələrimiz dağıdılmış, tariximizin
dünyaya çatdırılmasına əngəl olun-
muşdu. Lakin xalqımızın Ümummilli
lideri Heydər Əliyevin inkişaf strate-
giyası nəticəsində tarixi və memarlıq
abidələrimizin bərpası istiqamətində
mühüm tədbirlər həyata keçiril-
miş, ölkəmizin gələcək inkişaf xətti
müəyyənləşdirilmişdir. Tariximizdə
və taleyimizdə əbədi izləri olan,
Azərbaycan tarixini unudulmaqdan
xilas edən ulu öndərimizi tariximiz
heç bir zaman unutmayacaq.

Bu gün möhtərəm Prezidentimiz
İlham Əliyev tərəfindən tariximi-
zin, tarixi abidələrimizin qorunaraq
dünya ölkələrinə, xalqlarına nüma-
yişi Ümummilli lider Heydər Əliyevin
əsasını qoyduğu humanist siyasətin
layiqli davamıdır.

PREFACE

Azerbaijan, a country with a rich
history...

Azerbaijan, a land that never stop-
ped its struggle, preserving its an-
cient and glorious history so far, in
spite of the many invasions during
the different historical periods...

As a result of the foreign attacks
in our country during many centuri-
es, a huge number of the historical
monuments, material and cultural
assets were destroyed and the world
was hindered from becoming aware
of the Azerbaijani history. However,
due to the result of National Leader
of the Azerbaijani people Heydar
Aliyev's development strategy, many
inevitable events were organised for
the restoration of the historical and
architectural monuments of Azer-
baijan and future progressing steps
were defined for the country. So, our
history will never forget our Natio-
nal Leader, who has eternal traces
both in our history and destiny, res-
cuing the Azerbaijani history.

Today, President Ilham Aliyev ho-
nourably continues the humanistic
policy of the preservation of the Azer-
baijani history and historical monu-
ments as well as their demonstration

Azərbaycanın ən zəngin və qədim tarixə malik şəhərlərindən biri Qəbələdir. 800 ilə yaxın Qafqaz Albaniyasının paytaxtı olmuş bu qocaman, bir o qədər də sirlərlə dolu məkan tarix boyu çox işğalçıların basqınlarına məruz qalmış, lakin daim öz əzəmətini qoruyub saxlamışdır. Düşünürəm ki, 2400 illik tarixə malik, hər daşında-qayasında gizli bir tarix yatan Qəbələ şəhərinin tarixini öyrənmək və yaşatmaq hər birimizin həm vəzifə, həm də vətəndaşlıq borcudur.

2005-ci ildən SEBA Assosiasiyasının təşəbbüsü və AMEA-nın əməkdaşlarının iştirakı ilə Qəbələdə yenidən arxeoloji qazıntılara başlandı. 2009-cu ildən etibarən isə bu qazıntılar Azərbaycandan və Koreyadan olan arxeoloqlardan ibarət birgə komanda şəklində davam etdirilir. Çox mühüm və qədim tarixə malik, dağlar gözəli Qəbələdə Assosiasiyamızın təşəbbüsü ilə görülməli işlərlə biz də öz üzərimizə düşən vəzifəmizi layiqincə yerinə yetirməyə çalışırıq.

Tarixçi alimlər, arxeoloqlar tərəfindən tarixi, mədəniyyəti, insanların yaşayış tərzini daim maraq obyekti olan Qəbələdə torpaq altından tapılan ən xırda əşya belə bizlər üçün qızıl qədər dəyərlidir.

for different countries and nations of the world, which was founded by the National Leader Heydar Aliyev.

Gabala is one of the cities of Azerbaijan with the richest and most ancient history. This ancient and mysterious city was a capital of Caucasian Albania for about 800 years and was exposed to many invasions. However, the city was managed to preserve its magnificence. I think it is our official and civic duty to learn and immortalize the history of Gabala, the city with 2400 years history and a latent history in its every corner.

Since 2005, on SEBA Association's initiative and with the participation of the employees of the ANAS, the archaeological excavations have been resumed in Gabala. And since 2009, these excavations have been continued by a joint team incorporating Azerbaijani and Korean archaeologists. We try to do our duty with what we are doing in Gabala, the city with a very important and ancient history.

The history, culture and life style of the inhabitants of Gabala have always been on the focus of the historians, scholars and archaeologists. Therefore, the smallest item found in Gabala is as

"2013 Qəbələ arxeoloji ekspedisiyası: Hesabatlar, Tapıntılar" başlığı altında nəşr olunan və sayca beşinci olan bu kitabda Azərbaycandan və Koreyadan olan arxeoloqlar tərəfindən 2013-cü ildə Qəbələnin Antik, Səlbir, Qala və Kilsəli təpə adlı ərazilərində aparılmış qazıntılar, bu ərazilərdən aşkar olunmuş tapıntılar haqqında müfəssəl və aydın məlumatlar oxucuların diqqətinə çatdırılır.

Ümid edirəm ki, Qəbələnin şanlı tarixinin öyrənilməsi baxımından atığımız bu addımlar gələcək nəsillər üçün mayak olacaq. Qəbələnin tarixini Azərbaycana və bütün dünyaya tanıtmmaq məqsədilə yerinə yetirdiyimiz bu missiyada əməyi keçən hər bir tarixçi alimə, arxeoloqa və Assosiasiyamızın əməkdaşlarına öz dərin minnətdarlığımı bildirir; onlara bu işlərində daha yüksək nailiyyətlər əldə etmələrini arzulayıram.

Ruhəngiz Heydərova

SEBA (Seul-Bakı) Azərbaycan-Koreya
Mədəniyyət Mübadiləsi
Assosiasiyasının sədri

precious as gold for us.

This book entitled "2013 Gabala Archaeological Expedition: Reports, Findings" is the fifth published book, describing the information on the excavations carried out in Ancient, Salbir, Gala and Kilseli Tepe areas of Gabala by the Azerbaijani and Korean archaeologists in 2013, including thorough data about the finds revealed from these areas.

I hope our efforts and endeavours for the investigation of the Gabala history will be a leading light for future generations. I would like to express my deepest thanks to all the historians, scholars and archaeologists and also to SEBA staff, who contributed to the mission of the presentation of the Gabala history to Azerbaijan and to the whole world. I wish them all more and more achievements in their work.

Ruhəngiz Heydərova

Chairperson of SEBA (Seoul-Baku)
Azerbaijan-Korean
Cultural Exchange Association

QƏBƏLƏ HAQQINDA QISA MƏLUMAT

Bakı - Qəbələ: 225 km

Fiziki-coğrafi

Şərait: Qəbələ rayonu 39°47' - 41°00' şimal coğrafi enliklərində, başlanğıc meridianından 47°52' - 48°02' şərq coğrafi uzunluqları arasında yerləşir.

Sərhədləri:

Şimaldan - Böyük Qafqazın Çaldaş silsiləsi ilə Dağıstan Muxtar Respublikası (Rusiya Federasiyası ilə), Şahdağ silsiləsi ilə Qusar rayonu, şimal-şərqdən Salavat aşırımını istiqamətində Quba rayonu,

şərqdən - Göyçay çayı vadisi boyunca İsmayilli rayonu,

cənubdan - Axar-Baxar alçaq-öndəlik silsiləsi boyunca (Surxay xan dağları) Göyçay və Ağdaş rayonları,

qərbdən - Turyançay (Tikanlıçay) vadisi boyunca Şəki və Oğuz rayonları ilə həmsərhəddir.

Sahəsi: 1550 km²

Şəhər, qəsəbə və kəndlərin

sayı: 1 şəhər (Qəbələ),
3 qəsəbə (Vəndam, Bum, Nic),
60 kənd. Bu yaşayış məntəqələri 60 inzibati ərazi nümayəndəliyi və 55 bələdiyyə vasitəsi ilə idarə olunur.

Əhalinin sayı: 100 000 nəfər (14.02.2014)

BRIEF INFORMATION ON GABALA

Baku-Gabala: 225 km

Geographical

coordinates: Gabala region is located at 39°47' - 41°00' north latitude and 47°52' - 48°02' east longitude from the starting meridian.

Borders:

To the north-the Chaldash Range of the Greater Caucasus and Daghestan Autonomous Republic (Russian Federation), the Shahdagh Range and Gusar region; Guba region along the Salavat Pass to the north-east,

To the east-Ismayilli region along the Goychay River valley,

To the south- Goychay and Aghdash regions along the Akhar-Bakhar Range (the Surkhay khan Mountains),

To the west-Sheki and Oghuz regions along the Turyanchay (Tikanlichay) valley.

Territory: 1550 km²

Cities, settlements and villages:

one city (Gabala),
three settlements (Vendambum, Bum and Nij), 60 villages. They are governed by 60 administrative agencies and 55 municipalities.

Population: 100 000 (14.02.2014)

Əhalinin etnik

tərkibi: - azərbaycanlılar: 78 889
- ləzgilər: 17 119
- udınlar: 3 692
- türklər: 92
- digər millətlər: 208 nəfər

Əhalinin sıxlığı: 1 km² ~ 63 nəfər

Ən yüksək

yaşayış yerləri: Laza (ocean səviyyəsindən 1370 m yüksəklikdə)
Qəmarvan (ocean səviyyəsindən 1125 m yüksəklikdə)

Relyefi: Dağlıqdır

Ən hündür

zirvələri: Bazardüzü (4466 m, rayonun şimal-qərbində)
Şahdağ (4243 m, rayonun şimalında)
Tufandag (4206 m, rayonun şimal-şərqində)
Bazaryurd (4126 m, rayonun şimalında)

Ümumi torpaq

fondur: 150 000 ha (38-40%-i kənd təsərrüfatı)

Torpaq növləri (11):

-qəhvəyi dağ - meşə
-qonur dağ - meşə
-çimli dağ - çəmən
-dağ - meşə
-çimli dağ - meşə
-dağ tünd-şabalıdı
-gilli
-ağır gilli
-orta gillicəli
-yüngül gillicəli
-allüvial çəmən-meşə

Ethnic

composition: - Azeris: 78 889
- Lezgians: 17 119
- Uzbeks: 3 692
- Turks: 92
- Others: 208

Population density: 63 per km²

Highest settlements:

Laza (1370m above the ocean level)
Gamarvan (1125m above the ocean level)

Relief: Mountainous

Highest peaks: Bazarduzu (4 466m, in north-western part of the region)
Shahdagh (4 243m, in the northern part)
Tufandagh (4 206m, in the north-eastern part)
Bazaryurd (4 126m, in the northern part)

Total land fund: 150 000 ha. (38-40 percent is used for agriculture)

Soil types:

-brown mountain-forest
-turky mountain- forest
-turky mountain-meadow
- mountain-forest
- turky mountain- forest
-dark brown mountainous
-argillaceous
-heavy argillaceous
-heavy loamy
-averagely loamy
- soft loamy
-alluvial meadow-forest

İqlim tipləri: - subtropik
- mülayim isti
- soyuq
- dağlıq tundra

Orta illik temperatur: -14-0°C (yanvarda)
+20-24°C (iyulda)

İllik yağıntı miqdarı: 950 mm
min. 350-400 mm
maks. 1600 mm

Yağıntılı aylar: - aprel-may
- sentyabr-noyabr

Günəşli saatların illik miqdarı: - iyun-avqust aylarında 70%-i günəşli,
- düzənlik hissədə 2160-2200,
- dağ otəklərində 2300-2350,
- orta dağlıq zonada 2200,
- daha yuxarılarda 2500 saata çatır.

Ən isti və quraq yeri: Turyançay məntəqəsi: Quşlar, Kürd, Bayramkoxalı kəndlərindən 250-350 m hündürlükdə

Havanın mütləq maksimal temperaturu: 41-42°

Torpağın mütləq maksimal temperaturu: 70°

Ən soyuq yeri: Bazardüzü dağının zirvəsi (4466 m)

Climate types: - Subtropical
- Mild-hot
- Cold
- Mountainous tundra

Average annual temperature: -14-0°C (in January)
+20-24°C (in July)

Annual precipitation: 950 mm
min. 350-400mm
max. 1600mm

Rainy months: -April - May
-September - November

Annual sunshine hours: (June-August) 70 percent,
-2160-2200 hours in lowlands,
-2300-2350 hours in foothills,
-2200 hours in mid-mountainous zone,
-2500 hours in higher areas.

Hottest and most arid territory: Turyanchay area: at 250-350m height from Gushlar, Kurd, Bayramkoxali villages

Absolute maximum temperature: 41-42 °C

Absolute maximum soil temperature: 70 °C

Coldest territory: Bazarduzu Peak (4 466m)

Mütləq minimal temperatur: -50°-dək

İllik yağıntıların miqdarı: 350-400 mm (norma 650-800 mm)

Ən yağıntılı yeri: Orta dağlıq ərazidə, 1500-2000 m hündürlükdə

İllik yağıntının maksimal miqdarı: 1200-1300 mm

Davamlı qar örtüyü: 1200 m-dən 2000 m-dək hündürlüklərdə qar örtüyü 1 m-dən çox olur.

Qoruq və yasaqlıqlar: -Turyançay Dövlət Qoruğu (22 400 ha)
-Qəbələ Dövlət Tarix-Bədii Qoruğu (420 ha)
- Qəbələ Dövlət Təbiət Yasaqlığı (39 680 ha)

Çaylar: 21 (4 böyük çay və onların qolları)
- Turyançay
- Göyçay
- Dəmiraparan
- Vəndam
- Qaraçay
- Tikanlıçay
- Bum çayı
- Həməzəliçay
- Ağçay
- Bazarçay
- Yataçay
- Arpaçay
- Ağnulaçay
- Tufançay

Absolute minimum temperature Up to - 50 °C

Annual precipitation: 350-400mm (norm 650-800mm)

Most rainy territory: at 1500-2000m high territories in mid-mountains places

Annual maximum precipitation: 1200-1300mm

Permanent snow cover: Snow cover is above 1m at 1200- 2000 m high areas.

Reserves and preserves: -The Turyanchay State Preserve (22 400 ha.)
-The Gabala State Historical-Artistic Preserve (420 ha.)
-The Gabala State Natural Reserve (39 680 ha.)

Rivers: 21 (4 large rivers and their tributaries)
- the Turyanchay
- the Goychay
- the Demiraparan
- the Vendamchay
- the Garachay
- the Tikanlichay
- the Bum
- the Hamzalichay
- the Aghchay
- the Bazarchay
- the Yatagchay
- the Arpalichay
- the Aghmulagchay
- the Tufançay

Def 28 x 74

- Səngərçay
- Muçuqçay
- Durçaçay
- Mirzəboyli çayı
- Qoçalançay
- Turyançay
- Göyçay çayı
- Dəmiraparan
- Vəndam çayı
- Seyfələs çayı
- Qobuqçay

Göllər: 10-a yaxın
- Nohurgöl
- Tufangöl
- İsmayıl boy Qutqaşınli gölü
- Küləkgöl
- Qoturğöl və s.

Şalalələr: 2 böyük şalalə (Yeddi gözəl, Muçuq) və Vəndamçayın, Durçaçayın, Hamzəliçay və Bum çaylarının yuxarı axarlarındakı digər şalalələr

Çəmə və mineral bulaqlar: 1000-ə yaxın çəmə və təbii mineral bulaqlar mövcuddur.
1. Qəmarvan bulağı
2. Şonqar mineral bulağı
3. Yengicə mineral bulağı

Məşə örtüyü: 60 000 ha

Nadir meşəliklər: - Şabalıdyarpaq palıd meşəsi (Həzrə kəndi yaxınlığında, sahəsi 4 ha)
- Şarq çınarı meşəliyi (Bum kəndi yaxınlığında, sahəsi 6 ha)
- Şarq fıstığı meşəliyi (Dəmiraparançayın hövzəsində, sahəsi 20 ha)

- the Sengerchay
- the Muchugchay
- the Durjachay
- the Mirzabayli
- the Gochalanchay
- the Turyanchay River
- the Goychay River
- the Demiraparan River
- the Vendam River
- the Seyfelas River
- the Gobuchay

Lakes: About 10
- the Nohur,
- the Tufan,
- the İsmayil bey Gutgashinli,
- the Kulek
- the Gotur etc.

Waterfalls: 2 large waterfalls (The Yeddi Gozel, The Muchug) and others in the upper flows of the Bum, the Hamzalichay, the Durjachay and the Vendam Rivers

Springs and mineral springs: There are about thousand springs and natural mineral springs.
1. The Gamarvan spring
2. The Shongar spring
3. The Yengija spring

Forest cover: 60. 000 ha

Rare forests: - Oak forest (near Hazra village, covers 4 hectares)
- Eastern Plane Forest (near Bum village, covers 6 hectares)
- Eastern Beech Forest (Demiraparançay River basin, covers 20 hectares)

Bütü örtüyü:

Fıstıq, palıd, vələs, qızılağac, tozağacı, yalanqoz, ağyarpaq və çay qovağı, söyüd, qarağac, cökə, ağcaqayın, ardıc, saqqız ağacı, adi göyrüz, saqqallı qızılağac, adi nar, şabalıd, qoz, fındıq, alça, şarq alması, armud, böyürtkən, qaraqöhrə, itburnu, quşarmudu, yemişan, zirinc, əzgil, qaratan, moruq, qarağat, yasəmən, çaytikanı, şabalıd və cökə çiçəkləri; yaylaqlarda, çəmən və düzlərdə yayılmış kəklikotu, qaraqırmıq, sarıqöp, astraxal, xəşə, baldırğan; təbii şəkildə yayılan qızılqul və s.

Heyvanat aləmi:

Qonur ayı, nəcib maral, dağ keçisi, dağ kəli, cüyür, canavar, vaşaq, meşəpişiyi, dələ, yenot, tülkü, çöl donuzu, dovşan, adi və oxlu kirpi, yarasə, Qafqaz uları, soltan toyuğu, qırqovul, kəklik, turac, qaratoyuq, baltadimdik, bağı toyuğu, çöl göyərçini, qartal, qarğa, ağbaş kəkək; köçəri quşlardan vağ, hacıleylak, qızıl qaz, ördək; Qəbələ yaylasında sürünənlərin müxtəlif növləri, o cümlədən yüksək keyfiyyətli zəhəri ilə tanınan "Tosik gürzəsi" və s.

Kənd

təsərrüfatı: Meyvəçilik, bitkiçilik, heyvandarlıq

Sənaye

müəssisələri: - Qəbələ konserv zavodu
- Asfalt zavodu
- Dəmir-beton məmulatları istehsalı zavodu
- Karpic zavodu

Flora:

Beech, oak, hornbeam, alder, birch, Japanese wingnut, white poplar, willow, elm, lime, juniper, camwood, ash-tree, pomegranate, chestnut, walnut, hazelnut, sour plum, eastern apple, pear, blackberry, dog-nose, rowan, hawthorn, barberry, medlar, Christ's thorn, raspberry, currant, lilac, seabuckthorn; thyme, oregano, locoweed, cow-parsnip in the meadows, plains and summer pastures; natural roses etc.

Fauna:

Brown bear, deer, Caucasian goat, elk, roe, wolf, lynx, forest-guard, squirrel, raccoon, fox, wild pig, hare, hedgehog, porcupine, bat, Caucasian donkey, pheasant, partridge, turaj, blackbird, grosbeak, pigeon, eagle, griffon; migrant birds-heron, stork, flamingo, duck; various reptile species, as well as Tosik viper famous for its venom, etc.

Agriculture:

Fruit and plant-growing, cattle-breeding

Industrial enterprises:

- the Gabala Cannery
- the Asphalt Factory
- the Iron-Concrete Producing Factory
- the Brickfield

- Qum-çınqıl zavodu
- Fındıq emalı zavodu
- Süd emalı zavodu
- "Beltmann" Piano fabriki
- Yeyinti məhsulları istehsalı müəssisəsi
- Qəbələ heyvandarlıq – südçülük kompleksi
- "Aspi Winery" Üzüm emalı zavodu
- Aqrar-sənaye kompleksi
- Limonad və cipsi zavodu
- Quşçuluq kompleksləri
- Lift zavodu

- the Sand-Gravel Factory
- the Hazelnut Processing Factory
- the Milk Processing Factory
- the "Beltmann" Piano Factory
- the Foodstuff production enterprise
- the Gabala cattle breeding and dairy complex
- "Aspi Winery" Grape processing factory
- the Agro-industrial complex
- the Lemonade and chips factory
- the Paultry complexes
- the Elevator factory

HESABATLAR REPORTS

Ilyas Babayev, Laçın Mustafayev, Natiq Alishov, Səbuhi Hüseynov

**2013-CÜ İLDƏ
QƏBƏLƏNİN ANTIK ƏRAZISINDƏ APARILMIŞ
ARXEOLÖJİ TƏDQIQATLARIN HESABATI**

Ilyas Babayev, Lachin Mustafayev, Natiq Alishov, Sabuhi Huseynov

**REPORT
ON THE ARCHAEOLOGICAL INVESTIGATIONS
AT THE ANCIENT SITE, GABALA IN 2013**

QAZINTI MÜDDƏTİ

2013-cü ildə ekspedisiya mart ayının 18-dən iyul ayının 31-nə qədər qöl-tədqiqat işləri ilə məşğul olmuşdur.

EXCAVATION PERIOD

The Gabala archaeological expedition continued researches from March 18 to July 31 in 2013.

EKSPEDİSİYANIN TƏRKİBİ

Ekspedisiya aşağıdakı tərkibdə fəaliyyət göstərmişdir:

1. Ilyas Babayev – ekspedisiya rəisi, AMEA-nın müxbir üzvü, tarix elmləri doktoru, professor
2. İradə M. Nəcəfova – böyük elmi işçi, t.e.n./SEBA
3. Ceyhun Eminli – böyük elmi işçi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru
4. Laçın Mustafayev – kiçik elmi işçi
5. Natiq Alishov – kiçik elmi işçi
6. Səbuhi Hüseynov – kiçik elmi işçi
7. Kubra Əliyeva – Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini, professor
8. Səkinə Zeynalova – rəssam

EXPEDITION MEMBERS

The expedition consisted of the following members:

1. Ilyas Babayev – expedition leader, corresponding member of ANAS, Doctor of History, Professor
2. İradə M.Nəcəfova – senior researcher, PhD/SEBA
3. Jeyhun Eminli – senior researcher, PhD
4. Lachin Mustafayev – junior researcher
5. Natiq Alishov – junior researcher
6. Sabuhi Huseynov – junior researcher
7. Kubra Aliyeva – vice-director on research works, the Institute of Architecture and Art, Professor
8. Sakina Zeynalova – artist

Qöl-tədqiqat işləri apardığımız bütün dövr ərzində ekspedisiyanı maliyyələşdirən SEBA (Seul-Baku) Azərbaycan-Koreya Mədəniyyət Mübadiləsi Assosiasiyasının bir neçə əməkdaşı tədqiqatçıların yanında olmuş və ekspedisiyaya lazım olan köməkləri göstərmişdir. Assosiasiyanın rəhbərliyi də dafələrlə Qəbələyə gələrək tədqiqat işlərinin gedişi ilə tanış olmuşdur.

During the whole expedition period, some employees of SEBA (Seoul-Baku) Azerbaijan-Korean Cultural Exchange Association (the Association supported the expedition financially) did their best to help the expedition members. The chairperson of the Association also visited the archaeological sites in Gabala for several times.

MALİYYƏ MƏNBƏYİ

AMEA-nın Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutu ekspedisiyanın yeddi nəfərinin ezamiyyə və çox az miqdarda avadanlıq (əsasən dəftərxana ləvazimatı) almaq üçün zəruri olan xərclərini ödəmişdir. Ekspedisiyanın bütün digər xərcləri SEBA (Seul-Baku) Azərbaycan-Koreya Mədəniyyət Mübadiləsi Assosiasiyası tərəfindən ödənilmişdir.

FINANCIAL SUPPORT

The Institute of Archaeology and Ethnography of ANAS defrayed only the expenses for the travel of seven members and a small amount of equipment (mainly, office accessories). The rest charges were covered by SEBA (Seoul-Baku) Azerbaijan-Korean Cultural Exchange Association.

**EKSPEDİSİYANIN
TƏDQIQAT SAHƏLƏRİ**

2013-cü ildə ekspedisiya Qəbələnin Antik şəhər yerində qazıntıları davam etdirmişdir.

**INVESTIGATION FIELDS
OF THE EXPEDITION**

In 2013, the expedition was continued at the Ancient site of Gabala.

ANTİK ŞƏHƏR YERİNDƏ ƏVVƏLKİ QAZINTILAR HAQQINDA QISA MƏLUMAT VƏ 2013-CÜ İL ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULAN QAZINTILAR

Bu ildə Antik şəhər yerində, IV qazıntı sahəsində qazıntıların aparılması ilə yanaşı, Antik dövrə aid şəhər qəbiristanlığının tapılması ilə əlaqədar kəşfiyyat işlərinin aparılması da nəzərdə tutulmuşdur. Qazıntıların zamanı ilk dəfə olaraq 2012-ci ildə Antik şəhər yerində, III qazıntı sahəsində Son Tunc və İlk Dəmir dövrünə aid təbəqə aşkar edilmişdir. Əvvəlki illərdə Antik şəhər yerində bəzən Tunc dövrünə aid tapıntılara rast gəlinirdi. Lakin burada yaşayış yerinin olduğunu sübut edən təbəqə aşkar edilməmişdir. Hələ keçən əsrin 60-70-ci illərində qazıntılar zamanı I qazıntı sahəsində, ən alt təbəqədə təxminən e.ə. IV-III əsrlərə aid, şəhər mədəniyyəti üçün səciyyəvi olan tikinti qalıqları və digər maddi-mədəniyyət nümunələri aşkar edilirdi. Lakin orada ondan əvvəlki dövrlərə aid tikinti qalıqlarına, ümumiyyətlə yaşayış yeri üçün səciyyəvi olan tikililərin qalıqlarına rast gəlinməmişdir. O zamanı qazıntı materialları göstərdi ki, bu sahədə təxminən e.ə. IV əsrdə şəhər birdən-birə salınmışdır.

2012-ci il qazıntıları göstərdi ki, Antik şəhər yerinin şimal hissəsində Son Tunc-İlk Dəmir dövründə yaşayış yeri olmuşdur. Bu yaşayış yeri e.ə. I minilliyin ortalarında geniş sahəni əhatə edən şəhərə çevrilmişdir. Bu şəhər Qafqaz Albaniyası adı ilə tanınan və Şimali Azərbaycan ərazisində yaranan ilk müstəqil dövlətin paytaxtı olmuşdur.

Şəhər yerində indiyə qədər aparılan arxeoloji qazıntılar nəticəsində Antik dövrdə burada çox intensiv şəhər həyatının mövcudluğu sübut olunmuşdur.

Qazıntıların zamanı icimai mahiyyət daşıyan böyük binaların, yaşayış binalarının, sənətkarlıq emalatxanalarının qalıqları və çoxsaylı məişət avadanlığı aşkar edilmişdir.

Şəhər yerində aparılan qazıntılar zamanı aşkar olunan böyük icimai binaların oxsarlarına indiyə kimi bütün Qafqaz, Yaxın və Orta Şərqdə Antik dünyada rast gəlinməmişdir. Bu cəhətdən III qazıntı sahəsində aşkar edilən və o dövr üçün çox böyük sayılan oval planlı bina qalıqları diqqətə layiqdir.

BRIEF INFORMATION ON THE PREVIOUS EXCAVATIONS AT THE ANCIENT CITY SITE AND THE EXCAVATION PLAN FOR 2013

In 2013, the main objectives were to conduct excavations at the fourth excavation area of the Ancient site, as well as to investigate the city cemetery dating back to the Ancient Period. A stratum dating back to the Late Bronze and Early Iron Ages was detected in 2012 at the third excavation area of the Ancient city site for the first time. Some findings dating back to the Bronze Age were already observed during the previous excavations at the Ancient site. However, no stratum was detected to demonstrate the settlement here. In 1960-1970s, the remains of buildings and other artifacts dating back to approximately 4th-3rd centuries BC were found at the lowest stratum of the first excavation site. But no remains of buildings or building structures typical to dwellings, dating back to an earlier period, were identified here. As the consequence of the previous excavations, it is obvious that the city in that area was built in the 4th century BC.

Yet, the excavations of 2012 revealed that settlements dating back to the Late Bronze-Early Iron Ages existed in the northern part of the Ancient city site. Later, this settlement became into a big city in the mid-1st millennium BC. This city was known as Caucasian Albania and was the capital of the first independent state in the territory of North Azerbaijan.

The archaeological excavations at the city site hitherto revealed intense city life in here in the Ancient Period.

Remains of big public buildings, houses, workshops and a lot of household utilities were found during the excavations.

The big public buildings that were unearthed at the city site are unique. Such buildings are never known in the Caucasus, Near East or Middle East in the Antiquity.

Therefore, the remains of the oval-shaped building at the third excavation site, which is big for its period, are of great importance.

E.ə. I-b.e. I əsrlərinə aid edilən bu binanın ümumi sahəsi 1732 m²-dir. Binaın şərq tərəfdə iki, arxa (qərb) tərəfdə bir olmaqla üç geniş giriş yeri izlənir. Şərq tərəfdə olan qapı yerlərinin birində-divarda (ehtimal olunur ki, bura nəzarətinin dayanması üçün nəzərdə tutulmuşdur) 0,8 x 0,8 m ölçülərində kəşik vardır. Binaın içəri üzündə 2,2 m enində bütün divar boyu, hətta qapı yerlərinin qarşısında da çaydaşı döşənmə səki vardır. Ölçümlər göstərir ki, təkcə bu səkinin üstündə eyni zamanda 600-700 insan dayana bilərdi.

Həmin qazıntı sahəsində bu oval tikintidən əvvəlki dövrlərə e.ə. IV-II əsrlərə aid daha iki oval planlı binanın qalıqları aşkar olunmuşdur. Onların birinin sahəsi 504 m² olmuşdur.

Bu sahədə e.ə. IV-III əsrlərə aid təbəqədə öz dövrü üçün çox böyük olan çaxır anbarının qalıqları da aşkar olunmuşdur. Bu anbarda sıra ilə çiyinlərinə qədər yerə basdırılan 240-a qədər təsərrüfat kipi vardır.

III qazıntı sahəsindən 20 m şərqdə yerləşən IV qazıntı sahəsində 1500 m² ərazidə keçən illərdə (2011-2012-ci illərdə) də qazıntı aparılmışdır (şəkl. 1a, 1b). Burada da ən üst təbəqədə yeni oval tikintinin qalıqlarının olduğu müəyyən edilmişdir.

2013-cü ildə Antik Qəbələ şəhər yerində, əsasən IV qazıntı sahəsində üst təbəqədəki IV oval planlı binanın qalıqlarını bütünlüklə izləmək, bu sahədə alt təbəqələri qazaraq Son Tunc-İlk Dəmir və Ellinizm dövrələrinə aid qalıqların tədqiq etmək nəzərdə tutulmuşdur.

Bu sahədə qazıntıların davam etməkə yanaşı, şəhərin qədim qəbiristanlığının yerinin müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar axtarışlar aparılması da nəzərdə tutulmuşdur. Əvvəlki illərdə Qəbələnin Antik şəhər ətrafında həm şəhər yerinin cənub-şərqində, həm də şimal-şərqində Antik dövrə aid torpaq qəbirələr aşkar edilmişdir. Lakin məlum olmuşdur ki, bu qəbirələr kiçik sahələrdə və bir neçə qəbirdən ibarət qrup halında yerləşmişdir. Belə qəbir qrupları çox güman ki, ayrı-ayrı ailələrə və ya kiçik qruplara aid olmuşdur. Bir qədər uzaq sahələrə yoxlanılarkən qəbirələr aşkar edilməmişdir. Ona görə də bu ərazidə 400 ilə qədər mövcud olan böyük şəhərin əsas qəbiristanlığının yeni hələlik dəqiq müəyyənləşdirilməyib. Bu qəbirələrin yerləşdi

The building dates back to the 1st century BC - 1st century AD, and it covers a 1732 m² area. Three wide entrances are detected here; two of them are in the east, one is in the west. There is a section with the size of 0.8 x 0.8 m on the wall of the one door in the east (Probably, it was intended for the guardian to stand here). A pebble pavement is observed in the inner part of the building through the 2.2 m wide wall, as well as in front of the doors. 600 or 700 people could easily stand on this pavement at the same time.

The remains of other two oval buildings dating back to an earlier period - 4th-2nd centuries BC were found at this excavation site. The total area of one of them is 504 m².

The remains of a wine cellar, which is very huge for its period, are revealed in the stratum dating back to the 4th-3rd centuries BC. 240 pitchers were dug into the ground up to their shoulders in a row in this cellar.

In the previous years (2011-2012), the excavations were carried out in a 1500 m² area at the fourth excavation site, which is 20 m east of the third excavation site (fig. 1a, 1b). The excavations at this site revealed the remains of a new oval building on the upper stratum.

The main objectives for the 2013 excavations were to identify the remains of the fourth oval building on the upper layer of the fourth excavation area in the Ancient Gabala city site, as well as to investigate the artifacts dating back to the Late Bronze - Early Iron Ages and Hellenistic Period by excavating the lower strata.

Another main principal was to discover the location of the old city cemetery. During the previous excavations, ground tombs dating back to the Ancient Period were found in the north-eastern and south-eastern parts of the Ancient Gabala city. But they occupied small territories and consisted of several tombs as a group. Supposedly, such tomb groups belong to different families or small groups. No other tombs were detected in the vicinity. Therefore, the location of the main cemetery of the big city, which existed for about 400 years, is unknown hitherto.

ələmətləri olmadıqından onlar arasında qədim zamanlarda qərarot olunanların da mövcudluğu şübhə doğurmamalıdır. Ona görə də şəhər ərazisində qazıntıların davam etdirməklə yanaşı, şəhərin əsas qəbiristanlığının yerini müəyyənləşdirmək də zəruridir. Ekspedisiya son illərdə olduğu kimi 2013-cü ildə də bu sahədə kəşfiyyat işləri aparmayı planlaşdırır.

ANTİK QƏBƏLƏ DƏSTƏSİNİN CÖL-TƏDQIQAT İŞLƏRİ

2013-cü ildə əsas qazıntı işləri IV qazıntı sahəsində aparılmışdır. Bu qazıntı sahəsi III qazıntı sahəsindən 20 m şərqdə yerləşir. Sahəsi 1500 m² olan bu qazıntı sahəsində keçən qazıntı mövsümündə bir sıra tikintiləri qalqlan aşkar edilmişdir. Onlardan biri oval planlı tikintiyə aiddir. III qazıntı sahəsində aşkar edilən I, II, III oval planlı tikintilərdən fərqli olaraq bu oval planlı tikintinin daş bünövrəsi yoxdur. Onun divarların bütünlüklə çiy kərpiclərlə hövlümüşdür. IV qazıntı sahəsindəki oval planlı tikintinin çiy kərpiclə tikilən xarici divarının eni 1,8 m-dir. Onun içəridən eni 10,5 m-dir. Oval tikinti bir qədər şimal-cənub istiqamətində uzanır. Şimalda bir qədər qərbə doğru, cənubda isə bir qədər şərqə doğru meyil edir. Tikili qazıntı sahəsinin şərq tərəfində yerləşir. Ona görə də onun şimal qurtaracağı bütünlüklə qazıntı sahəsinə düşsə də, cənuba doğru uzandıqca şərq divan və cənub hissəsi qazıntı sahəsindən kənara çıxır. Bu məqsədlə qazıntı sahəsi bir qədər şərq (2 x 10; 3 x 6 m) və cənub tərəflərə doğru (6 x 15 m) 140 m² genişləndirildi. Nəticədə IV qazıntının ümumi sahəsi 1640 m² oldu. Lakin yəni də oval tikintinin bütün qalıqlarını aşkar etmək mümkün olmadı. Bunun üçün qazıntı sahəsinin cənub-şərq tərəfə xeyli genişləndirmək lazım gələcək. Qazıntı zamanı məlum oldu ki, bu oval tikinti iki hissədən ibarətdir. Onun şimal hissəsinin uzunluğu 17 m-dir. Bu məsafədən sonra 4,3 m enində şərq-qərb istiqamətində olan keçid tikintini iki hissəyə ayırır. Bu keçiddən həm cənub, həm də şimal hissədə 1,5 m enində olan divarlarda üzbozluq qapı yerləri vardır. Bu qapı keçidlərinin eni 2 m-dir.

Binanın cənub hissəsi hələlik 20 m uzunluğunda izlənilir. Binanın cənub və şimal hissələri, görünür, bir kompleksə aiddir. Bunu binanın divarlarının ümumi eni, onların eyni xətt üzrə uzanması sübut edir. Bu

These tombs possess no surface features, so probably, some of them were not robbed in the Ancient Period. Hence, it is very important to detect the location of the main city cemetery, as well as to continue the excavations at the city site. The expedition plans to explore these areas in 2013 as in the previous years.

FIELD INVESTIGATIONS OF THE ANCIENT GABALA TEAM

In 2013, the main excavations were carried out in the fourth excavation site. It is located 20 m east of the third excavation site and occupies a 1500 m² area. The previous excavations revealed the remains of several buildings here. One of them is the oval-shaped building. Unlike the first, second and third oval buildings in the third excavation site, it has no stone foundation. Its walls were built with raw bricks entirely; the outer wall is 1.8 m wide, inner wall is 10.5 m wide. The building lies in the north-south direction. It bents westwards in the north; eastwards in the south. The building is located in the east part of the excavation site. Therefore, its north end is within the territory of the excavated site; but its east wall and south part go beyond the excavated territory. So the territory was extended 140 m² eastwards (2 x 10; 3 x 6 m) and southwards (6 x 15 m). Consequently, the fourth excavation territory was enlarged to 1640 m². Nevertheless, it was impossible to discover all the remains of the building. So the territory should be extended south-eastwards. The excavations revealed that the oval building consists of two parts. The northern part is 17 m long. The 4.3 m wide passage in the east-west direction divides the building into two parts in this area. There are door places in front of one another on the 1.5 m wide wall, to the south and north of the passage. The width of the door passages are 2 m.

The south part of the building is 20 m long yet. Evidently, the south and north parts of the building belong to the same building structure. It is clear by the width and the same direction of the walls. Rectangular, flat drip stones, which had been used as pedestals, were found in the centre of the building. Some

oval tikintinin mərkəzi hissəsində sütunaltlığı kimi istifadə olunan yastı, düzbucaqlı formada yonulan pınc daşlar qoyulmuşdur. Ancaq onların bir neçəsi öz ilkin yerlərində (*in situ*) qalmışdır. Qalanları əsrlər boyu şumlanma zamanı yerindən çıxarılmışdır. Bu daşların bəziləri şək. 10 sahəsinin kənarına atılmış, bəziləri isə topa halında qalmışdır.

Sütunaltı kimi istifadə olunan yastı daşların ölçüləri təxminən 46 x 35 x 15 sm-dir. Onların bir neçəsi oval planlı binanın divarının xarici səthinə bitişik tapılmışdır. Bu binanın cənub hissəsinin də qalıqlarını bütünlüklə izləmək yaxşı olardı. Arxeoloji qazıntılar dövründə ekspedisiya tərəfindən bu cür binaya rast gəlinməmişdir. Bu oval planlı, iki hissədən ibarət binaya qalıqları e.ə. I-b.e. I əsrlərinə aiddir. Binanın şərq divarından xaricə, onun bünövrəsi səviyyəsində Parfiya hökmdarı II Orodun (e.ə. 57-37-ci illər) gümüş draxması tapılmışdır.

IV qazıntı sahəsində e.ə. IV-II əsrlərə aid digər tikinti qalıqları da izlənilmişdir. Oval tikintidən şimal və şimal-qərb tərəfdə eni 1 m, uzunluğu 14 m olan çiy kərpic divar qalıqları izlənilirdi. Bu divar qazıntı sahəsindən kənara çıxaraq şimala doğru uzanır (şək. 2). Qazıntının şimal-qərb tərəfində bünövrəsi çaydaşları, divarları isə çiy kərpiclə tikilən binanın da müəyyən hissələri izlənilmişdir.

Antik şəhər yerində əvvəlki qazıntı sahəsində olduğu kimi, IV qazıntı sahəsində də e.ə. IV-b.e. I əsrlərinə aid təbəqələrdə aşkar edilən tikinti qalıqları, təsərrüfat quyuları həmin dövrdə burada intensiv şəhər həyatının olduğunu göstərir (şək. 3-6).

Qazıntının Ellinizm dövrü təbəqəsində B6 kvadratında bir düzbucaqlı tikinti daşı aşkar edildi. Onun ölçüləri 0,45 m x 0,85 m-dir. Daşın üstündə diametri 15 sm, dərinliyi 6 sm, aralarındakı məsafə 40 sm olan iki oyuq qazılmışdır. Bu daşın nə məqsədlə istifadə olunduğunu müəyyənləşdirmək hələlik çətinidir (şək. 5).

Antik dövrə aid quyular oval və dairəvi formalıdır. Onlardan məhsul, əsasən də taxıl saxlamaq üçün istifadə olunmuşdur.

IV qazıntı sahəsinin alt təbəqəsi Son Tunc-İlk Dəmir dövrünə aiddir. Bu təbəqədə də alt hissələri yəni basdırılan inəcməli, qalındıvarlı təsərrüfat küplərinin qalıqları, təsərrüfat quyuları, məişətdə istifadə olunan

of them were left in their preliminary places (*in situ*). But some were destroyed during soil plough through the ages. Some of the stones were thrown away from the plantations; some were piled up in one place.

The dimension of the pedestals is 46 x 35 x 15 cm. Some of them were found close to the outer surface of the oval building. It is worth investigating the remains of the south part of this building as well. Alike buildings were never found during the expedition. These oval-shaped building, which consists of two parts, dates back to the 1st century BC - 1st century AD. Silver drachma of the Parthian king Orodes II (57-37 BC) was unearthed out the east wall of the building, on the foundation level.

The remains of another buildings dating back to the 4th-2nd centuries BC were also discovered at the fourth excavation site. The remains of 1 m wide, 14 m long raw brick walls were observed to the north and north-west of the oval building. This wall is beyond the excavation site and extends northwards (fig. 2). Another building remains were also identified in the north-west part of the excavation site. Its walls were built with raw bricks and foundation with pebbles.

The remains of buildings and household pits, which are discovered in the strata dating back to the 4th century BC-1st century AD at the fourth excavation area, as at the previous areas of the Ancient city site, show the intense city life here in that period (fig. 3-6).

A rectangular stone was detected in the B6 square of the Hellenistic Period stratum of the excavation. Its dimensions: 0.45 m x 0.85 m. There are two hollows 40 cm apart from one another on the stone, of whose diameter is 15 cm, depth is 6 cm. The function of the stone is unknown yet (fig. 5).

The pits dating back to the Ancient Period are oval- and round-shaped. They were used to store crop, mainly wheat.

The lower stratum of the fourth excavation site dates back to the Late Bronze - Early Iron Ages. This stratum revealed the remains of thick and big pitchers, which were dug into the ground, household pits, other household utilities, as well as grndstones (fig.

digər maddi-mədəniyyət qalıqları, o cümlədən dəndəşən aşıklar edilmişdir (şəkl. 7-11). Bu dövrə adətən təbəqə əsasən qazıntı sahəsinin şimal hissəsində, xüsusilə sahənin şimal-qərb hissəsində daha yaxşı izlənilir. Qazıntı sahəsinin şimal-qərb küncündə aşkar edilən bir təsərrüfat quyusu diqqəti daha çox cəlb edir. Diametri 1,65 m olan bu dairəvi torpaq quyuda 35-40 sm qalınlığında yağız kömürəmiş arpa qalmışdır. Quyunun ləpə yuxarı hissəsində olan taxıl yanib külə çevrilmişdir. Buradan xeyli miqdarda yanmış arpa analiz üçün götürüldü. Quyu, görünür, e.ə. I minilliyin I yarısına və ya ortalarına aiddir.

AMEA-nın Radiasiya Fizikası İnstitutunun əməkdaşı Dinara xanım Abbasova Parisdə Fransa Milli Təbiiat Tarixi Muzeyinin əməkdaşı ilə Qəbəladan quyudan götürülən yanmış taxıl nümunəsini palinoloji dövrəşmə analizi edərək müasir yaşayış etmişdir ki, həmin qalıqlar arpa (*Hordeum Vulgare*) aiddir. Qalıqlar içərisində iki növ noxudun dörd odad dənə və yabanı arpa növü aşkar edilmişdir.

2013-cü ildə IV qazıntı sahəsində aşkar edilən maddi-mədəniyyət qalıqları əsasən Ellinizm dövrünə (e.ə. IV-II əsrlərə), ən alt təbəqə tapıntıları isə Son Tunc və İlk Dəmir dövrünə (e.ə. II minilliyin sonu - I minilliyin I yarısı) aiddir. Həmişə olduğu kimi, tapıntıların əksəriyyəti müxtəlif formalı və müxtəlif tipli gil qabların fragmentlərindən ibarətdir. Ellinizm dövrünə aid tapıntıların arasında açıq-qırmızı rəngli gil çəmin böyük bir hissəsi (şəkl. 12a), açıq-qırmızı rəngli, səhəng tipli gil qabların fragmentləri (şəkl. 12b, 12c), açıq-qırmızı rəngli, oynoxoyaya tipli gil qabların qulpları (şəkl. 12d, 12e), açıq-qırmızı rəngli üçayaq vazanın konusvari ayağının bir hissəsi (şəkl. 12f), açıq-qırmızı rəngli, qulplu, kasa tipli qabın bir hissəsi (şəkl. 12g), qara rəngli küpünün ağzının kənarının bir hissəsi (şəkl. 12h), açıq-qırmızı rəngli küpünün bir hissəsi (şəkl. 13a) vardır.

Bu təbəqədən götürülən tapıntıların arasında iki odad bözək predmeti də vardır. Onlardan biri kiçik mis düyməciyə oxşar, arxasında bərkəlmə üçün qarmaq formalı əymələri vardır. Digər bözək predmeti isə bir ucu yastı, digər ucu qabaq olan sümük muncuqdur (şəkl. 13b, 13c).

Bu təbəqədən götürülən digər tapıntıları da müxtəlif

7-11). The stratum dating back to this period is well observed in the north, especially north-west part of the excavation site. A household pitcher, which is found in the north-west of the site, draws special attention. Burned barley with 35-40 cm thickness was found inside this soil pit with the diameter of 1.65 m. Burned wheat was found in the upper layer of the pit. Some barley was taken for analysis. The pit seems to date back to the 1st half or mid-1st millennium BC.

The palynological analysis of the sample taken from the pit was carried out by Dinara Abbasova, the employee of the Institute of Radiation Physics of ANAS, together with the employee of the France National Museum of Natural History, Paris. The sample turned out to be barley (*Hordeum Vulgare*). Four peas of two different species and wild barley were detected inside the sample as well.

The artifacts in the fourth excavation site in 2013 mainly date back to the Hellenistic Period (4th-2nd centuries BC) and the findings in the lower layer date back to the Late Bronze and Early Iron Ages (late 2nd millennium BC – first half of the 1st millennium BC). Most of the findings are the fragments of different-shaped and various clay dishes. The artifacts of the Hellenistic Period include a big fragment of a light-red clay phial (fig. 12a), fragments of light-red *seheng*-like dishes (fig. 12b, 12c), handles of light-red oinochoe-like clay dishes (fig. 12d, 12e), a fragment of a conical leg of a tripod vase (fig. 12f), a fragment of a light-red, handled bowl-like dish (fig. 12g), a lip fragment of a black jar (fig. 12h), and a fragment of a light-red jar (fig. 13a).

There are two adornments among the finds of the stated stratum. One of them is a small bronze button with a hook-like buttonhole. Another adornment is a bone bead. Its one side is flat; another is convex (fig. 13b, 13c).

Other findings of the stratum include fragments of different clay dishes (fig. 13d). Some clay dishes consist of phial-like dishes (fig. 13e, 13f, 13g).

Furthermore, small fragments of black vase-

gil qab hissələrindən ibarətdir (şəkl. 13d). Bir neçə digər saxsı məmulatı cam formalı qabların hissələrindən ibarətdir (şəkl. 13e, 13f, 13g).

Bundan əlavə, qeyd olunan təbəqədə qara rəngli, vaza tipli gil qabların xırda qırıqlarına da tez-tez rast gəlinir. Belə vazaların çox vaxt çiyin hissəsi ilə ağzının kənarını birləşdirən göbələk formalı qulpları olur (şəkl. 13h, 13i).

Ümumiyyətlə, Antik dövrə aid şəhər yerində qara və boz rəngli, qırıq qırıq və üçayaq vazaların ayrı-ayrı qırıqları çox tapılır (şəkl. 14a, 14b, 14c, 14d).

Qazıntı zamanı Antik dövrdə məişətdə çox işlənan küpa formalı qabların bözi hissələri də götürülmüşdür (şəkl. 15a, 15b).

Gil qab hissələrindən biri spiralvari naxışlı, açıq-qırmızı rəngli, üstü ağrılı anqobla örtülən qulp hissəsidir (şəkl. 16a). Tapıntılarından biri sarımtıl-qırmızı rəngli, üstü anqoblu, boşqab formalı qabın bir hissəsidir (şəkl. 16b). Gil qab fragmentlərinin bir neçəsi küpa tipli qablara məxsusdur (şəkl. 17a, 17b, 17c, 17d). Digər gil qab fragmenti açıq-qırmızı rəngli, darboğazlı qabın boğaz hissəsidir (şəkl. 17e).

Qazıntıları zamanı açıq-qırmızı rəngli, üstü sarımtıl, anqoblu bardaq formalı (şəkl. 18a), açıq-qırmızı rəngli, in kasa formalı (şəkl. 18b) və küpa formalı qablar (şəkl. 18c) da tapılmışdır.

IV qazıntı sahəsinin e.ə. I - b.e. I əsrlərinə aid təbəqəsinin ucu və yanları itti predmet də (əmək aləti (şəkl. 18d)) tapılmışdır. IV qazıntı sahəsinin üst təbəqəsində iki odad gümüş pul tapılmışdır. On üst təbəqədə tapılan pul 1912-ci ildə Sankt-Peterburqda zərər olunan Çar Rusiyanın 20 qəpiklik puludur (şəkl. 19a). Bu pul Antik şəhər yerinə sonralar düşmüşdür. Onun buradakı şəhərlə heç bir əlaqəsi yoxdur. Digər gümüş pul isə Parfiya hökmdarı II Orodun (e.ə. 57-37-ci illər) draxmasıdır (şəkl. 19b).

Qazıntı sahəsində ən üst təbəqədə şüşə flakonun qısa boğazı da tapılmışdır. Bu tapıntıları çox güman ki, b.e. I əsrinə aiddir (şəkl. 20a).

IV qazıntı sahəsindən aşağıdakı tapıntıları da götürülmüşdür: Antropomorf tipli, qırmızımtıl rəngli gil qab fragmenti (şəkl. 20b), boz rəngli təsərrüfat küpünün fragmenti (şəkl. 20c).

like dishes are frequently observed in the stated stratum. Such vases usually have mushroom-shaped handles, which join the lip and shoulder parts of the vases (fig. 13h, 13i).

In general, fragments of black and grayish one- or three-legged vases are often found in the Ancient Period site (fig. 14a, 14b, 14c, 14d).

Fragments of jar-like dishes dating back to the Ancient Period, which were widely used in everyday life, were also unearthed during the excavations (fig. 15a, 15b).

One of the clay dish fragments is light-red handle fragment with a white engobe and spiral patterns (fig. 16a). Another is yellowish-red plate-like dish with engobe (fig. 16b). Some of the clay dish fragments belong to jar-like dishes (fig. 17a, 17b, 17c, 17d). One of the findings is the neck fragment of a light-red, narrow-necked dish (fig. 17e).

During the excavations, a light-red jug with yellowish engobe (fig. 18a), light-red big bowl-like dish (fig. 18b), and jar-like dish were also found (fig. 18c).

A sharp object (tool (fig. 18d)) was also detected in the stratum dating back to the 1st-century BC - 1st century AD, the fourth excavation site. Two silver coins were revealed in the upper layer of the site. The coin in the top layer is 20 qepik, which was minted in 1912 in St. Petersburg by the Tsarist Russia (fig. 19a). This coin was left here in the later period. It has no relation to the city here. The other coin is the silver drachma of the Parthian king Orodes II (57-37 BC) (fig. 19b).

The top layer of the excavation site revealed a short neck fragment of a glass bottle. These findings, probably, date back to the 1st century AD (fig. 20a).

Anthropomorphic, reddish clay dish fragment (fig. 20b) and a fragment of a grayish household pitcher (fig. 20c) were also discovered at the fourth excavation site.

E.Ə. I MİNİLLİYİN I YARISINA AİD TƏBƏQQƏDƏN AŞKARLANAN TAPINTILAR

- Qırmızımtıl rəngli, küpə formalı qabın boğaz hissəsi (şək.21a)
Bozumtul rəngli, irihəcmli, dayaz, boşqab forma-
lı qabın bir hissəsi – e.ə. I minilliyin ortalarına aidır
(şək.21b).
Qara rəngli, dayaz gil qab fragmenti (şək.21c)
Bozumtul rəngli, küpə formalı qab fragmenti
(şək.21d)
Bozumtul-qara rəngli küpün gövdəsinin bir par-
çası (şək.22a)
Bozumtul rəngli, boşqab formalı qabın bir hissəsi
(şək.22b)
Bozumtul-qara rəngli, boşqab formalı qabın bir
hissəsi (şək.22c)
Bozumtul rəngli, səhəng tipli qabın qulpu
(şək.22d)
Bozumtul rəngli, küpə formalı qab fragmenti
(şək.22e)
Bozumtul-qəhvəyi rəngli, kiçikölçülü, dayaz qab-
bın bir parçası (şək.22f)
Bozumtul-qara rəngli təsərrüfat küpünün
gövdəsinin bir hissəsi (şək.22g)
Qırmızımtıl-san rəngli gil qab parçası (şək.23a)
Qırmızımtıl rəngli gil qabın oturmaq hissəsi
(şək.23b)
Bozumtul-qara rəngli, böyük kasa tipli qabın
bir hissəsi (şək.23c)
Qara rəngli gil küpünün bir hissəsi (şək.23d)
Qırmızımtıl rəngli gil qabın bir hissəsi (şək.24a)
Qara rəngli gil qabın qulpunun bir hissəsi
(şək.24b)
Qırmızımtıl rəngli qabın qulp hissəsi (şək.24c)
San rəngli, sarı gövdəli gil qabın bir hissəsi
(şək.24d)
Bozumtul rəngli gil qabın bir hissəsi (şək.25a)
Qara-qəhvəyi rəngli, iriölçülü gil qab fragmenti
(şək.25b)
Qara rəngli, ortaölçülü gil qabın qulpu (şək.25c)
Qara-qəhvəyi rəngli, küpə formalı gil qab fra-
gmenti (şək.25d)
Bozumtul-qara rəngli gil qab fragmenti (şək.26a)

THE FINDINGS OF THE STRATUM DATING BACK TO THE FIRST HALF OF THE 1ST MILLENNIUM BC

- Neck fragment of a reddish jar-like dish (fig.
21a);
A fragment of a grayish big-sized, shallow plate-
like dish - the mid-1st millennium BC (fig. 21b)
A fragment of a black shallow clay dish (fig. 21c)
A fragment of a grayish jar-like dish (fig. 21d)
A body fragment of a grayish-black pitcher (fig.
22a)
A fragment of a grayish plate-like dish (fig. 22b)
A fragment of a grayish-black plate-like dish (fig.
22c)
A handle of a grayish *sheng*-like dish (fig. 22d)
A fragment of a grayish jar-like dish (fig. 22e)
A fragment of a grayish-brown, small, shallow
dish (fig. 22f)
A body fragment of a grayish-black household
pitcher (fig. 22g)
A fragment of a reddish-yellow clay dish (fig.
23a)
A bottom fragment of a reddish clay dish (fig.
23b)
A fragment of a grayish-black, big bowl-like clay
dish (fig. 23c)
A fragment of a black clay jar (fig. 23d)
A fragment of a reddish clay dish (fig. 24a)
A fragment of a handle of a black clay dish (fig.
24b)
A handle fragment of a reddish clay dish (fig.
24c)
A fragment of a yellow, shpero-conical clay dish
(fig. 24d)
A fragment of a grayish clay dish (fig. 25a)
A fragment of a black-brown, big clay dish (fig.
25b)
A fragment of a black, middle-sized clay dish
(fig. 25c)
A fragment of a black-brown, jar-like clay dish
(fig. 25d)
A fragment of a grayish-black clay dish (fig. 26a)
A fragment of a black dish (fig. 26b)
A fragment of a red jar (fig. 26c)

- Qara rəngli gil qab fragmenti (şək.26b)
Qırmızı rəngli küpə fragmenti (şək.26c)
Bozumtul rəngli küp fragmenti (şək.26d)
Bozumtul rəngli təsərrüfat küpünün fragmenti
(şək.26e)
Boz rəngli təsərrüfat küpünün ağzının konarı
(şək.26f).
Bütün bu tapıntılar göstərir ki, e.ə. I minilliyin I
yarısında bu ərazi kifayət qədər zəngin yaşayış yeri
olmuşdur. Qazıntı aparılan sahə həmin yaşayış yeri-
nin cənub konarıdır. Burada qayıqvari dən daşlarına
da rast gəlinir (şək.27).
Müşahidələr göstərir ki, bu qazıntı sahəsindən bir
qədər şimalda qazıntı aparılarsa, göstərilən dövrə
aid daha zəngin qalıqlar aşkar oluna bilər. Belə qazıntı
bu yaşayış yerinin şəhərə necə çevrilməsi məsələsini
izləməyə imkan verir. Yuxarıda haqqında məlumat
verilən taxıl quyusu da bu təbəqəyə aiddir.
IV qazıntı sahəsində qazıntı işləri hələ başa çat-
dırılmayıb. Qazıntı mövsümünün sonunda tikinti
qalıqlarını müvəqqəti mühafizə etmək üçün onla-
rın üzərinə selofan çəkilərək torpaq tökülmüşdür
(şək.28a, 28b).

QƏBİRİSTANLIQLA ƏLAQƏDAR KƏŞFİYYAT İŞLƏRİ VƏ DAĞILMIŞ QƏBİRLƏRİN TƏDQIQI

Qəbələnin Antik şəhər yerində əsaslı qazıntılar
hələ 1967-ci ildə başlanılmışdır. Bir qayda olaraq,
o vaxtdan bütün diqqət bilavasitə şəhər yerinə veril-
miş və bu qazıntılar şəhər mədəniyyətini öyrənmək
üçün çox yaxşı nəticələr vermişdir. Lakin şəhəri
hərtərəfli tədqiq etmək üçün onun qəbiristanlığının
yerini müəyyənləşdirmək və orada da qazıntılar
aparmaq böyük əhəmiyyət kəsb edir. Əvvəlki illərdə
bu məsələyə xüsusi diqqət ayrılmamışdır.
Ona görə də indi Antik şəhər qəbiristanlığına xüsusi
fikir verilməlidir. Bu qəbiristanlıq şəhər yerindən
çox uzaqda olmamalıdır. Şəhər qəbiristanlığının ye-
rini müəyyənləşdirmək üçün bütün ətraf ərazi yox-
lanılmalıdır.
Antik şəhər yerinin cənub-qərbindəki müdafiə
səddinin qərb qurtaracağında Qaraçayın axarı çox
daralıb. Çayın sağ sahilində qədim yol izlənilir. Bu

- A fragment of a grayish pitcher (fig. 26d)
A fragment of a grayish household pitcher (fig.
26e)
A lip fragment of a gray household pitcher (fig.
26f).
All of these findings state that this territory was
very rich settlement in the first half of the 1st mil-
lennium BC. The excavated territory is in the south
end of this settlement. The excavations here revealed
boat-like grindstones as well (fig. 27).
Observations state that if the excavated territory
is extended northwards, it will reveal much more
detailed remains dating to the stated period. Such
excavation will promote to understand how the set-
tlement became a city. The afore-mentioned wheat
pit also dates back to this period.
The excavations at the fourth site have not fin-
ished yet. In order to conserve the building remains
temporarily, they were covered with vinyl and soil at
the end of the excavations (fig. 28a, 28b).

THE INVESTIGATION OF THE DESTROYED TOMBS AND EXPLORING THE CEMETERY

The main archaeological investigations were
commenced in the Ancient city site of Gabala in
1967. Since then, mostly the city site has been inves-
tigated, and the surveys revealed beneficial results
for to study the city life here. However, for detailed
investigations, it is inevitable to identify the loca-
tion of the city cemetery and hold excavations there.
This was not much considered during the previous
excavations.
Therefore, now it is necessary to find the cem-
etery of the Ancient city. It cannot be far away from
the city site. All the territories in the vicinity should
be examined for the detection of the city cemetery.
The flow of the Garachay River gets very nar-
row in the west end of the defensive wall in the
south-west of the Ancient city site. An old road lies
through the right bank, as well as the left bank of the

yol çayın sol sahilində də izlənir və şəhər yerinə qalır. Ola bilsin ki, burada şəhər olanda həmin yerə, çayın üstündə körpü salınmışdır. Hər halda bu ərazi körpü tikmək üçün on əlverişli yerdirdi. Belə olarsa, şəhər qəbiristanlığını Qaraçayın sağ sahilində, hazırkı Dızaxlı kəndinin şimal-şərqindəki yaylının üstündə də sala bilərdilər. Ona görə də bu yerlərin də yoxlanılması planlaşdırılır.

Şəhər yerinin şimal-şərqində, Şəfili arxının "Mayıl yeri" adlanan hissəsinin hər iki sahilində təxminən 6 m uzunluğunda bir neçə şurf qoyuldu. Şəfili arxının sağ sahilində, şəhər yerinin şimal-şərq yamacında 3 yerdə şurf qoyuldu. Burada bir neçə yerdə yanlan və üstü iri çaydaşları ilə hövrülən qəbirlərə rast gəldi. Lakin bu qəbirlər buradakı şəhərin mövcud olduğu dövrdən sonraya aiddir. Bu qəbirlərdə heç bir avadanlıq tapılmadı.

Şəfili arxının sol sahilində, hündür yaylının cənub qurtaracağında hələ 2004-cü ildə Antik dövrə aid bir neçə qəbir aşkar edilmişdi. Orada bu il iki yerdə şurf qoyuldu. Birində ümidverici qalıqlara rast gəldi.

Şəhər yerinin cənub-qərbində, Qaraçayın həm sol, həm də sağ sahilində şurflar qoyuldu. Lakin bu yerlərdə heç bir qəbir izinə rast gəlinmədi. Nəticədə, bu yerlərdə qəbiristanlığın olmadığı müəyyənləşdirildi.

Qəbiristanlığın yerini müəyyənləşdirmək üçün şəhər yerinin şimal-şərq, şərq və cənub-şərqində, əsasən Şəfili arxından soldaki yaylaların üstünü yoxlamaq lazım gələcək.

2013-cü ildə şəhər yerinin şimal-şərqində Şəfili arxının üstündə alabalıq (forel) yetişdirmək üçün hovuzlar qazılarkən arxın sağ sahilində Antik dövrə aid torpaq qəbirlər aşkar edilmişdir (şək. 29a, 29b). Ona görə də bu yerdə əvvəlcə torpaq işləri zamanı üzə çıxarılan maddi-mədəniyyət qalıqları toplanıldı. Tapıntılar göstərdi ki, dağılan qəbirlər e.ə. IV-III əsrlərə aiddir. Bu qəbirlər Şəfili arxının sağ sahilində, təxminən 1,5-2 m dərinlikdə aşkar edilmişdir. Arxa su Tola kəndinin qərbində və şimal-şərqindəki bulaqlardan gəlir. Bu arxıdan qədim zamanlarda da su axıdılmışdır. Hətta bir qədər aşağıda bu arxın qarşısını kəsərək Antik şəhərin şərq tərəfdən müdafiəsini möhkəmləndirmək üçün

river, and leads to the city site. Probably, there was a bridge on the river when the city existed here. This territory is very suitable for a bridge. Thus, the city cemetery could be on the plateau in the north-east part of the present-day Dızaxlı village, on the right bank of the Garachay River. So these territories are to be surveyed.

Several exploring shafts with the length of 6 m were put on both banks of the so-called *Mayıl yeri* of the Shafli ditch, in the north-east of the city site. Three shafts were put on the right bank of the ditch, on the north-east end of the city. These shafts revealed several tombs, which were built with big pebbles. But these tombs date back to a later period than the city. No equipment was detected in the tombs.

In 2004, several tombs dating back to the Ancient Period were found in the south end of the high plateau on the left bank of the Shafli ditch. This year, two exploring shafts were set here. One of them revealed some remains.

Exploring shafts were also put on both banks of the Garachay River, in the south-west of the city site. But it revealed no tombs. Consequently, it became obvious that the cemetery was not located here.

It is indispensable to explore the plateaus on the left of the Shafli ditch, north-east, east and south-east parts of the city site for the exact identification of the cemetery.

In 2013, when digging pools for trout breeding in the north-east of the city site, soil tombs dating back to the Ancient Period were found on the right bank of the Shafli ditch (fig. 29a, 29b). That is why, first, the material and cultural remains from the soil excavations were gathered. The findings confirmed that the destroyed tombs date back to the 4th-3rd centuries BC. They were detected at 1.5-2 m depth, on the right bank of the Shafli ditch. The springs in the west and north-west of the Tola village supplied the ditch with water. This ditch was in use in the Ancient times. Even in a bit lower part, a dam had been built, and thus it served to maintain the defense of the An-

istifadə olunmuşdur. Bu kanallar qazılarkən arxın sağ sahilində bir neçə torpaq qəbir dağıdılmışdır. Bu zaman qəbirdəki skeletlər və qəbirlərə qoyulan gil qablar sındırılmışdır. İki qəbrin materiallarını təxminən müəyyənləşdirmək mümkün olmuşdur. Bəzi tapıntıların hansı qəbirdən olduğunu müəyyənləşdirmək çətindir. Ancaq Antik dövrə aid qəbirlərin hamısı e.ə. IV-III əsrlərə aiddir. Lakin dağılmış qəbirlərin yaxınlığında ekskavatorla qazılan torpağın içərisində Son Tunc-İlk Dəmir dövrü üçün səciyyəvi tapıntılara da rast gəlinmişdir.

I qəbir. Bu qəbrə ağzı yastı daşla örtülən irihəcmli bir qab çiyinə qədər yerə basdırılaraq qoyulmuşdur. Görünür, bu qabda çıxır saxlanılmışdır.

Qəbirdən aşağıdakı materiallar götürülmüşdür: Sarımtıl rəngli cam (Əhəmənilər dövrü camlarına bənzər) (şək. 30a)

Ortaöçülü, açıq-qırmızı rəngli, gövdəsi paralel ağ xətlərlə naxışlanan, ikiqulplu gil qab. Belə qablar e.ə. IV-III əsrlər üçün səciyyəvidir. Qəbəldə bu tip qablara çox az təsadüf olunur (şək. 30b).

İkidişli dəmir yaba – döyüş yabasıdır. İlk Dəmir dövründə daha çox istifadə olunmuşdur. Dişlərinin uzunluğu 22 sm, aralarındakı məsafə 10 sm-dir (şək. 30c).

Dəmir bıçaq (şək. 30d)

İrəçülü, səhəng tipli, birlqulplu qab fraqmenti (şək. 31a)

Bozuntul, açıq-sarı rəngli, enliəğızlı qabın fraqmenti (şək. 31b).

II qəbir – dağılmışdır. Bu qəbirdən aşağıdakı tapıntılar götürülmüşdür:

Qara rəngli vazanın qulpu ilə boğazının bir hissəsi (şək. 32a)

Açıq-qırmızı rəngli, səhəng tipli qabın qulpu (şək. 32b)

Bozuntul-qırmızı rəngli üçayaq vazanın konusvari ayağı (şək. 32c)

Qara rəngli takayaq vazanın ayağının oturacaq hissəsi (şək. 32d)

Açıq-qırmızı rəngli, oinoxoyya tipli qabın ağır hissəsi (şək. 33a)

cient city from the east. While digging the canals several tombs were destroyed on the right bank of the ditch. The skeletons and the clay dishes in the tombs were broken then. The materials of two tombs were partially identified. Some findings are difficult to refer to any exact tomb. However, all the tombs dating back to the Ancient Period belong to the 4th-3rd centuries BC. Findings dating back to the Late Bronze-Early Iron Ages were also detected inside the excavated soil near the destroyed tombs.

Tomb No.1

There is a big dish, which had been dug into the ground up to its shoulder and covered with a flat stone, inside the tomb. It seems wine was stored inside the dish.

The following items were taken from the tomb:

A yellowish phial (alike the phials of the Achaemenid Period) (fig. 30a)

A light-red, mid-sized, two-handled clay dish with the body embroidered in white parallel lines. Such dishes are typical for the 4th-3rd centuries BC and they were rarely found in Gabala (fig. 30b).

An iron pitchfork - used for military purposes. It was mainly used during the Early Iron Age. The teeth are 22 cm long, the distance between them is 10 cm (fig. 30c).

An iron knife (fig. 30d).

A big, **seheng*-like, one-handled dish fragment (fig. 31a)

A grayish, light-yellow, wide-mouthed dish fragment (fig. 31b).

Tomb No.2

It is destroyed. The following findings were taken from the tomb:

A handle fragment of a black vase (fig. 32a)

A handle of a light-red *seheng*-like dish (fig. 32b)

A conical leg of a grayish-red tripod vase (fig. 32c)

A bottom fragment of a black one-legged vase (fig. 32d)

A lip fragment of a light-red oinochoe-like dish (fig. 33a)

* a long jar for water

Açıq-qırmızı rəngli, oynoxoyya tipli qabın qulpu (şək.33b)

Açıq-qırmızı rəngli, dayaz üçayaq vaza (şək.33c)

Bozumtul-qara rəngli, yastı daş qapaq (şək.33d)

Dəmir bıçaq (şək.34a)

Nazik tunc təbəqədən düzəldilmiş dairəvi, ortasında dəşiyi və asmaq üçün qarmağı olan bəzək predmeti (şək.34b)

Kiçik, dairəvi halqa formalı tunc bəzək predmetinin bir hissəsi (şək.34c)

Torpaq işləri zamanı yuxarıda sadalanan bu qəbirlərdən başqa həmin sahədə digər qəbirlər də dağıdılıb. Onların dəfn avadanlığı ətrafı səpələnib. Qəbirlərdəki tapıntılara əsasən onları e.ə. IV-III əsrlərə aid etmək olar. Lakin həmin sahədə Son Tunc və İlk Dəmir dövrünə aid tapıntılara da təsadüf olunmuşdur. Onlar arasından bir ucu sınımış dən daşı (şək.35a) və daş toxsa (şək.35b) götürülmüşdür. Bu tapıntıların dağılmış qəbirlərə aid olması şübhə doğurur. Antik şəhər yerindəki III və IV qazıntı sahələrində belə tapıntılara Son Tunc və İlk Dəmir dövrünə aid ən alt təbəqədə rast gəlinmişdir. Qazıntılar əsasında müəyyən olunmuşdur ki, Son Tunc və İlk Dəmir dövründə sonralar Antik şəhərin yarandığı çox böyük sahənin şimal-şərq hissəsində yaşayış yeri olmuşdur. Bu tapıntılar həmin sahənin kənarında aşkar edilmişdir. Hər halda bu tapıntılar Antik dövrə aid qəbirlərə aid deyil.

Torpaq işləri zamanı dağıdılan, izlənməsi mümkün olmayan qəbirlərə aid digər Antik dövr tapıntıları aşağıdakılardan ibarətdir:

Açıq-qırmızı rəngli, üstü anqoblu, birlüplü qab (şək.36a)

Açıq-qırmızı rəngli, üstü anqoblu, oynoxoyya tipli gil qab (şək.36b)

Açıq-qırmızı rəngli, üstü anqoblu gil qab (şək.36c)

Qırmızı rəngli, birlüplü, enliboğazlı, dolça formalı gil qab (şək.36d)

Qırmızı rəngli, birlüplü, şar gövdəli gil qab (şək.36e).

Dağıntıya maruz qalan qəbir abidələri, heç

A handle of a light-red oinochoe-like dish (fig. 33b)

A light-red shallow tripod vase (fig. 33c)

A grayish-black flat stone lid (fig. 33d)

An iron knife (fig. 34a)

A round adornment, made with a thin bronze board. It has a hole in the centre and a hook for hanging (fig. 34b).

A fragment of a small, ring-shaped, bronze adornment (fig. 34c).

Besides the above-mentioned tombs, the other tombs in the territory were also destroyed during the soil excavations. Their burial goods are at floating state in the territory. According to the findings inside the tombs, they can be dated to the 4th-3rd centuries BC. However, findings dating back to the Late Bronze and Early Iron Ages were also found in this territory. A broken grindstone (fig. 35a) and a stone hoe (fig. 35b) are among the finds. Nevertheless, these findings seem not to belong to the destroyed tombs. Such findings were observed in the lowest layer of the Late Bronze and Early Iron Ages strata at the third and fourth excavation areas of the Ancient city site. According to the excavations, there was a settlement in the north-east part of a wide area in the Late Bronze and Early Iron Ages, where the Ancient city was formed later. These findings were found around that territory. Thus, they don't refer to the Ancient Period tombs.

Another findings dating back to the Ancient Period, which were taken from the destroyed tombs and were unable to investigate are the followings:

A light-red, one-handled dish with engobe (fig. 36a)

A light-red, oinochoe-like clay dish with engobe (fig. 36b)

A light-red clay dish with engobe (fig. 36c)

A red, one-handled, wide-necked, can-like clay dish (fig. 36d)

A red, one-handled, sphericonical clay dish (fig. 36e).

Doubtless, the destroyed tombs belong to the

şübhəsiz, şəhər əhalisinə aiddir. Lakin Qəbələnin Antik dövr qəbiristanlığının ərazisi hələlik bütünülklə müəyyənəşdirilməmişdir. Bu sahədə tədqiqat işləri davam etdiriləcək.

Ekspedisiya dövründə lazım gəldikdə təşkilatı işlər barədə SEBA Assosiasiyasının əməkdaşlarının iştirakı ilə Azərbaycan və Koreya arxeoloqları birlikdə müzakirələr aparmışlar. Keçirilmiş mətbuat konfransında Koreya Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri cənab Çoi Suk-inn də iştirak etmişdir (şək.37a, 37b).

Qəbələdə qazıntılar aparılan dövrdə qazıntı sahələrinə tez-tez turist qrupları, rayonda keçirilən tədbirlərin iştirakçıları gələrək aparılan işlərə təmsil olmuşlər (şək.38a, 38b).

TAPINTILAR SAXLANILIR

Qazıntı işləri bitdikdən sonra əldə olunan tapıntılar Qəbələ Dövlət Tarix-Bədii Qoruğuna, 5 ədəd tapıntı isə (N-1708, 1709, 1720, 1721, 1722) Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinə təhvil verilmişdir.

SUBMISSION OF THE FINDS

Following the excavations, all the findings were submitted to the Gabala State Historical-Artistic Preserve, five of them (Nos. 1708, 1709, 1720, 1721, 1722) were submitted to the National History Museum of Azerbaijan.

people who lived in the city. Nevertheless, the territory of the Ancient Period cemetery of Gabala has not been fully identified. The excavations are to be continued here.

During the expedition period, the Azerbaijani and Korean archaeologists had some discussions on the organisational issues when necessary, with the attendance of the employees of SEBA Association. Once Mr Choi Suk-inn, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Republic of Korea to the Republic of Azerbaijan also attended the discussions (fig. 37a, 37b).

Tourists and participants of different events in Gabala often visited the excavations during the expedition period (fig. 37a, 37b).

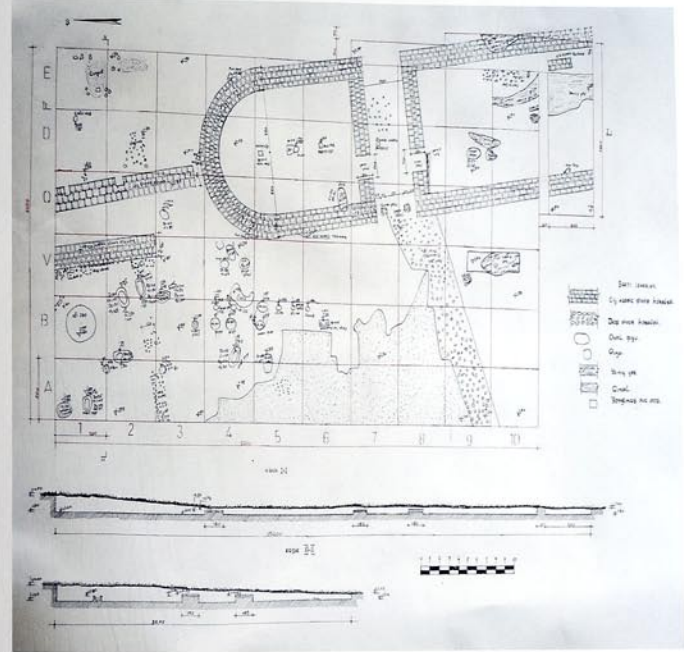

şək. / fig. 1a

IV qazıntı sahəsinin vertolyotdan görüntüsü
Helicopter view of the fourth excavation site

şək. / fig. 1b

Plan

şək. / fig. 2

şək. / fig. 3a

Sahədə iş prosesi
Working at the site

şək. / fig. 3b

IV qazıntı sahəsində tikinti qalıqları və quyular
Construction remains and pits at the fourth excavation site

şək. / fig. 4

IV qazıntı sahəsində tikinti daşı
Construction stone at the fourth excavation site

şək. / fig. 5

şək. / fig. 6a

IV qazıntı sahəsində tikinti qalıqları
Building remains at the fourth excavation site

şək. / fig. 6b

IV qazıntı sahəsində Son Tunc-İlk Dəmir dövrü təbəqəsi
Late Bronze-Early Iron Ages stratum at the fourth excavation site

şək. / fig. 7

IV qazıntı sahəsinin Son Tunc-İlk Dəmir dövrü təbəqəsində taxıl quyusu
Pit for storing wheat at the Late Bronze-Early Iron Ages stratum of the fourth excavation site

şək. / fig. 8

E.ə I minilliyin ortalarına aid taxıl quyusu
Wheat pit dating back to the mid-1st century BC

şək. / fig. 9a

Taxıl quyusunda yananmış arpa qalıqları
Remains of the burned barley inside the wheat pit

şək. / fig. 9b

Son Tunc-ilk Demir dövrü təbəqəsində təsərrüfat küpünün qalıqları
The remains of a household pitcher at the Late Bronze-Early Iron Ages stratum

şək. / fig. 10

IV qazıntı sahəsinin ümumi görünüşü
General view of the fourth excavation site

şək. / fig. 11

Tapıntılar
Findings

şəh / fig. 12-13

Tapıntılar
Findings

şəh / fig. 13-16

Tapıntılar
Findings

şək. / fig. 17-20

Tapıntılar
Findings

şək. / fig. 20-22

22g

23a

23b

23c

23d

24a

24b

24c

24d

25a

25b

25c

Tapıntılar
Findings

şek. / fig. 22-25

25d

26a

26b

26c

26d

26e

26f

27

Tapıntılar
Findings

şek. / fig. 25-27

şək. / fig. 28a

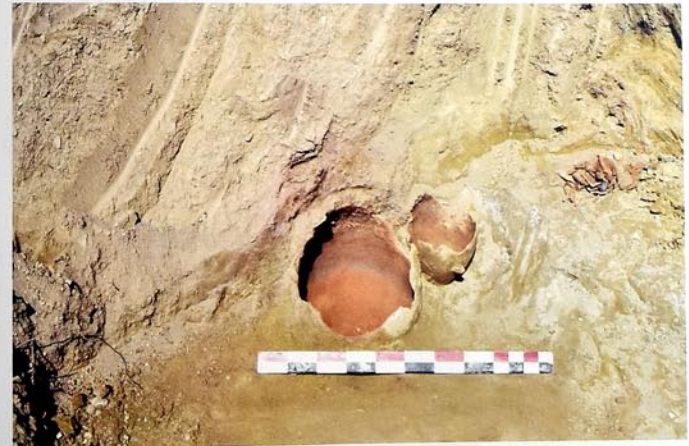
Qazıntı sahəsinin konservasiyası
Conservation of the excavation site

şək. / fig. 28b

Torpaq işləri zamanı dağıdılan qəbirlərin təmizlənməsi
Unearthing the destroyed tombs during the soil work

şək. / fig. 29a

E.ə. IV-III əsrlərə aid torpaq qəbir
Soil tomb dating back to the 4th-3rd centuries BC

şək. / fig. 29b

şək. / fig. 30

şək. / fig. 31

şək. / fig. 32

şək. / fig. 33

Tapıntılar
Findings

şək. / fig. 34

35a

35b

şək. / fig. 35

36a

36b

şək. / fig. 36

Tapıntılar
Findings

36c

36d

36e

şək. / fig. 36

Tapıntılar
Findings

şək. / fig. 37a

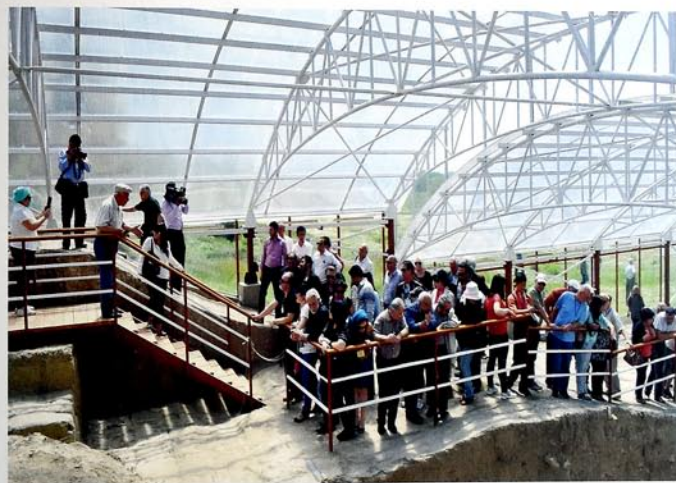

Koreya Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı fövqəladə və səlahiyyətli səfiri cənab Çoi Suk-inn, ekspedisiya üzvləri və SEBA Assosiasiyasının əməkdaşlarının iştirakı ilə mətbuat konfransı
Press conference with Mr Choi Suk-inn, Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of the Republic of Korea to the Republic of Azerbaijan, members of the expedition and the employees of SEBA Association

şək. / fig. 37b

şək. / fig. 38a

"III Qəbələ Beynəlxalq İncəsənət Sərgisi" iştirakçılarının Selbir ərazisində qazıntıları tanışlıq
Participants of the 3rd Gabala International Art Exhibition visit the excavations at the Selbir site

şək. / fig. 38b

Yi Seonbok, Kim Jongil, Kwon Ohyoung, Seong Jeongyong

2013-CÜ İLDƏ QƏBƏLƏNİN SƏLBİR ƏRAZİSİNDƏ APARILMIŞ ARXEOLoji TƏDQIQATLARIN QISA HESABATI

Yi Seonbok, Kim Jongil, Kwon Ohyoung, Seong Jeongyong

BRIEF REPORT ON THE ARCHAEOLOGICAL INVESTIGATIONS AT THE SELBIR SITE, GABALA IN 2013

I. GİRİŞ

2013-cü ildə Səlbir ərazisində arxeoloji qazın-
tılar mart – sentyabr aylarında aparılmışdır. Bu
layihə 2009-cu ildən etibarən (5 ildir) SEBA (Seul-
Bakı) Azərbaycan-Koreya Mədəniyyət Mübadiləsi
Assosiasiyası tərəfindən maliyyələşdirilir.

Bu ilki ekspedisiya zamanı başlıca məqsəd
qərb divarı və onun ətrafındakı tikililərin struk-
turunu, eləcə də katakombalı tipli qəbirilər və şim-
al darvazası yaxınlığındakı köməkçi qurğuları
araşdırmaqdan ibarət idi. Qalanın qərb hissəsində
Mədəni İrs Milli Tədqiqat İnstitutunun köməkliyi
ilə GPR vasitəsilə geofiziki araşdırmalar aparıldı.
Bu tədqiqatlar nəticəsində yeraltı tikili strukturu
barədə geniş məlumat əldə edilmişdir.

2013-cü ilin ekspedisiyası zamanı məlum oldu
ki, şimal divarı ilə müqayisədə qərb divarı fərqli
texnologiya ilə inşa olunmuşdur. Ən əsası isə bu il
ilk dəfə olaraq 10-dan artıq katakombalı tipli qəbir
tədqiq edildi və naməlum xarakterli çoxlu sayda
quyunun ocaq, ərzaq saxlama quyusu və ya su qu-
yusu olduğu öz təsdiqini tapdı. Qərb divarı yaxın-
lığındakı Orta əsrlər dövrünə aid iriölçülü tikili
strukturları da tədqiq edildi.

II. QƏRB DİVARININ STRUKTURU VƏ XRONOLOGİYASI

Səlbir ərazisinin ümumi çevrəsi 1431 m, qərb
divarı təqribən 317 m, cənub divarı təqribən 233
m, şimal divarı təqribən 421 m, şərq divarı isə təbii
uçurumdan ibarətdir. Qala divarları daxilində qərb
və cənub tərəfləri şimal və şərq tərəflərə nisbətən
daha hündürdür. Bu cür topoqrafik xüsusiyyət
baxımından xüsusi ehtiyatla inşa edilmiş şimal di-
varının hazırkı vəziyyəti qənaətbəxşdir.

Qərb divarına gəlincə, burada tədqiqatlar
2009-cu ildən etibarən davam etdirilir. Lakin bu-
rada ətraflı tədqiqatlara 2013-cü ildə başlandı.
Divar hissələrinə və səthini tədqiq və konservasiya
etmək məqsədilə burada sıra ilə xəndəklər qazıldı.

Nəticədə, qərb divarında üç təbəqə qeyd edildi.
Bu təbəqələrdən ən altdakı iki təbəqə nisbətən şim-

I. INTRODUCTION

An archaeological expedition at the Selbir site was
carried out during the period of March - September
2013. This project has been financially supported by
SEBA (Seoul-Baku) Azerbaijan-Korean Cultural Ex-
change Association since 2009 (for 5 years).

In this year's expedition, the aim was to investigate
the structure of the western wall and the building struc-
tures around it, along with catacomb burials and other
auxiliary facilities around the northern gate. In particu-
lar, with the full support of the National Research In-
stitute of Cultural Heritage, geophysical survey, such
as GPR, was also carried out on the western part of
the fortress. From this survey, it was possible to obtain
much information on subterranean building structures.

Based upon this year's expedition, it has been
confirmed that the western wall was constructed with
different technology when compared to the northern
wall. More importantly, more than 10 catacomb bur-
ials were investigated for the first time and many pits,
of which the characteristics had been unclear, were
identified as a kiln, storage pits and wells. Large-sized
building structures of the Medieval Period were also
investigated around the western wall.

II. STRUCTURE AND CHRONOLOGY OF THE WESTERN WALL

The circumference of the Selbir site is a total of
1431 m; the western wall is approx. 317 m, the south-
ern wall is approx. 233 m, the northern wall is approx.
421 m and the eastern wall remains as a natural precipi-
ce. The western and southern parts inside the fortress
walls are relatively high, and the northern and the east-
ern parts are slightly low. The present condition of the
northern wall is relatively good, because the northern
wall would be more carefully constructed with consid-
eration of such a topographical feature.

In the case of the western wall, archaeological sur-
vey has been continued since 2009, but it was 2013
when the detailed investigation started. The method of
step-trenching was adopted in order to examine and
conserve the surface and the section of the wall.

mal divarındakı ikinci və üçüncü divarlaraya uyğundur. Bu divarlar çiy kərpicləri üst-üstə toplaqla inşa olunmuşdur. Bismiş kərpic və daşlarla tikilən üçüncü divar Orta əsrlər dövrünə aid edilə bilər. Onun tərkibinə ikinci divarın qalıqları daxil olmuşdur.

III. BİNA STRUKTURU VƏ XRONOLOGİYASI

Səlbir ərazisində bina tikililəri Şim.1Q3 – Şim.1Q8 və C1Q2 – C1Q8 xəndəklərində sıx tapılmışdır. Bu ərazi şimaldan cənuba 20 m, şərqdən qərbə 80 m uzunluğundadır. C5Ş2 xəndəyində çoxlu sayda bina strukturu tapılmışdır ki, bu da qala daxilində tikililərin geniş yayıldığından xəbər verir. Bu vaxta qədər tədqiq olunmuş binaların çoxu əsasən Orta əsrlər dövrünə aiddir və daha çox kərpic, daş və torpaqla inşa olunan düzbucaqlı və ya dördbucaqlı divarları olan evlər, dam kiromitləri və saxsı qab fragmentləri, ocaq və müxtəlif növ ocaq yerləri, eləcə də evlər arasında drenaj şəbəkəsindən ibarətdir. Bu binalar yaşayış evləridir.

Bundan əlavə, C1Q7 xəndəyində aşkar olunan dairəvi bina strukturu döşəməsi ikiqat bismiş kərpicdən ibarətdir. Bu bina səthdən 10 sm aşağıda qeyd ediləyən üçün onun son dövr İslam dini ilə əlaqədar inşa olunduğu güman edilir.

IV. OCAQLAR VƏ SAXSI İSTƏHSALI

1. Ocaqlar

Tədqiq olunan ərazidə Orta əsrlər dövrü saxsı istehsalı ilə əlaqədar iki ədəd ocaq aşkarlandı. Onların strukturu belədir: daxili yanma kamerası səthdən aşağıdadır, divar kamerası isə yuxarı hissədədir. Bu iki kamera arasında bir neçə pəncərə var. İstilik bu pəncərələrdən alov kamerasına keçir və bununda da saxsı məmulatı bişirilir (alov kamerasının içərisində asılıqdan asılmış vəziyyətdə). Alov kamerası dördbucaqlı formasında, küncələri dairəvi və ya tam dairəvi formada olur. Ocağın di-

As a consequence, overall, 3 layers have been confirmed for the western wall with the lower two layers seeming to correspond to the 2nd and 3rd walls of the northern wall respectively. These were constructed by piling up mud bricks. The 3rd wall, which was constructed with fired bricks and stones, and included the destruction of a part of the 2nd wall, could be dated to the Medieval Period.

III. BUILDING STRUCTURE AND CHRONOLOGY

It is at grids N1W3 – N1W8 and S1W2 – S1W8 that building structures are densely found at the Selbir site. This area is 20 m in length (from north to south) and 80 m in length (from east to west). Many building structures have been found in grid S5E2, which means that building structures are widely distributed inside the fortress. Most of the building structures that have been investigated so far can be dated primarily to the Medieval Period and consist of bricks, stone and soil, with square or rectangular house walls, fragments of roof tiles and pottery, an oven and diverse types of fire place, and drain connections between houses. These buildings are assumed to be residential houses.

In addition, a circular building structure, found in grid S1W7, has a floor with twofold fired bricks, and is assumed to be a later religious facility for Islam, since this building was excavated at just 10 cm below the surface.

IV. KILN AND PRODUCTION OF POTTERY

1. Kilns

Two kilns for medieval pottery production have been investigated within this research area. Their structure is as follows: a combustion chamber is located underneath the surface, and firing chamber is on the surface. Between these two chambers, there are several fire windows so that heat would be transmitted to the firing chamber, through these windows, and the pottery (piled inside the firing chamber or hung on hanging bar) would be fired by the heat. The firing chamber would be square-shaped with a round edge

varları da məhz həmin formalarda olurdu. Tavan günbəz formalı və ortasında baca olurdu.

2. Saxsı istehsalı

Saxsı istehsalında istifadə olunan çoxlu sayda ləvazimat (məsələn, asılqanlar, üçayaqlar, S-formalı asılqanlar), yannmış gil qalıqları və müxtəlif artefakt tullantılarından ibarət xüsusi təbəqə aşkarlanmışdır. Metal və ya şüşə istehsalı ilə əlaqədar olduğu güman edilən şlaklar da tapılmışdır. Bütün bunlar - müxtəlif sənət və istehsal fəaliyyətləri ilə əlaqədar qurğular qərb divarı ətrafında əhalinin sıx məskunlaşdığını göstərir.

Bu ərazidən əldə olunan saxsı məmulatlarına müxtəlif növ qablar, kasalar, kiçikölcüklü küplər, bardaqlar, küpələr, çaydanlar və lampalar aiddir. Bu saxsı məmulatları da şirli (müxtəlifrəngli) və şiriz olmaqla fərqlənir. Ümumilikdə, müxtəlifrəngli saxsı məmulatı daha çox boşqab, kasa, kiçik küp və bardaqlarla xarakterizə olunur.

V. QUYULARIN STRUKTURU VƏ FUNKSİYASI

Səlbir ərazisində indiyədək Orta əsrlər dövrünə əlaqədar 50 quyru tapılmışdır. Bu quyuların yayılma xüsusiyyəti əhali şərq hissədən qərbə tərəf köç edərkən onların artması ilə izah oluna bilər.

Quyuların strukturu belədir: diametri təqribən 0,3 m və 4 m, forması dairəvi, bəzən isə oval formalı olurdu. Bu quyular bir-birinə perpendikulyar şəkildə qazılırdı. Bu ərazidə ayrıca qazılmış bir neçə ədəd quyru, eləcə də divar, ocaq və digər növ quyularla üst-üstə düşən quyular da aşkar olunmuşdur.

Səlbir ərazisindəki Orta əsrlər dövrü quyuları əsasən ərzaq saxlama quyusu, su quyusu və ya su kanalları üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bundan başqa, tullantı quyuları da vardır.

or round shaped on the surface, and the kiln wall was piled up from this shaped surface. The ceiling would be dome-shaped and there would be a chimney on the middle of the ceiling.

2. Pottery production

A number of pieces of equipment used for pottery production (i.e. hanging hooks, trivets for pottery and S-shaped hooks), the remains of fired clay and a specific layer with debris of various artifacts have been confirmed. Much slag, which is assumed to be related with metal or glass production, has also been yielded. Therefore, many facilities related to various craft and manufacturing activities seem to be densely located around the western wall.

Pottery collected in this area includes various kinds, such as dishes, bowls, small pots, bottles, jars, tea pots, kettles and lamps. And those pieces of pottery can be categorised as unglazed and glazed (multi-chrome) pottery. In particular, multi-chrome pottery seems to be restricted primarily to dishes, bowls, small pots and bottles.

V. STRUCTURE AND FUNCTION OF PITS

Until now, approximately 50 pits from the Medieval Period have been found at the Selbir site. The distribution pattern of these pits can be summarised as increasing in frequency when moving from the eastern section to the western part.

The structure of the pits is as follows: their sizes are between 0.3 m and 4 m in diameter and their types are mainly circular, but some of them are oval-shaped. Those pits seem to be perpendicularly dug, but in some cases, two stepped or slanted sections are also observed. There are not only several pits independently located, but also those overlapping with walls, ovens and other types of pits, showing very complicated features in which two to five pits are duplicated.

The main function of medieval pits at the Selbir site can be divided into storage pits, wells and pits for water channels. In addition, there are disposal pits and finally, those used for debris.

V. KATAKOMBALAR

Səlbir ərazisində Antik və Orta əsrlər dövrünə aid çoxlu sayda qəbir vardır. 2013-cü il qazıntıları zamanı Antik və Erkən Orta əsrlər dövrünə aid 10-dan artıq katakombaya tipli qəbir tapılmışdır. Bu qəbirlərin arxeoloji tədqiqi hələ tam yekunlaşdırılmayıb. Bununla əlaqədar olaraq, bu mərhələdə homin katakombalarının tam təsviri barədə ətraflı məlumat vermək hələ təzdir. Buna baxmayaraq, bu hesabatda homin katakombaya tipli qəbirlərin beşi barədə (I, III, VIII, IX, XIII) qısa məlumat verilir.

1. I katakombası

Bu qəbir CIQ6 xəndəyinin şimal-şərq kənarında yerləşir. Qəbirdə pendikulyar şəklində hazırlanmış, səthi düzbucaqlı formadadır. Qəbiri döşəməsi və dəfn kamerası eyni səviyyədədir. Dəfn kamerası qəbirdən cənub tərəfdədir. Onun səthi dairəvi, döşəməsi hamar, tavanı günbəzvari, uzunluğu 195 sm və eni 155 sm-dir. Dəfn kamerasının girişində taxta qapı çərçivəsi var ki, bu da qubada taxta qapının olduğundan xəbər verir.

Qəbirdən tapılan əşyalar katakombanın əsasən qərb küncündə aşkarlanmışdır. Bu əşyalar 11 ədəd saxsı qab, 1 ədəd kəmə və 1 bürünc üzükdən ibarətdir. Kameranın mərkəzində 1 ədəd kəmə, 2 bürünc qolbaq, 2 fibula və 673-dən çox muncuq, şərq küncündə isə 1 ədəd küp tapılmışdır.

2. III katakombası

Bu katakombaya tipli qəbir ŞIQ3 xəndəyinin şərq kənarında yerləşir. Onun üst hissəsi sonrakı dövrlərə aid, yəni Orta əsrlər dövrü quyusu qazılarkən dağıdılmışdır. Stratifikasiyaya əsasən, burada iki və daha artıq dəfn prosesinin həyata keçirildiyini söyləmək olar.

Dəfn kamerasının uzunluğu 190 sm, eni 105 sm, hündürlüyü 142 sm-dir. Birinci dəfn zamanı taxta qəbirdən istifadə olunmuşdur. Buradan qulplu bardaq və bürünc üzük, eyni zamanda insan skeleti hissələri tapılmışdır. Cəsəd qəbrə əyilmiş vəziyyətdə qoyulmuşdur. İkinci dəfn zamanı cəsəd əyilmiş vəziyyətdə böyük bir küpün içərisinə qoyulmuşdur.

VI. CATACOMBS

Many ancient and medieval burials are widely distributed inside the Selbir site. In the archaeological expedition of 2013, more than 10 catacomb burials have been found, which can be dated to the Ancient and Early Medieval Periods. The archaeological investigation of these catacomb burials has not been finished as yet. Therefore, it seems too early to give a detailed and full description of those burials at this stage. However, brief information on five catacomb burials (Nos. 1, 3, 8, 9 and 13 burials) will be given in this report.

1. Catacomb No.1

This catacomb burial is located around the north-eastern edge of grid SIW6. The passage was prepared by a perpendicular shaft and its surface is rectangular-shaped. The floors of the passage and burial chamber are on the same level. The burial chamber is located towards the south from the passage. The burial chamber has round-shaped surface, a flat floor and dome, hemisphere-shaped ceiling. Its size is 195 cm in length and 155 cm in width. And a wooden doorframe is observed at the entrance of the burial chamber, which would indicate the existence of wooden gate.

Burial goods are mainly found on the west corner of the burial chamber, and include 11 potteries, 1 buckle and 1 bronze ring. In the centre of the chamber, 1 buckle, 2 bronze bracelets, 2 fibula and more than 673 beads are found, and at the east corner, 1 pot is found.

2. Catacomb No.3

This catacomb burial is situated on the eastern part of grid NIW3 and the upper section has been destroyed by a medieval pit, which was constructed in much later period. Based upon stratigraphy, it is assumed that two or more mortuary phases were carried out.

The size of the burial chamber is 190 cm long, 105 cm wide and 142 cm high. In the first mortuary phase, a wooden coffin was used, and the tomb yielded a bottle with handle and bronze rings. Fragmented human skeletons have been found, of which the body is assumed to have been in a crouched position. The second mortuary phase includes a crouched body in a big jar coffin. The condition of the skeleton seems

Skelet günümüzədək yaxşı vəziyyətdə qalmışdır və onun baş hissəsi cənub-şərq istiqamətindədir.

3. VIII katakombası

Bu katakombası CIQ2 xəndəyinin mərkəzində yerləşir. Onun bir hissəsi Son Orta əsrlər dövrü quyusu qazılarkən dağılmışdır. Stratifikasiyaya əsasən, burada iki və ya daha çox dəfn prosesi keçirilmişdir. Qəbirdə dəfn kamerasının koordinatları eynidir.

Birinci dəfndə dəfn kamerasının uzunluğu 297 sm, eni 221 sm, hündürlüyü 295 sm-dir. Torpaq səthi hamar, tavanı günbəzvaridir. Burada kameranın daxilindəki torpağın içərisində üzərində bürünc izləri olan kəllə, Antik dövrə aid saxsı, dəmir muncuqları və qızıl əşyalar tapılmışdır.

4. IX katakombası

XIII quyunun qazintısı zamanı aşkarlanan bu katakombası CIQ6 xəndəyinin şimal-şərq kənarında yerləşir. Bu qəbir, görünür, II katakombanın qərb keçidinin bir hissəsini dağıtmışdır. Bu onu göstərir ki, IX katakombası II katakombadan sonra yaradılmışdır. Onun uzunluğu 177 sm, eni 123 sm, hündürlüyü 230 sm-dir. Dəfn kamerasını bağlamaq üçün burada palçıq kərpiclər üfqi şəklində toplanmışdır. Dəfn kamerasının cənub-şərq küncündə 1 ədəd küp və qulplu küp, dəfn kamerasının içərisindəki torpaqda romalılara məxsus bardaq fragmentləri, 106 ədəd şüşə muncuq və Antik dövr saxsı fragmentləri tapılmışdır.

5. XIII katakombası

Bu katakombası CIQ2 xəndəyinin şərq kənarında, qərbdə VIII katakombaya, şərqdə XIV katakombaya paralel yerləşir. Dəfn kamerasının eni 210 sm, hündürlüyü 180 sm, səthi dairəvi, tavanı isə yarımkürə formalıdır. Dəfn kamerasının birinci mərtəbəsində başı cənuba doğru olan bir ədəd skelet tapılmışdır. Skelet yan tərəfi üstə əyilmiş vəziyyətdədir. Onun onunla sütünunun yanında şüşə qolbaq, 2 ədəd qulaqcıq formalı qulplu küp və 4 ədəd qulplu küp tapılmışdır.

generally fine and the head is oriented towards the southeast direction.

3. Catacomb No.8

This catacomb burial is located in the centre of grid SIW2, and a part of its passage is destroyed by a later medieval pit. Based upon stratigraphy, two or more mortuary phases were carried out. The main axes of the passage and burial chamber are almost the same.

In the first mortuary phase, the size of burial chamber is 297 cm long, 221 cm wide and 295 cm high. The ground surface is flat and this chamber has a dome-shaped ceiling, like a hemisphere. Related to the first mortuary phase, fragments of skull with bronze trace, of Antik pottery, of iron ware, and golden objects are found in the deposited soil inside the chamber.

4. Catacomb No.9

This catacomb burial was found in the course of excavating pit No.13, which is located in the north-eastern part of grid SIW6. This burial seems to destroy a part of the western passage of the catacomb No.2, which indicates that this burial would be constructed later than the burial No.2. Its size is 177 cm long, 123 cm wide and 230 cm high, and mud bricks were horizontally piled up to close the burial chamber. The burial goods include one pot and a handled pot at the southeastern corner of the burial chamber, and fragments of Roman glass, 106 glass beads and many fragments of antique pottery from the deposited soil inside the burial chamber.

5. Catacomb No.13

This catacomb burial is located around the eastern wall of grid SIW2, and is parallel with the catacomb No.8 to the west and with the catacomb No.14 burial to the east. The size of the burial chamber is 210 cm wide and 180 cm high, and its plane surface is round, with the ceiling being hemisphere-shaped. On the ground floor of the burial chamber, one skeleton has been found with its head towards the south. The skeleton is in a crouching position and lying on the side. A glass bracelet is found near the spine of the skeleton, as well as a large-sized pot with two ear-shaped handles, and four pots with handles.

VII. QISA MƏLUMAT

1. Şimal-qərb divarı yanında bina strukturu: şimal divarına aid qurğuların qazıntıları zamanı aşkarlanan şimal-qərb divarı yanında bismiş kərpic və daşla inşa olunan böyük bina qalıqları. Bu, xronoloji baxımdan Orta əsrlərə aiddir. Lakin tammiqyaslı tədqiqat hələ tamamlanmamışdır, ona görə də 2014-cü ildə bu ərazidə əlavə tədqiqatlar aparılacaqdır.

2. CŞŞ2 xəndəyinin tədqiqi: GPR vasitəsilə geofiziki araşdırmalardan sonra aydın oldu ki, burada iriölçülü bina strukturları mövcuddur. Bu isə daha təfəssilatlı tədqiqatlara gətirib çıxardı. Birinci səthin altında Orta əsrlərə aid çoxlu sayda bina strukturu və qəbir aşkarlandı. Beləliklə, sınaq quyusunun qazıntısı həyata keçirildi. Nəticədə, Antik dövrə aid iriölçülü bina strukturu müəyyən edildi. Lakin Antik dövr tikilisinin üst təbəqəsində Orta əsrlərə aid bina strukturları olduğundan bu ərazidə əlavə geniş tədqiqat işləri aparmaq mümkün olmadı.

VIII. SON QEYDLƏR

Bu ilki ekspedisiyanın ilkin nəticələri qısaca belə şərh oluna bilər:

İlk növbədə, üst təbəqənin və qərb divarının bir hissəsinin ətrafı tədqiqi nəticəsində qərb və şimal divarlarının tikinti texnologiyası və prosesindəki fərqli və oxşar cəhətləri aydınlaşdırmaq mümkün oldu. Bundan başqa, Səlbir qalasının ayrı-ayrı hissələrinin müxtəlif dövrlərdə inşa edildiyi müəyyən edildi.

İkincisi, müxtəlif sənət və istehsalat qurğularının bu ərazidə sıx cəmləşdiyi faktı nəzərə alınarsa, iriölçülü bina strukturu daxili qalanın məkan baxımından necə inşa olduğunu müəyyənləşdirməyə imkan verəcəkdir.

Üçüncüsü, qərb divarı yanında bina strukturlarının və quyuların tədqiqi zamanı tapılan bir çox katakomb qəbirləri Antik və Erkən Orta əsrlər dövrünə aid edilir. Bu katakombalar Səlbir qalasının daşqı inşa tarixi və o dövrdən etibarən qala

VII. MISCELLANEOUS

1. The building structure around the northwestern wall: the remains of large buildings with fired bricks and stones around the northwestern wall in the course of excavating the facilities related to the northern wall. Its chronology is assumed to be of the medieval period. However, the full scale investigation has not been completed and thus a successive and additional investigation will be carried out in 2014.

2. Investigation of grid SŞE2: after geophysical survey, with GPR, it was assumed that large-sized building structures would exist, which led to a more detailed investigation. Beneath the ground surface, many building structures and burials dated to the medieval period have been confirmed, and thus a detailed survey was executed by plotting and excavating a test pit. As a consequence, a large-sized antique building structure was identified, but any further full scale investigation was impossible since other building structures dated to the Medieval Period were located above that antique building structure.

VIII. FINAL REMARKS

The main tentative results drawn from this year's expedition can be succinctly summarised as follows:

Firstly, it was possible to identify the similarities and differences between the western and the northern walls in terms of construction technology and process via a detailed investigation of the ground surface and section of the western wall. In addition, it is also possible to presume that different sections of the Selbir fortress would have been constructed at different times.

Secondly, the large-sized building structure is expected to give important information on the spatial organisation of the inner fortress, with regard to the fact that various craft and manufacturing facilities are densely concentrated there.

Thirdly, many catacomb burials, which have been found in the course of investigating the building structures and pits around the western wall, are assumed to have been constructed from the Ancient to the Early Medieval Periods. These catacomb burials would raise

daxilində həyat barədə suallar doğuracaq.

Dördüncüsü, bu vaxtdakı nə məqsədlə qazıldığı naməlum olan çoxlu sayda quyunun hansı funksiyanı daşdığını müəyyənləşdirmək mümkün oldu. Şu quyuları ilə əlaqədar bəzi çıxıntılar qalanın şimalında yerləşən su anbarından suvarma məqsədilə istifadə üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Sonuncu, qala daxilində qərb divarında geofiziki araşdırmalar (GPR) Antik və Orta əsr ərazilərinin yayılma arealını anlamağa imkan yaratdı. 2014-cü ildə qalanın şərq divarında geofiziki araşdırmaların davam etdirilməsi nəzərdə tutulur. Bu araşdırmalar qalanın şərq hissəsində də müxtəlif ərazilərin yayılma arealı barədə ətraflı məlumatı üzə çıxaracaqdır.

TAPINTILAR SAXLANILIR

Tapıntılar Qəbələ Dövlət Tarix-Bədii Qorğun-da saxlanılır.

several questions at the exact time of construction of the Selbir fortress, and the way of life inside the fortress since its construction.

Fourthly, it was possible to conjecture the function and the purpose of a number of pits, of which the function had, so far, not been identified. In particular, several pits related to wells could be identified as facilities for management of water irrigated from the water reservoir located in the north of the fortress, so to speak, a part of karez.

Fifthly, geophysical survey (such as GPR) in the western part inside the fortress enabled us to grasp the distribution pattern of the ancient and the medieval sites. A further geophysical survey is planned for the eastern part of the fortress in 2014, which is expected to provide important information on the distribution pattern of various sites in the eastern part of the fortress.

SUBMISSION OF THE FINDS

The finds are preserved in the Gabala State Historical-Artistic Preserve.

Qərb divarı və daxili kürənin quruluşu
Western wall and inner kiln structures

şək. / fig. 1

Qərb divarı
Western wall

şək. / fig. 2

Qərb divarı
Western wall

şək. / fig. 3

Qərb divarının xarici xəndəyi
The outer trench of the western wall

şək. / fig. 4

C5S2 xəndəyi
S5E2 grid

şək. / fig. 5 a

Ritual mərasimlər üçün nəzərdə tutulan yer və ya sanitariya qovşağı
Ritual or sanitary facilities

şək. / fig. 5 b

SEBA Assosiasiyasının sədri xanım Ruhəngiz Heydərovanın qazınıtı ərazisi ilə tanışlığı
Mrs. Ruhəngiz Heydərova, chairperson of SEBA Association visits the excavation site

şək. / fig. 6

Şim.1Q4 xəndəyi (2012)
N1W4 grid (2012)

şək. / fig. 7

11 N-li quyu, Şim.1Q4 xəndəyi
Pit No. 11, N1W4 grid

şək. / fig. 8

1 N-li katakomba. Qəbir əşyaları
Catacomb No. 1. Burial goods

şək. / fig. 9

Bürünc kəmər başlığı
Brass buckle

şək. / fig. 10

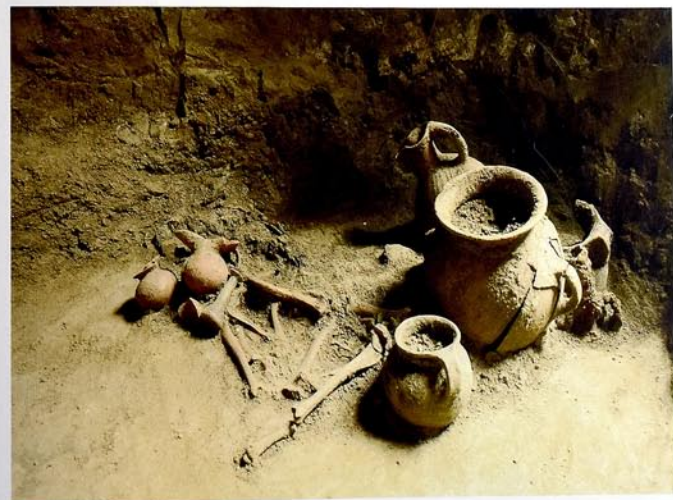
Müxtəlif materiallardan hazırlanmış muncuqlar
Beads of various materials

şək. / fig. 11

Küp qəbir (3 N-li katakomba tipli qəbir)
Jarr coffin (Catacomb Burial No.3)

şək. / fig. 12

8 N-li katakomba tipli qəbir. Heyvan sümükləri və qəbir əşyaları
Catacomb Burial No. 8. Animal bones and burial goods

şək. / fig. 13

8 N-li katakombə. Qəbir əşyaları (Roma şüşələri və saxsı məmulatları)
Catacomb No. 8. Burial goods (Roman glasses and pottery)

şək. / fig. 14

9 N-li katakombə
Catacomb No. 9.

şək. / fig. 16

13 N-li katakombə. İnsan sümükləri
Catacomb No. 13. Human bones

şək. / fig. 17

Qızıl bazək əşyası
Golden adornment

şək. / fig. 15

13 N-li katakombə. İnsan kəlləsi və bazək əşyaları
Catacomb No. 13. Human skull and adornments

şək. / fig. 18

13 N-li katakombə. Qulplu küpələr
Catacomb No. 13. Hand-dipped jars

şək. / fig. 19

2 N-li bina strukturu, Şimal-qərb rayonu
No. 2 Building structure, Northwestern district

şək. / fig. 20

Ceyhun Eminli

**2013-CÜ İLDƏ
QƏBƏLƏNİN SƏLBİR ƏRAZİSİNDƏ
(III, V QAZINTI SAHƏLƏRİ) APARILMIŞ
ARXEOLoji TƏDQIQATLARIN HESABATI**

Jeyhun Eminli

**REPORT
ON THE ARCHAEOLOGICAL INVESTIGATIONS
AT THE SELBIR SITE (3RD, 5TH EXCAVATION AREAS),
GABALA IN 2013**

QAZINTININ MÜDDƏTİ

2013-cü ilin aprel-iyul aylarında Qəbələ arxeoloji ekspedisiyasının Selbir dəstəsi qeyd olunan ərazinin müxtəlif qazıntı sahələrində tədqiqatları davam etdirmişdir.

MALİYYƏ MƏNBƏYİ

Ekspedisiyanın ezamiyyə xərcləri AMEA-nın Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutu tərəfindən, digər xərclər isə SEBA (Seul-Bakı) Azərbaycan-Koreya Mədəniyyət Mübadiləsi Assosiasiyası tərəfindən ödənilmişdir.

TƏDQIQAT OBYEKTİ VƏ İŞ PROSESİ

Qeyd edək ki, Selbir yaşayış yerində arxeoloji tədqiqatlar Azərbaycan-Koreya Beynəlxalq Arxeoloji Ekspedisiyası tərəfindən aparılmışdır. 2009-2013-cü illər ərzində Selbir yaşayış yerinin müxtəlif sahələrində Azərbaycan-Koreya Beynəlxalq Arxeoloji Ekspedisiyası tərəfindən 4000 kv/m-dən artıq ərazidə yoxlama və əsaslı tədqiqatlar aparılmışdır.

III QAZINTI SAHƏSİ

III qazıntı sahəsinin XII və XIII yarımkvadratlarında qeydə alınmış su xəttinin davamını izləmək məqsədilə qeyd olunan sahənin şərq kənarında XVI kvadrat qoyulmuşdur. Xatırladaq ki, Selbir yaşayış yerinin şərq və qərb tərəfləri hündür, mərkəz hissəsi isə çökəkdir. III qazıntı sahəsi də yaşayış yerinin hündür yerini təşkil etməklə, şimala və şərqə doğru enişlidir. Yeni açılmış XVI kvadrat da III qazıntı sahəsinin şərq istiqamətə olan enişli hissəsindədir.

Bu kvadrat KV7-nin şərqində, KV13-ün cənubunda yerləşir. XII və XIII yarımkvadratlarda qeydə alınan su xətti də cənub-şərqə, yaşayış yerinin enişinə doğru istiqamətlənib. 16D yarımkvadratında yer səthindən 15-20 sm dərinlikdə skelet qeydə alındı. Skelet sağ tərəfi üstə olmaqla, zəif бүкүлү vəziyyətdə, başı qərbə, ayaqları şərqə, üzü cənuba istiqamətlənmişdir (şəkl.1).

Skeletin alları qarşısında bir, ayaqlarının aşağısında və kəllənin ətrafında üç ədəd çaydaşı vardır. Həmin daşlar xüsusi olaraq ölünün ətrafına düzülüb.

EXCAVATION PERIOD

The Gabala archaeological expedition's Selbir team carried out research in various excavation areas of the mentioned site during April-July 2013.

FINANCIAL SUPPORT

The per diem payments to the expedition members were covered by the Institute of Archaeology and Ethnography of ANAS. The other costs were defrayed by SEBA (Seoul- Baku) Azerbaijan-Korean Cultural Exchange Association.

**INVESTIGATION OBJECT
AND WORKING PROCESS**

The archaeological expeditions at the Selbir site were carried out by the Azerbaijani-Korean International Archeological Expedition. During the years 2009-2013, the expeditions were carried out in more than 4000 sq/m area of the Selbir site by the Azerbaijani-Korean International Archeological Expedition.

THE 3RD EXCAVATION SITE

The 16th square was built in the eastern part of the 3rd excavation site in order to follow the water line detected in the 12th and 13th semi-squares. Comprising a higher part of the site, the 3rd excavation site inclines to the north and to the east. Newly formed 16th square is also in that sloping eastern part.

This square is located in the eastern part of the 7th square and in the southern part of the 13th square. The water line observed in the 12th and 13th semi-squares is also directed to the south-east, the slope of the site. A skeleton was detected at a depth of 15-20 cm in the semi-square 16D. Being on the right side, the skeleton is poorly wrapped, its head is to the west, the legs are to the east, the face is to the south (fig.1).

There are 3 pebbles around the skull and below the feet and one in front of the hands. These pebbles were specially placed around the body. After lifting the skeleton, we can see a pebble pavement under

Skelet götürülərkən çanaq sümüyünün də altında çaydaşı döşəməsinə təsadüf edildi. Skeletin ayağının üst hissəsində dəmir əşya (mix) var idi. Skeletin istiqamətinə görə onun müsəlman qəbri olması şübhə doğurmur. Bundan əlavə, qəbir ən üst qatda olmaqla, onu XIV əsrdən sonraya aid edirik.

KV16-nın B yanmıkvadratında şimal profilindən başlayaraq biri-birinə keçirilmiş 6 ədəd boru aşkarlandı. Bunlar XIII kvadrata daxil olanları olsa da, ölçülərinin kiçikliyi və üzənlərinin dərin cızma-larla əhatələnməsi ilə fərqlənirlər. KV13-ün cənub profilindən başlayaraq KV16-da qeyd olunan boru-ların ümumi sayı 15 ədəddir (şəx. 2).

Borular biri-birinə zəif keçirilsə də boşluqlar əhəng və gill-çınqıl qatışığıla bərkidilmişdir. Borular arasında boşluqlar xəttin eməli gətirdiyi dənələrdə daha aydın izlənir. Qeyd olunan xəttin bir hissəsi altında əvvəlki dövrün quyusu olduğundan, həmin yerdə digər bir-birindən aralanmış və çökmüşdür (şəx. 3).

Qeyd olunan kvadrata yanaşı iki quyuy qeydə alındı (şəx. 4). Quyunun başlanğıc səviyyəsindən kül-lü torpaq içərisində mis pul tapıldı (yer səthindən 77 sm dərinədə). Quyunun içərisində yanaraq qızarmış torpaq qatı daha çoxdur. Dayaz olan bu quyudan sax-sı fragmentləri ilə yanaşı, dəmir şlaklarına da təsadüf edildi. Bu quyunun şərqində, şərq profilinə bitişik yerdə digər quyuy da vardır ki, hər iki quyuy bir-biri ilə əlaqəlidir. Yanmış torpaq qatı və dəmir çaxırlarına əsasən, bu quyunun metal örtinə kürsə olması ehtim-al edilir.

V QAZINTI SAHƏSİ

Qazıntı mövsümündə tərəfimizdən aparılan geniş miqyaslı qazıntılar Səlbir yaşayış yerinin cənub-qərb kənarında davam etdirilmişdir. Tədqiq olunan yeni hissə V qazıntı sahəsi kimi qeydə alındı. Tədqiqatla cəlb olunmuş yeni sahə kvadratlara bölünərək, 2013-cü il üçün qazıntılara 5 kvadrata (KV1, KV2, KV3A-B, KV6 və KV7) başlandı. V qazıntı sahəsinə daxil olan I, II və III kvadrlar Səlbir yaşayış yerinin cənub-qərb qurtaracağında olan dördbucaqlı bürçün yuxarı hissəsindəki əvvəlki qazıntı yerindən 32-35 m şimaldadır. Xatırladaq ki, qeyd olunan əvvəlki qaz-

ıntı sahəsi otən əsrin 70-ci illərində Firudin Qədirov tərəfindən arxeoloji cəhətdən öyrənilmişdir. Qeyd edək ki, əvvəlki qazıntı sahəsi hesabət və arxiv sənədlərinə əsasən, VII qazıntı sahəsi kimi təyin olunmuşdur. Əvvəlki qazıntı sahəsi yaxınlığında da tərəfimizdən aparılmış qazıntılar (KV6 və KV7) barədə bir qədər sonra strati məlumat verəcəkdir.

Six pipes were detected at the semi-square 16B, tied up one-another, beginning from the northern profile. Although they are the continuation of the pipes detected at the 13th square, they differ in their small sizes and having deep scratches on their surfaces. Beginning from the southern profile of the 13th square, the total number of the pipes, detected at the 16th square, is 15 (fig. 2).

Though tied up poorly, the gaps of the pipes are filled with the lime, clay and gravel mixture. The gaps between the pipes are more clearly observed in the bends made by the line. As there is a pit of the previous period under the mentioned line, the pipes departed from each other and collapsed at that part (fig. 3).

Two pits were found side by side in the mentioned square (fig. 4). A copper coin was found in ashy soil in the preliminary level of the pit (down to a depth of 77 cm). The soil reddened by fire is much more inside the pit. Alongside with the earthenware fragments, iron slag was also found in this shallow pit. To the east of this pit, there is another pit close to the eastern profile, and both of them are connected with each other. According to the parched soil and the iron slag, this pit is considered to be a metal melting furnace.

THE 5TH EXCAVATION SITE

We carried out a wide range of excavations in the south-western part of the Selbir site. The new excavated area was noted as the 5th excavation site. The new site was divided into the squares, the excavations in 2013 were started in 5 squares (S1, S2, S3A-B, S6, S7). S1, S2 and S3, which belong to the 5th excavation site, are 32-35m away from the previous excavation site which is situated on the upper part of the rectangular tower of the south-western end of the Selbir site.

The above-mentioned previous excavation site was archaeological studied by Firudin Qadirov in

zıntı sahəsi otən əsrin 70-ci illərində Firudin Qədirov tərəfindən arxeoloji cəhətdən öyrənilmişdir. Qeyd edək ki, əvvəlki qazıntı sahəsi hesabət və arxiv sənədlərinə əsasən, VII qazıntı sahəsi kimi təyin olunmuşdur. Əvvəlki qazıntı sahəsi yaxınlığında da tərəfimizdən aparılmış qazıntılar (KV6 və KV7) barədə bir qədər sonra strati məlumat verəcəkdir.

V qazıntı sahəsi ümumilikdə Səlbir yaşayış yerinin hündür hissəsini təşkil edir. V qazıntı sahəsində kvadrlar qazılma ardıcılığına görə nömrələnmiş, I, II, III kvadrlarla VI və VII kvadrlar arasındakı hissə sıralanmaya daxil edilərsə də hələki qazılmamış saxlanılmışdır (şəx. 5).

I KVADRAT

I kvadrata 15-25 sm qalınlıqda üst şümlənan qat götürüldükdən sonra kvadratin cənub-qərb hissəsində saxsı qab fragmentləri ilə yanaşı, tunc fragmentlərinə təsadüf olundu. Həmin hissə təmizləndikdən sonra burada cənub-qərb tərəfdən (36 sm dərinlikdən) şimala doğru (30 sm dərinlikdən) 718 sm uzunluqda saxsı boru xətti qeydə alındı (şəx. 6).

Su xəttinin şərq profilindən başlayaraq 275 sm-lik hissəsi yaxşı qalmış, 275 sm-dən 463 sm-ə qədərki 188 sm-lik hissəsi isə tamamilə yoxdur. 463 sm-dən 715 sm-ə qədərki 252 sm-lik məsafədə isə su xətti kütləvi dağıntı ilə izlənir. Qeyd olunan kəməy yer səthində daha yaxın olduğundan müxtəlif vaxtlarda torpaq işləri zamanı təyiqə məruz qalmış və dağılmışdır. Borular ölçülərinin kiçikliyindən görə III qazıntı sahəsinə daxil olan boruların ölçüsü 31-34 sm arasında dəyişir. Boruların biri-birinə keçirilmiş hissələri əhəng və gil məhlulu ilə bərkidilmiş, xəttin hər iki tərəfi də eynitərkibli məhlulla doldurulmuşdur. Boru xəttinin kənarlarında bişmiş kərpic və çaydaşından ibarət dağınıq hissə var idi. Ehtimal ki, xəttin təhlükəsizliyi baxımından stratiya düzülmüş kərpic və çaydaşları, həmçinin xəttin axın məhülləni təmin etmək üçün altındakı boşluqlardan istifadə olunmuşdur. Qeyd edək ki, bu xətt Səlbir ərazisində intensiv yaşayışın bitmə arafəsi, daha doğrusu burada həyat bitdikdən sonrakı dövrə aid edilir.

Aşkar olunmuş boru xətti saxlanılmaqla bütün

the 70's of the 20th century. According to the reports and archives, the previous excavation site was set as the 7th excavation site. Later, we will report about the excavation that we carried out in the previous excavation site (S6 and S7).

The 5th excavation site covers the higher part of the Selbir site. The squares in the 5th excavation site were numbered according to their sequence of excavation, the area between the 1st, 2nd, 3rd squares and the 6th, 7th squares was not excavated, though it had been included to the numeration (fig. 5).

THE 1ST SQUARE

After taking away the arable top layer with a depth of 15-25 cm, beside pottery fragments, water pipe fragments were also observed in the south-eastern part of the square. After cleaning this area, an earthenware pipe with a length of 718 cm was discovered from the south-eastern part (at a depth of 36 cm) to the north (at a depth of 30 cm) (fig. 6).

Beginning from the eastern profile, a water line part with a length of 275 cm is unscathed, but a part with a length of 188 cm, from 275 cm to 463 cm was not found. The water line with a length of 252 cm from 463 cm to 715 cm underwent to massive debris. Being closer to the surface, the mentioned water pipe was under pressure at different times because of soil work and was destroyed. The pipes differ in size from the pipes found in the 3rd excavation area. The sizes of these pipes range between 31 to 34. The combining parts of the pipes and both sides of the line were fixed by the lime and clay. There are brick and pebble rashes at the sides of the line. It is assumed that these bricks and pebbles were put to the sides of the line not only for the sake of protection, but also to provide gradient flow. This line is referred to the end of the intensive life, that is the period after the end of the life.

The excavation was proceeded, preserving the found pipeline. A serpent-headed bracelet fragment with bronze and silver alloy was found in the semi-square 1A, 10 cm beneath the pipeline (fig. 7; inv. No 682).

kvadratın qazıntısı davam etdirildi. 1A yarımkvadratında, boru xəttindən 10 sm aşağıda ilan başlı tunc və gümüş qatışlıq qolbaq fragmenti aşkar edildi (şək. 7; inv. № 682).

1D yarımkvadratının cənub profilindən şimala doğru 218 sm uzunluqda, 55 sm enində bismiş kərpiclərdən ibarət hörgü qeydə alındı (şək. 8). Bu hörgüdə istifadə olunan bismiş kərpiclərin çoxu fragmentardır. Hörgü yer səthinə yaxın olduğundan bözi hissələri, xüsusən də üst hissəsi dağılmışdır. Hörgünün qərb kənarı boyu yarımqıq bismiş kərpiclər döşənmiş, onların da kənarı boyu bir cərgə yanakı kərpiclər düzülmüşdür. Divarın altında bir cərgə çaydaşından bünövrə vardır. Divar qərb tərəfi əylmiş və divarın qərb tərəfdə qeyd olunan bismiş kərpic döşəməsi arasında 25 sm enində boş torpaq vardır. Həmin boşluq yoxlanılarkən burada dərin olmayan bir quyu qeydə alındı. Divarın əylməsinə də səbəb məhz həmin boşluqdur.

1 kvadratda su xətti və divar qalıqları saxlanılmaqla digər hissələrin yoxlanılması davam etdirildi. Burada, yəni C yarımkvadratının cənub-qərb küncündə yer səthindən 50 sm dərinədə təndirin gövdədən aşağı hissələri və bünövrəsi qeydə alındı. Təndirin kənarı bismiş kərpic fragmentləri və çaydaşı ilə döşənib ki, bu hissə təndirin altlığı və ümumi döşəməsidir. Təndirin əsas divanına digər təndir hissələri bərkidilib ki, bu bərpə və ya zəif hissələrə olunmuş əlavədir. Təndirə eyni səviyyədə oval formalı ocaq yeni aşkar edildi (şək. 9). Ocaq yerinin şərq kənarları gildən hazırlanmış divarla əhatələnir. 1ç divarın və döşəməsi də gil qatı ilə bərkidilmiş və süvanmışdır. Oval formalı ocaq yerinin döşəməsi ilə eyni səviyyədə dərinliyi 30-90 sm, planı 17-25 sm olan 7 ədəd boşluq qeydə alındı (plan 1). Bir-birinə yaxın və qəribi bir xətt boyu olan boşluqlar üst mədəni təbəqəyə aid tikilinin pəyə yerlərində.

1D yarımkvadratında - ümumi kvadratın mərkəzinə yaxın hissədə torpağa basdırılmış inhəcmli qazan aşkar edildi. İn situ aşkar edilmiş dördqulplu qazanın üst hissələri dağılmış vəziyyətdədir.

1 kvadratda xeyli sayda təsərrüfat quyu və sonrakı dövrlərə aid müsəlman və xristian adətli qəbirilər aşkar edildi.

3N-li quyu yer səthindən 90 sm dərinlikdədir.

A masonry with a width of 55 cm, a length of 218 cm, made of burnt bricks was found in the semi-square 1D, from the south profile to the north (fig. 8). Most of the bricks used in this masonry are fragmented. Some parts of the masonry, especially the upper part was destroyed, being closer to the surface. Alongside the west side of the masonry, half-backed bricks were laid and bricks were laid side by side next to them. There is a row of pebbles under the wall. The wall deflected to the west and there is a space of 25 cm length between the mentioned brick pavement. While examining that space, a shallow pit was detected. This space is the reason of deflecting of that wall.

The examining of the other parts in the 1st square was kept on, preserving the water line and the remains of the wall. A base and lower parts of a tandoor were detected at a depth of 50 cm, at the south-eastern corner of the semi-square C. The sides of the tandoor were made of burnt bricks and pebbles, this part is a base and a floor of the tandoor. The other tandoor parts were fixed to the main wall of the tandoor, this is restoration or addition to the weaker sections. Oval-shaped hearth was also found at the same level with tandoor (fig. 9). The eastern side of the fire place was covered with the clayey wall. The inner walls and the floor were plastered. 7 gaps with 30-90 cm depth and 17-25 cm diameter were found at the same level with the floor of the tandoor (plan 1). Being close to each other and in one line, these gaps are prop places of the building belonging to the top cultural stratum.

A big-sized saucapan was found buried in the ground, at the semi-square 1D, close to the centre of the general square. The upper parts of this *in situ* four-handled saucapan were destroyed.

A lot of household pits, Muslim and Christian graves of subsequent periods were found at the 1st square.

Pit No. 3 is at a depth of 90 cm. Its diameter is 110 cm, depth is 560 cm. There are gaps on the northern and southern walls of the pit for to go up and down. A number of glazed and unglazed ceramic samples and burnt bricks of various sizes were found at the

Diameter 110 sm olan quyunun dərinliyi 560 sm-dir. Quyunun şimal və cənub divarlarında düşüb qalmaq üçün nəzərdə tutulan boşluqlar var. Quyuda xeyli sayda şirsiz və şirli keramika nümunələrinə, həmçinin müxtəlif ölçülü bismiş kərpiclərə təsadüf edildi. Bismiş kərpiclərin bəzilərinin üzərində düz və çarpaz oyuqlar vardır. 3N-li quyunun yaxınlığında, B yarımkvadratının şimal-şərq küncündə torpaq qəbrı qeydə alındı (qəbir N.5). Skelet sağ yanı üstə, başı qərbo, ayaqları yaxın, üzü cənubadır (şək. 10). Skeletin üzərində uzandırdıqlı və uzun ayaqları olan quş skeleti də vardır.

1N-li quyudan 60-110 sm cənubda yanaşı iki quyu qeydə alındı. Bu quyular N.4 və N.5 kimi plana salındı (plan 1). Quyular üst hissədə eyni boşluqlardan başlayaraq ovalıqlı təşkil edilir. Quyular cənub-şimala olan bismiş kərpic hörgünün aşağısından başlayır. Oval boşluqlar içində quyular bir-birindən ayrılan xıncı vardır. Hər iki quyunun materialları dövr baxımından eyniyyət təşkil etsə də onların eyni vaxtda yanaşı qazılması şübhə doğurur. Hər iki quyudan xeyli sayda saxsı qab fragmentləri, kütləvi şəkildə şüşə qab qırıqları, mis bəzək əşyaları və mis pullar toplandı. Yanaşı qeyd alınan quyulardan toplanılmış bismiş kərpiclərin bir hissəsi şlaklaşmış və qanqandır. Ehtimal ki, bu kərpiclər istehsalat qurğusunun hissələri olmuşdur.

1D yarımkvadratında da qazıntıları davam etdirildi. Burada şərq-qərb istiqamətində divar qalıqları təmizlənirdi (şək. 11). Eni 70 sm olan divarın faktiki aşkarlanması uzunluğu 435 sm olsa da, divar şərq profili altına davam edir. Divar bismiş kərpic, çaydaşı və in pəç daşlardan ibarətdir. Bözi yerlərdə üst-üstə bismiş kərpiclər düzülmüş, bəzən isə kərpiclərin altına çaydaşı döşənmişdir. Divarın şərq profilinə yaxın hissəsində bismiş kərpiclər fragmentar şəkildədir. Bu hissədə divar üst mədəni təbəqədə qeydə alınan dördqulplu in qazanın yerləşdiyi torpaq altına keçir. Qeyd olunan divar şimal-cənub istiqamətində olan divara şimal-şərq tərəfdən birləşir. Lakin bu divarlarda istifadə edilən kərpiclər formasına və ölçülərinə görə seçilir. Şərq-qərb istiqamətində olan divarda düzbucaqlı formalı kərpiclər də vardır ki, daha erkən dövr, yəni Son Antik-İlk Orta əsrlər (III-V əsrlər) üçün səciyyəvidir. Düzbucaqlı kərpiclərin ölçüləri 20x36x4 sm və 20x43x6 sm təşkil edir. Qeyd

pit. There are flat and cross hollows on some of these bricks. A soil grave was found close to the pit No. 3 at the north-eastern corner of the semi-square B (grave No. 5). The skeleton is on the right side, the head is to the west, the legs are to the east, the face is to the south (fig. 10). There is a skeleton having a long beak and legs over the brick skeleton.

Two pits were found side by side at a depth of 60-110 cm south of the pit No. 1. They were included to the plan as pit No. 4 and pit No. 5 (plan 1). The pits begin from the bottom of the burnt brick masonry. There is a pilaster separating the pits from each other inside the oval gap. Though the materials of the pits are of the same period, their excavation date might be different. A number of earthenware fragments, glass dish fragments, copper adornments and coins were found in both pits. Some of the burnt bricks collected from these pits are slag and salient.

The excavations were carried out at the semi-square 1D. The remains of the wall were cleaned to the east-western direction (fig. 11). Having 70 cm width, this wall comprises 435 cm length, proceeds beneath the eastern profile. The wall consists of burnt bricks, pebbles and drip stones. Burnt bricks were laid on one another or pebbles under the bricks in some areas. Burnt bricks were fragmented close to the eastern profile of the wall. At this part, the wall falls under the layer, where the four-handled saucapan was found. The mentioned wall is connected with the wall, which is situated at the north-southern direction from the north-eastern direction. But the bricks used on this wall differ in size and shape. There are right-angled bricks, typical for earlier period, that is of Late Ancient-Early Middle Ages (3rd-5th centuries). The sizes of the right-angled bricks are 20 x 36 x 4 cm and 20 x 43 x 6 cm. The mentioned wall collapsed at several areas and it is due to the gaps and pits that were beneath of it. The same gaps are observed beneath the wall of north-southern direction, there is pebble stack at that part. This stack is considered to be put to prevent the wall from sinking. There is a tandoor with a depth of 50 cm in the south of the wall, extending to the east-western direction. There are two water pipes next to the tan-

olunan divar çox yerdə çökmüşdür ki, bu da altıda olan boşluq və quyularla əlaqədardır. Eyni boşluqlar şimal-cənub istiqamətində olan divar altında da izlənir ki, həmin hissədə çaydaşdan qalaq vardır. Bu çaydaş qalağı sanki divarın çöküntüsünün qarşısını almaq məqsədilə doldurulmuşdur. Şərq-qərb istiqamətində uzanan divarın cənubunda gövdəsinin diametri 50 sm olan tündür vardır. Tündür bitişik, cənub-şərq istiqamətində və bir-birinə keçirilmiş iki saxsı tüng var (şək. 12). Borular tündürün havaçəkən funksiyasını təmin edir. Səlbir ərazisində aşkar edilən tündürlərdə istifadə olunan boruların istiqaməti cənub və cənub-şərq olması səciyyəvidir. Tündür cənubdan bismiş kərpiclərdən ibarət döşəmə ilə əhatələnib. Qeyd olunan tündürün yanında quyruq aşkarlandı (Quyruq N.7). Dərinliyi 810 sm olan bu quyruğun diametri dibinə doğru daralır.

Quyruqun 200 sm dərinliyindən aşağıda cənub-qərb və şimal-şərq divarlarında düşüb-qalmaq üçün boşluqlar var. Quyruqun bəşirliyindən 80 sm dərinədə, cənub divarında 120 sm hündürlükdə və 220 sm enində hissə rənginə görə seçilir. 120x220 sm ölçüdə olan hissə tam təmizləndikdən sonra burada Son Antik dövrə aid qəbrin varlığı müəyyən olundu (şək. 13-14). Orta əsrlər dövrünə aid quyruq qazılarkən qəbrin şimal kənarını kəsmişdir. Kəmərdə dağınıq vəziyyətdə 11 ədəd saxsı qab nümunəsi vardır ki, bunlardan ikisi açıq-qırmızı rəngdə, digərləri qara cılıdır. Qabların çoxu dağınıq olmaqla bərkəllilə torpaq qatına qarışmışdır. Qabların içərisində xüdə heyvan sümükləri vardır. Aşkar olunan qablar içərisində iriölçülü qablar diqqəti xüsusilə cəlb edir. Antik dünyanın təsiri ilə yaranmış bu qablar hidria adlanır. Genişdiametrlili boğaz yanlara açılan ağzı keçir. Qabaq gövdə aşağıya doğru konus şəklində daralaraq dabanlı oturaclaqla tamamlanır. (şək. 15-16).

Keramik nümunələrin içərisində 5 ədəd qara cılı, takayaqlı vaza nümunələri üstünlük təşkil edir. Bu vazalardan yalnız birinin qulpu üzərində süsədən qaz vardır (şək. 17). Kəmərdə insan skeletinə məxsus yalnız barmaq sümükləri vardır. Qəbir kameranın cənub-şərq, cənub-qərb və üst hissələrində dağınıqlıqlar vardır ki, buna səbəb sonrakı dövr quyularıdır. Bir qədər əvvəl haqqında bəhs edilən şərq-qərb istiqamətində olan divarın da çökməsinə səbəb altıdakı boşluqlar və Antik dövr qəbir kamerasıdır. 7N-11 quyruqun 735 sm

doğru, stuck to each other and directed to the south-east (fig.12). The pipes provided the draught function of the tandoor. The direction of the pipes found at the Selbir site is typically to the southern and south-eastern direction. The tandoor is covered with the burnt bricks masonry in the south. A pit was found close to the mentioned tandoor (pit No.7). Having 810 cm depth, the diameter of this pit gets narrower down to the bottom. There are gaps beneath a depth of 200 cm of the pit on the south-western and north-eastern walls of the pit for to go up and down. The part with a height of 120 cm, width of 220 cm, at a depth of 80 cm of the southern wall differs in colour. After cleaning the part of 120 x 220 cm properly, there was found a grave belonging to the Ancient Period (fig.13-14). The northern part of the grave was cut during the excavation of the pit belonging to the Middle Ages. There were found 11 scattered earthenware dishes, two of them are red, the others are black polished. Most of the dishes were scattered and mixed up with the heavy clayey soil. There are small animal bones among them. The big-sized dishes draw much attention. The dishes made under the influence of the Ancient world, are called *hydria*. The neck with wide diameter is followed by the lip looking out the sides. Convex body gets narrower conically to the bottom and is completed by the heel pedestal (fig.15-16).

Five black polished, single-legged vases dominated among the other ceramics samples. There is a glass gem only on the handle of one of these vases (fig. 17). There are only finger bones of human skeleton in the cell. There are destructions on the south-eastern, south-western and upper part of the grave cell, the reason of which the pits of subsequent period. The causes for the collapse of the abovementioned wall are the gap under it and a grave of the Ancient Period. There was observed a tunnel at a depth of 735 cm of the pit No.7, extending to the north and to the south (plan.2). The width of the northern entrance of the tunnel is 60 cm and the height is 70 cm. Being in arch-like shape, the gaps were dug in geological gravel layer (fig.18).

The northern direction of the tunnel runs straight-

dərinliyində şimala və cənuba uzanan tunnel qeydə alındı (plan. 2). Tunnelin şimala olan girişinin eni 60 sm, hündürlüyü 70 sm-dir. Boşluqlar tağ formalı olmaqla, geoloji çılqıl qatında qazılıb (şək. 18).

Tunnelin şimala doğru olan istiqaməti 15 m məsafədə düz davam edərək bir qədər sola döndür. Tunnelin dibində 30 sm qalınlıqda lillə çöküntü vardır ki, bu çöküntü özü bir neçə qatdan ibarətdir. Buradakı çöküntü qatları davamlı su axını nəticəsində əmələ gəlmişdir. Aşkar edilmiş tunnel Orta əsrlərə aid köhriz sisteminin bir hissəsidir. Oxsar sistemə Səlbir yaşayış yerinin şimalında yerləşən III qazıntı sahəsində də təsadüf olmuşdur (Bax "Qəbələ Arxeoloji Ekspedisiyasının Hesabatları 2011-2012", Qəbələ seriyası №4, Bakı-Şərq-Qərb 2014, səh.220-224). Lakin V qazıntı sahəsindən fərqli olaraq, III qazıntı sahəsində köhriz sistemi yer səthindən 150 sm dərinədə qazılmışdır. Köhriz sisteminə III və V qazıntı sahələri arasında yerləşən II qazıntı sahəsində də təsadüf olmuşdur. II qazıntı sahəsində olan tunnel III sahədən fərqli olaraq dərinədir. Buradan belə qənaətə gəlmək olar ki, tunnel şimaldan cənuba və cənub-qərbə doğru dərinləşdirilməklə suyun axarı tənzimlənmişdir.

II KVADRAT

Bu kvadrat I kvadratin qərbində olmaqla 10x10 m-dir. Burada üst şumlanan qat götürülərkən və götürüldükdən sonra xeyli sayda çaydaşların təsadüf olundu (şək. 19). Daşların dağınıqlığı və ya döşəmə olmasını aydınlaşdırmaq məqsədilə onları yerində saxlamaqla, yalnız torpaq qatının götürülməsi davam etdirildi.

Torpaq qatı götürülməklə buradakı daşlar daha kütləvi vəziyyətdə idi. Çaydaşından döşənmə dairəsinin kənar diametri (şərq-qərb) 650 sm, döşəmənin eni 130 sm-dir. Çaydaşı döşəməsinin içərisi dairəvi boşluq olsa da, ümumilikdə kvadrat formadadır. Çaydaşı döşəməsi də bəzi hissələrdə sonrakı dövr qəbirliyi qazılarkən dağıdılmışdır.

Qeyd olunan tikilinin mərkəzi hissəsindəki torpaq qatı və dağınıqlıqların tamamı götürüldü. Burada konarları 8 guşə əmələ gətirən puc daşlardan ibarət tikili qeydə alındı (şək. 20, plan 3).

8 guşəli hovuz olan bu tikilinin döşəməsi də

ly 15 m, then turns to the left a little (fig.18). There is silty sediment of 30 cm thickness at the bottom of the tunnel, the sediment itself consists of several layers. These layers appeared as a cause of steady water flow. This tunnel is a part of an underground water-supply of Middle Ages. A similar water supply is also observed in the 3rd excavation area, that is situated in the north of the Selbir site (See, "Reports of the Gabala Archaeological Expedition 2011-2012", Gabala series No.4, Baku-Sherg Qerb 2014, pp.220-224). Unlike the 5th excavation site, the water-supply at the 3rd excavation site was excavated at a depth of 150 cm. The water-supply was also observed at the 2nd excavation site, that is situated between the 3rd and the 5th excavation sites. Unlike the 3rd excavation site, the tunnel at the 2nd excavation site is much deeper. We can come to a conclusion that the tunnels getting deeper from the north to the south and south-west, adjust the water flow.

THE 2ND SQUARE

This square is situated to the west of the 1st square and it is 10 x 10 m. While and after taking the upper arable layer, a number of pebbles were observed (fig.19). Preserving the pebbles, only the soil was taken to clarify if these pebbles were the destruction or just the floor.

The sidebar diameter of the circle made of the pebbles is (east-west) 650 cm, width is 130 cm. Although the inside of the floor is a round gap, it is generally square-shaped. Some parts of it were destroyed during the excavation of the graves of the subsequent periods.

The soil layer and the destruction in the centre of the mentioned building were cleaned. A building, made of drip stones, was observed, the sides of which make of eight points (fig.20, plan 3).

Being eight-pointed pond, this building was made of the stones of the same composition. (It was not fully confirmed, if it was a pond or not.

eyni tərkibli daşlardan ibarətdir. (Qeyd edək ki, bu tikilinin hovuz olması tam təsdiqini tapmamışdır. Orta əsrlərdə hamamların xəzinə hissəsi də eyni quruluşda olmuşdur. Hesabatda şərti olaraq hovuz kimi göstərilmişdir.) Çaydaşı döşməsi səviyyəsindən yonulmuş puç daşlara qədər olan hissə gəlcə bərkidilmiş qırıq və бүтöv bişmiş kərpiclərlə hörülmüşdür (şəkl. 21).

Puç daşlardan ibarət iç divarlar müxtəlif ölçülərdə hazırlanmış, sıx şəkildə düzülmüşdür. Künc hissələr бүтöv daşdan yonularaq hazırlanmışdır (şəkl. 22).

İç divarlar kimi, döşəmədə istifadə olunan daşlar da müxtəlif ölçülərdə hazırlanmış və düzülüşdə bir xətt boyu nəzərə alınmayıb (şəkl. 23).

Hovuzun həm döşəmə daşları, həmçinin kənar daşları daqiq kəsilmiş və üzləri yaxşı işlənmişdir. Kənar daşlarında içəridə qalan görünməyən hissələr trapez formalı olmaqla yanaşı, kobuddur. Kənar daşların arxa hissələrinin trapez olması, onların sıx birləşdirilməsi və döngələrin daqiq alınması üçündür. Döşəmə daşlarının da altında qalan hissələrinin kobud olması şübhə doğurmur. Hovuzun iç divarları da döşəməsi 0.5-1 sm qalınlıqda suyadavamlı suvaq qatı ilə örtülmüşdür. Hovuzun cənub-şərq divarı dibində 9 sm diametrində dəlik vardır ki, bu da su axınıni təmin edir. Hovuzun üstündəki bişmiş kərpic düzümlünün içində boşluq vardır və burada tütün qırıqları qeydə alındı. Boşluğun eni 15 sm, uzunluğu 80 sm-dir. Həmin nov istiqamətində üzəri bişmiş kərpiclərlə döşənmiş tünəllər vardır. Tünəllər qeyd olunan boşluğa nisbətən cəpdir. Üzəri bişmiş kərpiclərlə döşənmiş tünəllər cənub istiqamətində olan 3, 5 və 6-cı kvadratlarda da izlənir.

Hovuzun içərisi təmizləndikdən dağılınqlığın içindən və hovuzun dibindən IX-XIV əsrlərə aid qarışıq vəziyyətdə saxsı fragmentlərə təsadüf olundu. Hovuzun çaydaşı döşəməsinin qərb kənarında mis sancaq xüsusi diqqəti cəlb edir (şəkl. 24, inv. № 705). Sancaq tökmə üsulu ilə hazırlanmış, baş hissəsində aks işıqlandırma bəxan qışlar təsvir olunmuşdur. Məişət qalıqları sonradan qazılmış qəbir tərəfindən dağılmışdır. Ümumilikdə II kvadratdan 5 torpaq qəbir aşkar edilmişdir (plan. 3).

The stock of the bath-houses had the same structure. It was relatively noted as a pond in the report. The area from the pebble pavement to the pond was built by the broken and intact bricks fastened with alabaster (fig. 21).

The inner walls of drip stones are of different sizes and were arranged closely. The corners were made of unbroken stones by carving (fig. 22).

As the inner walls, the stones of the floor are of various sizes and were not arranged in one line (fig. 23).

Both the floor stones and the side stones of the pond were cut accurately and their surfaces were made well. The inner, unseen parts of the side stones are trapezoidal-shaped and rough. Their trapezoidal shapes are for their tight consolidation and accurate bending. Undoubtedly, the bottom parts of the floor stones are also rough. The inner walls and the floor of the pond were covered with the waterproof layer with a thickness of 0.5-1 cm. At the bottom of the south-eastern wall of the pond, there is a hole with a diameter of 9 cm, it provides the water flow. The pipe fragments were observed in the gap, which is inside the burnt brick layer of the pond. The width of the gap is 15 cm, the length is 80 cm. At the direction of that gutter, there are pipes covered with the burnt bricks. In comparison with the gap, the pipes are slash. The pipeline covered with burnt bricks are also observed at the 3rd-5th squares and 6th which are at the southern direction.

Earthenware fragments of 9th-14th centuries were observed at the bottom of the pond, while cleaning. The copper pin at the western side of the pebble floor draws much attention (fig. 24, inv. No. 705). The pin was made by casting method, there were described two birds looking at opposite directions on the top of that pin.

The household remnant was destroyed during the excavation of the grave. Totally, five soil graves were explored at the 2nd square (plan 3).

III KVADRAT

Burada üst qarışıq və şumlanan qat götürüldükdən sonra kvadrattın mərkəzi hissəsində üzəri bişmiş kərpiclərlə örtülmüş boru xətti üzə çıxarıldı (şəkl. 25). Boru xəttinin istiqaməti şimaldan cənubaşdır. Su xətti şimal profilindən 25 sm, cənub profilindən 34 sm dərinlikdə. Boru xətti üzərindəki kərpiclər romb şəklində düzülmüşdür. Kərpiclərin ölçülərinin kiçikliyinə görə digər tikililərdə istifadə olunanlardan seçilir. Burada istifadə olunan kərpiclərin ölçüsü aşağıdakı kimidir:

20x20x4 sm; 20.5x20.5x4.5 sm; 20x20x5.5 sm; 21x21x4.5 sm; 21x21x5 sm.

Kərpic düzümlü kənarlar boyu бүтöv, mərkəzi hissələrdə həm бүтöv, həm də yarıncıq formalardan ibarətdir. Bəzi yerlərdə boru xəttinin kənarı boyu və onların üzəri də iki cərgə kərpic örtükdən ibarətdir. Kərpiclər altında görünən borular cənuba doğru 5-10 sm arasında məhirdir. Şimal profilinə yaxın hissədə boru üzərindəki örtük daha hündür olmaqla, bişmiş kərpic fragmentləri və çaydaşından ibarətdir. Cənubda isə örtük daha nizamlı düşənib. Şimal profilinə yaxın hissədə 3 boru izlənir ki, bu boruların üzərində dairəvi dəlik vardır. Həmin hissəyə yaxın borular üzərində digər boru fragmentləri də vardır ki, bunların məhz xəttin funksional olduğu zaman bərpası və ya texniki xidməti zamanı yenidən üstünün örtülməsi ilə əlaqədar olması ehtimal edilir. Qeyd edək ki, VIII-X əsrlərdə Səlbir ərazisində istifadə olunan kərpiclərin ölçüsü buradakı kərpiclərdən iri olmuşdur. Sonrakı dövrlərdə kərpiclərin ölçüsündə kiçilmə müşahidə olunur ki, aşkar olunmuş kərpic örtüklü su xəttini də XII-XIV əsrlərə aid edirik. A və B yarımkvadratlarda mərkəzində qeydə alınan su xətti saxlanılmaqla, kənar torpaq qatı götürüldükdən sonra, su xəttinin yerləşdiyi torpaq qatının yan profilində boşluq izləndi. Bu boşluq götürüldükdə burada da qəbir qeydə alındı ki, məhz su xəttinin mərkəzi hissəsinin dağılmasına səbəb qeyd olunan qəbir qazılması idi (şəkl. 26). Skelet sağ yanı üstədir, başı qərbə, ayaqları şərqə uzadılmış vəziyyətdə, İslam adəti ilə dəfn olunmuşdur. Ümumilikdə 3A-B yarımkvadratlardan 5 qəbir aşkar edildi ki, bunlar müsəlman və xristian adəti ilə bəslənmiş, həm də qəbirlərdir (plan 4).

THE 3RD SQUARE

After taking the upper mixed and arable layer, a pipeline covered with the burnt bricks was explored (fig. 25). The direction of the pipeline is from the north to the south. The pipeline is at 25 cm depth of the northern profile, 34 cm depth of the southern profile. The bricks on the pipeline were arranged in rhombus-shaped. The bricks differ in their smallness from the ones used in other buildings. The sizes of the bricks used here are as follows:

20x20x4cm; 20.5x20.5x4.5 cm; 20x20x5.5 cm; 21x21x4.5 cm; 21x21x5 cm.

The arrangement of the bricks is complete at the sides, both complete and incomplete in the centre. At some parts, the sides of the pipeline and its surface are covered with two lines of bricks. The gaps seen under the bricks are sloping to the south between 5-10 cm. The cover on the pipe close to the northern profile is higher, it consists of pebbles and brick fragments. The cover on the south is arranged more accurately. Three pipes are observed close to the northern profile, having holes on them. There are another pipe fragments on the pipes close to that area, they are supposed to be made during the restoration or technical services. The size of the bricks used at the Selbir site in the 8th-10th centuries was bigger than these ones. The reduction of the size of the bricks is observed in subsequent periods, the explored water line belongs to the 12th-14th centuries. After taking the soil, preserving the water line noted in the centre of the semi-squares A and B, there was observed a gap at the side profiles of the layer where the pipeline situated. After taking that gap, there was observed a grave, the drilling of which was the reason of the destruction of the central part of the water line (fig. 26). The skeleton is on the right side, the head is to the west, the legs are laid to the east, it was buried by the Islamic tradition. Totally, five graves were observed at the semi-squares 3A-B, they were buried by Muslim and Christian traditions and are the graves of the same period (plan 4).

VI VƏ VII KVADRATLAR

Bu hissələrin tədqiq olunmasında əsas məqsəd 1974-1975-ci illərdə Fırdın Qədirov tərəfindən Səlbir yaşayış yerinin cənub-qərb kənarında-1 N-li bürün yuxarı hissəsində aparılmış qazıntıların zamanı sahənin şimal-şərq profilində görünən tikili qalıqları ilə əlaqəsinin öyrənilməsidir. Xatırladaq ki, qeyd olunan əvvəlki qazıntı sahəsi 1975-ci il qazıntı planına əsasən VII qazıntı sahəsi kimi sonadlandırılmışdır.

Yeni qazılacaq kvadratlardan öncə əvvəlki sahə kollarından təmizləndi (şəx. 27, 28). 400 kv/m ölçüdə olan əvvəlki qazıntı sahəsi təmizləndikdən onun şimal-şərq profilində tikili qalıqları, xüsusən də çaydaşı və bismiş kərpicdən ibarət hörgü aşkar edildi (şəx. 29, 30). Bu hörgülərin 1975-ci il qazıntıları zamanı aşkarlanmasından daha çox qazıntı mövzusunun başa çatdırıldığından sonrakı illərdə qazıntı kənarlarının təbii proseslər nəticəsində təcridə dağılması zamanı üzə çıxacağını söyləmək olar. 1975-ci il qazıntılarına həsr olunmuş hesabatda da həmin hörgülər barədə ətraflı məlumatın olmaması dediklərimizə misal ola bilər.

Üst səth tam açııldıqdan sonra burada çaydaşı və kərpiclərdən ibarət iri tikili qalıqları üzə çıxdı (plan 5). Burada çaydaşı və kərpiclər sıx olmaqla yanaşı, bəzi yerlərdə dağınıqlıqla müşahidə olunur. İri tikilinin mərkəzi hissələrində puç daşlardan yonulmuş dairəvi hovuz qeydə alındı. Hovuzun şimal divarında dağınıqlıqla müşahidə olunur ki, tədqiqatları zamanı burada sonrakı dövrlərdə qazılmış qəbir zamanı, hovuzun divarları çevrilərək qəbir kamerası üçün istifadə olunduğu görüldü (şəx. 31). Qəbir qazılarkən hovuz gedən boru xəttinin dırsək hissəsi də dağıdılmışdır (şəx. 31). Qeyd edək ki, Səlbir ərazisində, xüsusən də onun mərkəzi və şimal qazıntı sahələrində boruların istifadəsinin dəyişdirilməsi üçün istifadə olunan dırsəklərə təsadüf edilməyib. Tədqiqatları əsasən, saxsı dırsəklərdən istifadə XI əsrdən sonraya aiddir ki, VI və VII kvadratlarda aşkar edilən tikili qalıqları da XII-XIV əsrlərə məxsusdur. VI və VII kvadratlardakı in binanın şimal və şərq divarları aydın izlənir (şəx. 32). Şərq divarının uzunluğu 500 sm, eni 60-70 sm-dir. Şimaldan binaya üzəri bismiş kərpic və çaydaşları döşənmiş su xətti birləşir, III kvadratda qeydə alınan

THE 6TH AND 7TH SQUARES

The main reason of the study of these areas, is to discover the links between the remains of the building observed at the north-eastern profile of the site during the excavations carried out in the upper part of the tower 1- at the south-western part of the Selbir site by Fırdın Gədirov in 1974-1975. The mentioned previous excavation site was registered as the 7th excavation site according to the excavation plan of 1975.

Before the excavation of the new squares, the bushes had been cleared at the previous excavation site (fig. 27, 28). While clearing the previous excavation site of 400 sq/m, the remains of building, especially a masonry, consisting of pebbles and burnt bricks were observed at the north-eastern profile of it (fig. 29, 30). We can say that this masonry is likely to be observed under the natural processes after the excavations of 1975. There is no information of that masonry in the report of the excavations of 1975 and it confirms the abovementioned ideas.

After opening the upper part completely, the building remains of pebbles and bricks were explored (plan 5). The pebbles and the bricks are tight here, but at some parts they are straggling. A round pond carved of drip stones was observed in the centre of a big building. Destruction was observed on the northern wall of the pond, it was clear that the walls of the pond were later transformed to the grave cell (fig. 31). The bend part of the pipe, going to the pond was destroyed when the grave was drilled (fig. 31). The bends used for the purpose of changing the direction of the pipes were not observed at the Selbir site, especially at the central and northern excavation sites. According to the researches, usage of clayey bends belongs to the period after 11th century, the building remains, observed at the 6th and 7th squares belong to the 12th and 14th centuries. The northern and eastern walls of the big building at the 6th-7th squares are observed clearly (fig. 32). The length of the eastern wall is 500 cm, the width is 60-70 cm. A water line, the surface of which made of burnt bricks and pebbles, joins to the building in the north, this water line is the continuation of the line observed at the 3rd square to the south-western direction. A part

su xəttinin cənub-qərbə olan davamıdır. Su xəttinin bir hissəsi sonrakı dövrə aid qəbir qazılarkən dağıdılmışdır (şəx. 33). Skelet arxası üstədir, başı qərbə, ayaqları şərqədir. Digər su xətti binanın şərq kənarında qeydə alınmışdır ki, bu xəttin binanın içi ilə keçdiyini söyləmək olar. Şərq divarının altı ilə çəkilmiş xəttin digər istiqamətini binanın qərb kənarındakı divarların içində izləmək olar (şəx. 34). Burada boruların keçirilməsinə nəzər salsaq, onların qərbdən şərqə istiqamətləndiyini görürük. Üst mədəni təbəqədə geniş bir hissəni əhatə edən bu iri bina özündən sonrakı dövr qəbirçilərinin qazıntısı zamanı da dağıntıya məruz qalmışdır. Burada skeletlərin istiqamətinə görə həm islam, həm də xristian dəfn adətlərinin izləndiyi 15-dən artıq qəbir qeydə alınmışdır (şəx. 35).

V qazıntı sahəsindən aşkar edilmiş qəbirçilərin bir qismi AMEA-nın Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutu tərəfindən antropoloji cəhətdən tədqiq edilmişdir.

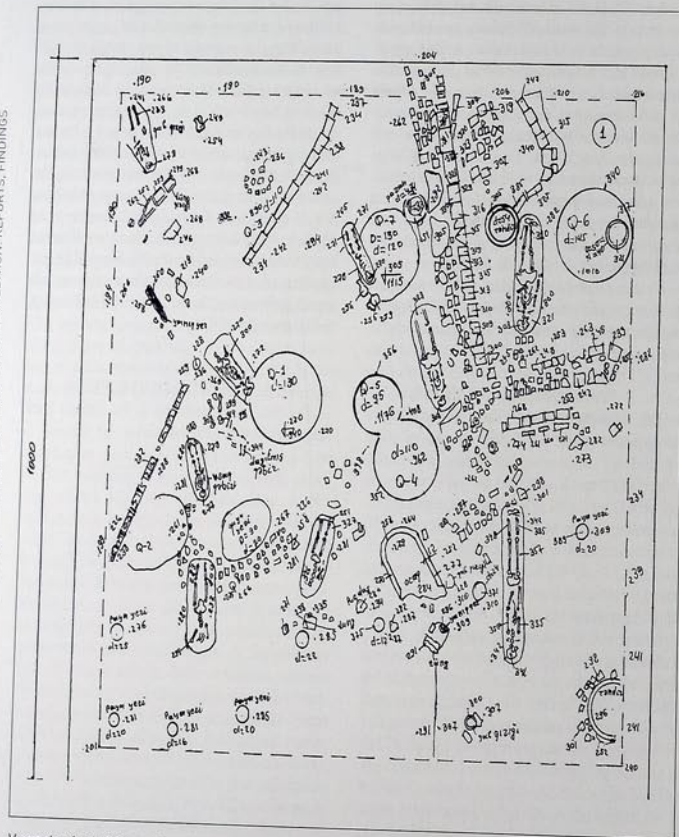
TAPINTILAR SAXLANILIR

Tapıntılar Qəbələ Dövlət Tarix-Bədii Qoruğunun saxlanılır.

SUBMISSION OF THE FINDS

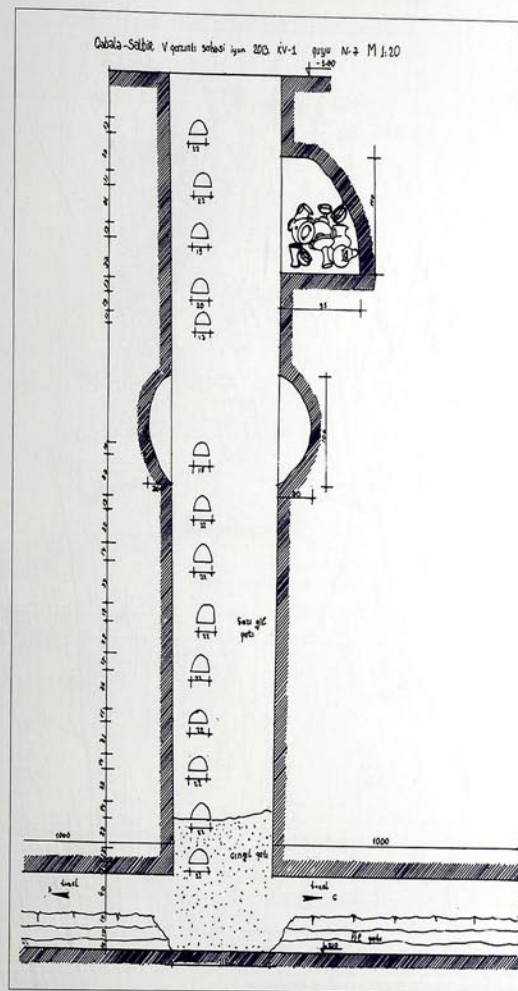
The finds are preserved in the Gabala State Historical-Artistic Preserve.

if it was destroyed during the drilling of the grave of the subsequent period (fig. 33). The skeleton is on its back, its head is to the west, its legs are to the east. Another water line was observed at the eastern part of the building, it is supposed to pass through the building. Another direction of the water line can be observed through the western wall of the building (fig. 34). If we have a look at the shapes of the pipes, we can see that they are directed from the west to the east. Covering a large area of the upper cultural stratum, this big building underwent destructions during the excavations of the graves of subsequent periods. More than 15 graves were observed here, according to the directions of the skeletons, both Islamic and Christian burial traditions are striking (fig. 35). Some of the graves detected at the five excavation areas were anthropologically studied by the Institute of Archaeology and Ethnography of ANAS.

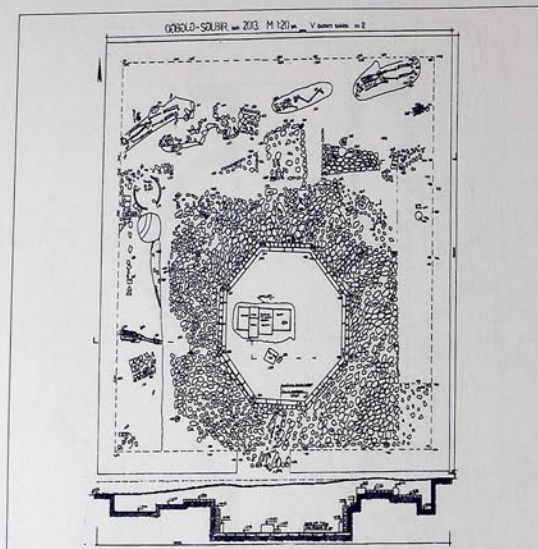
V qazıntı sahəsi, KV1, qazıntının ümumi planı
The 5th excavation site, S1, general plan of the excavation

Plan 1

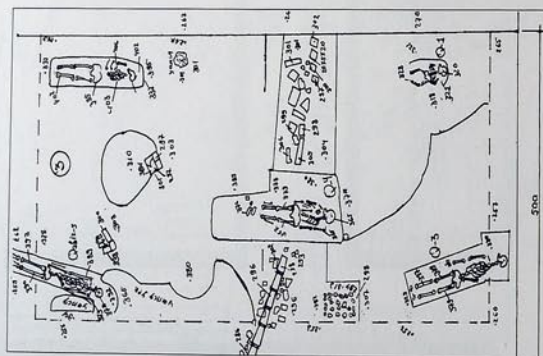
V qazıntı sahəsi, KV1-də aşkarlanmış 7N-li quyunun kəsiyi
The 5th excavation site, section of the pit No. 7 detected at the S1

Plan 2

V qazıntı sahəsi, KV2, qazıntının ümumi planı
The 5th excavation site, S2, general plan of the excavation

Plan 3

V qazıntı sahəsi, KV3 A-B, qazıntının ümumi planı
The 5th excavation site, S3 A-B, general plan of the excavation

Plan 4

V qazıntı sahəsi, KV6-7, qazıntının ümumi planı
The 5th excavation site, S6-7, general plan of the excavation

Plan 5

16D yarımkvadratında müsəlman qəbri
Muslim grave at the semi-square 16D

şək / fig. 1

KV13 və KV16-da qeydə alınan boru xətti
The pipeline detected at the 13th and 16th squares

şək / fig. 2

Boru xəttinin çökması
The collapse of the pipeline

şək / fig. 3

16B yarımkvadratında quyu
Pit at the semi-square 16B

şək / fig. 4

16D yarımkvadratında müsəlman qəbri
Muslim grave at the semi-square 16D

şək / fig. 1

KV13 və KV16-da qeydə alınan boru xətti
The pipeline detected at the 13th and 16th squares

şək / fig. 2

Boru xəttinin çökması
The collapse of the pipeline

şək / fig. 3

16B yarımkvadratında quyu
Pit at the semi-square 16B

şək / fig. 4

V qazıntı sahəsinin ümumi görünüşü
The general view of the 5th excavation site

şək. / fig. 5

Üst qatda qeydə alınan su xətti (KV1)
The water-pipe detected on the top layer (S1)

şək. / fig. 6

şək. / fig. 7

İlan başlı qolbaq fragmenti
Serpent-headed bracelet fragment

Bişmiş kərpic hörgü
Burnt-brick masonry

şək. / fig. 8

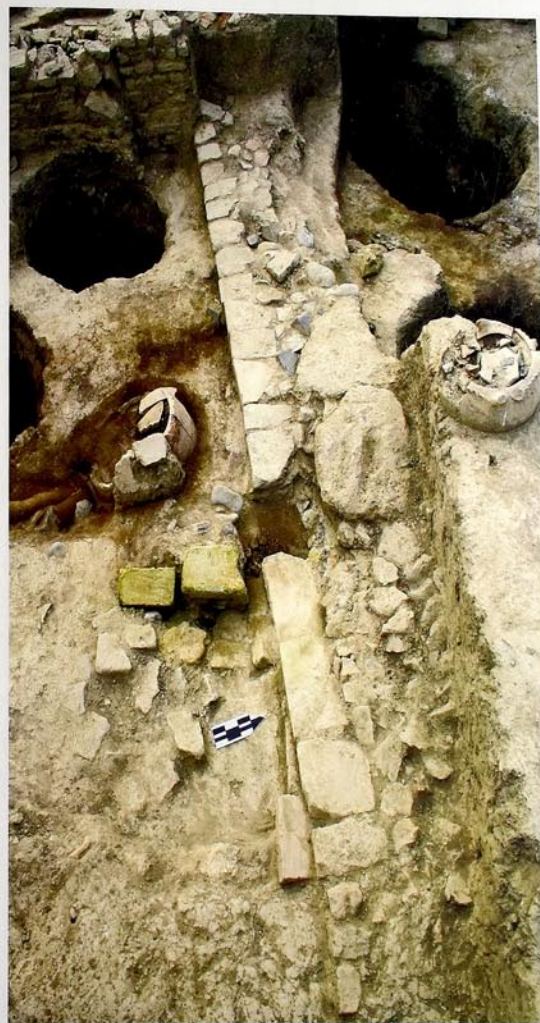
Uzunsov formalı ocaq yeri
Oblong-shaped hearth

şək. / fig. 9

1B yarımkvadratında torpaq qəbir
The soil grave at the semi-square 1B

şək. / fig. 10

1D yarımkvadratında divar
The wall at the semi-square 1D

şək. / fig. 11

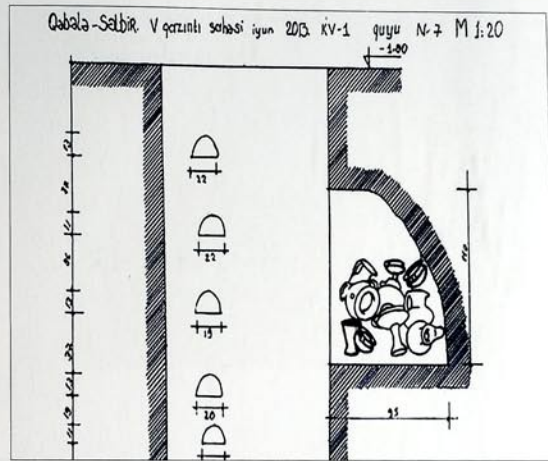
Təndirnin hava çəkmə hissəsində istifadə edilən tünqlər
Pipes used at the draught part of the tandoor

şəkil / fig. 12

7N-li quyunun cənubunda qeydə alınan Antik qəbir
The Ancient grave detected in the south of the pit No. 7

şəkil / fig. 13

7N-li quyruğu və Antik qəbirin qrafik görünüşü
Pit No. 7 and the graphical view of the Ancient grave

şəkil / fig. 14

Antik qəbirdən aşkarlanmış
hidria (inv. № 685)
Hydria detected at the Ancient
grave (inv. No. 685)

şəkil / fig. 15

Antik qəbirdən aşkarlanmış
hidria (inv. № 686)
Hydria detected at the Ancient
grave (inv. No. 686)

şəkil / fig. 16

Üzerində şüşə qaş olan vaza qulpu (inv.N.688)
Vase handle with a gem (inv.No.688)

şək. / fig. 17

7 N-li quyunun dibində qeydə alınan tunel
Tunnel detected at the bottom of the pit No.7

şək. / fig. 18

2C və D yarımkvadratlarda çaydaşı qalağı
The pile of pebbles detected at the semi-squares 2C and D

şək. / fig. 19

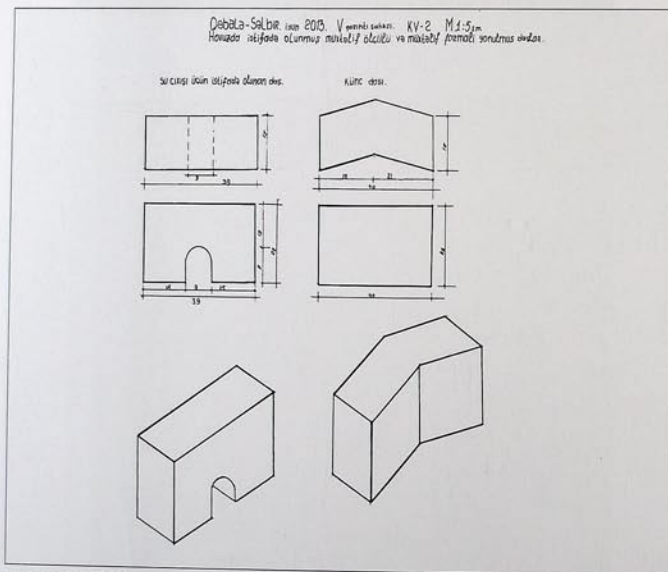
Hovuzun təmizləndikdən sonrakı görünüşü
The view of the pond after cleaning

şək. / fig. 20

Hovuzun iç divarlarının hörgüsü
The inner wall masonry of the pond

şək. / fig. 21

Hovuzun künc divarları
The corner walls of the pond

şək. / fig. 22

Hovuzun döşəməsində
istifadə olunan daşlar
The stones used on the floor
of the pond

şək. / fig. 23

Quş təsvirli mis
sancaq
Copper pin with a bird
description

şək. / fig. 24

Üzəri kərpiclə örtülmüş su xətti
The water-pipe covered with bricks

şək / fig. 25

Su xəttinin dağıntısına səbəb olan qəbir
The grave caused the destruction of the water-pipe

şək / fig. 26

şək / fig. 27

1974-1975-ci il qazıntı sahəsinin təmizlənməsi
The cleaning of the excavation site in 1974-1975

şək / fig. 28

1974-1975-ci il qazıntısının şimal-şərq və şərq profilində hörgü izləri
The traces of masonry at the north-eastern and eastern profile of the excavation in 1974-1975

şək. / fig. 29-30

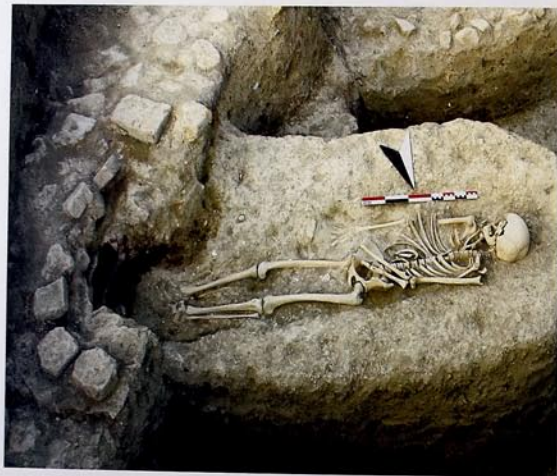
Dairəvi hovuzun şimal divarını dağıtmış qəbir
The grave dispersed the northern wall of the round pond

şək. / fig. 31

KV6-7-də in binanın şimal və şərq divarları
The northern and eastern walls of the big building at the 6th-7th squares

şək. / fig. 32

Boru xəttini dağıtmış qəbir
The grave dispersed the pipeline

şək. / fig. 33

Binanın altından keçən borunun qərbdən görünüşü
The western view of the pipe beneath the building

şək. / fig. 34

İn binanı dağıtmış qəbirlər
The graves dispersed the big building

şək. / fig. 35

2013-CÜ İLDƏ
QƏBƏLİN QALA ƏRAZISINDƏ APARILMIŞ
ARXEOLOJİ TƏDQIQATLARIN QISA HESABATI

Qafar Cəbiyev, Elmira Abbasova

Gafar Jabiyev, Elmira Abbasova

BRIEF REPORT
ON THE ARCHAEOLOGICAL INVESTIGATIONS
AT THE GALA SITE, GABALA IN 2013

QAZINTININ MÜDDƏTİ

Ekspedisiya 16 iyul - 15 sentyabr 2013-cü il tarixlərində Qəbələ şəhər yerinin Qala ərazisində tədqiqat aparmışdır.

EKSPEDİSIYANIN TƏRKİBİ

Ekspedisiya aşağıdakı tərkibdə fəaliyyət göstərmişdir.

1. Qafar Cəbiyev – ekspedisiya rəisi, t.e.d., professor
2. Elmira Abbasova – elmi işçi
3. Bəhrüz Şərifov – Qəbələ Dövlət Tarix-Bədii Qoruğunun direktoru
4. Məhəmməd Əhmədov – Qəbələ Dövlət Tarix-Bədii Qoruğunun bərpəçi-rəssamı

MALİYYƏ MƏNBƏYİ

Ekspedisiyanın bütün maliyyə xərcləri (elmi işçilərin ezamiyyə xərcləri istisna olmaqla) və təchizatı SEBA (Seul-Baku) Azərbaycan-Koreya Mədəniyyət Mübadiləsi Assosiasiyası tərəfindən təmin edilmişdir.

VI QAZINTI SAHƏSİ

Tədqiqat işləri əsasən 2008-2009-cu illərdə mədəni təbəqəsi öyrənilmiş, XIII-XVIII əsrlərə aid VI qazıntı sahəsində davam etdirilmişdir. Beləliklə, mövsüm ərzində 600 m² sahədə VIII-XII əsrlərə aid təbəqə öyrənilmişdir. Ayrı-ayrı kvadratlarda dərinlik 4 metrə çatmışdır. Çoxsaylı quyular aşkar edilərək təmizlənmişdir. VIII-X əsrlərə aid bir neçə quyuyu isə tam şəkildə təmizlənmişdir. Bəzi quyuların təmizlənməsi gələcəkdə davam etdiriləcək. Qeyd edək ki, tədqiqat olunan ərazidəki təsərrüfat quyularının diametrlərinin böyüklüyü və dərinliyi baxımından diqqətə cəlb edir. Quyulardan bir qismi bir-birini kəsir. Xüsusən də son dövrə aid quyular xronoloji cəhətdən daha qədim olan quyuların kəsib. Təbii ki, quyuların çoxluğu mədəni təbəqənin izlənilməsi baxımından bəzi problemlər yaradır. Yəni, bir çox yerlərdə quyular qazılarkən tikililər, divar və döşəmələr, su və kanalizasiya şəbəkəsi, təsərrüfat küpləri, tündir və ocaqlar dağıdılıb. Bununla belə, tədqiqat olunan sahədə bir kanalizasiya xətti, bişmiş kərpicdən inşa edilmiş bir neçə bina qalıqları qeydə alınıb. Maraqlıdır ki, aşkar olunmuş binaların demək

EXCAVATION PERIOD

The expedition conducted the excavations at the Gala site from July 16th to September 15th, 2013.

EXPEDITION MEMBERS

The expedition consisted of the following members:

1. Gafar Jabiyev – chief of the expedition, Dr. of History, Professor
2. Elmira Abbasova – researcher
3. Behruz Sharifov – head of the Gabala State Historical-Artistic Preserve
4. Mahammad Ahmadov – restorer-artist in the Gabala State Historical-Artistic Preserve

FINANCIAL SUPPORT

The whole financial expenditures (excluding trip allowance of the researchers) and procurement of the expedition were supported by SEBA (Seoul-Baku) Azerbaijan-Korean Cultural Exchange Association.

THE 6TH EXCAVATION SITE

The investigations were basically continued at the 6th excavation site, dated back to the 13th-18th centuries. The cultural stratum of this site was investigated in 2008-2009. So, a cultural layer, dated back to the 8th-12th centuries and occupying a 600 m² territory, was surveyed during this season. The separate squares were 4 m in depth. A number of pits were revealed and their soil was removed. And several pits, dated back to the 8th-10th centuries, were completely cleaned. However, the soil of some detected pits is planned to be removed in future. It should be noted that the household pots in the investigated territory draw attention for their big and deep diameter. Some pits are overlapping others, especially, the late period pits overlap the ones dated back to earlier periods. Of course, the big number of the pits hinders the observation of the cultural layers. That is to say, in most places the constructions, walls, floors, water and sewage network, household pots, tandoors and kilns were almost destroyed during the excavation of these pits. However, a sewage line and several

olar ki, hamısının hətətinə bismiş kərpic döşənib. Binaların ətrafından dağılmış vəziyyətdə olan keyli su tünələri, iriölçülü saxsı plitələr və su ötürücüləri (arx) tapılıb. Bunlar isə XI-XII əsrlərdə şəhərdə sanitariya qurğularından geniş istifadə edildiyindən xəbər verir. Qazıntılar zamanı əvvəlki tədqiqat mövsümündə qismən öyrənilmiş dörd ədəd dulus kürəsi tam şəkildə açılmışdır. 2013-cü il qazıntıların nailiyyəti sayılacaq daha bir tapıntı isə quyulardan birinin 4.9 m dərinlikdə kəsdiyi Antik dövrə aid in təsərrüfat küpüdür. Küpün dibindən heyvə, amud, üzüm tımları, habelə arpa dənələri tapılmışdır. Həmin küpün üstündə və ətrafında eyni dövrə aid daha iki küp qeydə alınmışdır. Bu tapıntılar onu deməyə əsas verir ki, Qəbələ sakinləri Antik və İlk Orta Əsrlərdə müxtəlif növ meyvələri in küplərdə saxlamaqla onlardan şrab alırdılar. Aşkar olunmuş küplərdən birinin içində isə un qalıqları olduğu qeydə alınıb.

Dulus kürələri ətrafında isə ağ rəngli, əhəngabənər maddə aşkar olunub. Görünür, dulusçu ustalar həmin qatışqıdan anqob kimi istifadə ediblər.

Qazıntı sahəsinin şərq kənarında çoxdu kirəmit töküntüsü qeydə alınıb. Bu, həmin ərazidə hansısa in ictimai binanın olduğu xəbər verir. Töküntülər qazıntıdan kənara çıxıldığından hələlik onların təyinatını tam şəkildə müəyyənləşdirmək mümkün olmaı. Qazıntının şimal-şərq küncündəki yerə düzülmüş in küp parçalarının da tikinti ilə əlaqəsini aydınlaşdırmaq üçün tədqiqatları davam etdirməyə ehtiyac var.

VI qazıntı sahəsində qazıntılar davam etdirilərkən XIV-XVII əsrlərə aid təbəqədə olduğu kimi, IX-XII əsrlərə aid təbəqənin də ayrı-ayrı qatlarında İslam qaydalarına uyğun dəfə olunmuş qəbirlər qeydə alınmışdır. Bundan əlavə, bir neçə halda dağın vəziyyətində olan insan skeletinin hissələri də tapılmışdır. Əlbəttə, yaşayış massivində-bilavasitə evlərin həyatlarında qəbirlərin aşkar olunması müxtəlif vəsiylər üzərində düşüncəyə əsas verir. Ola bilsin ki, bəzi insanlar öləndən yaxınları in məhəz və qəbirlərdə, yaxud həmin şəxsin çalışdığı emalatxananın ətrafında dəfn etməyi qərarlaşdırırlar. Bu mümkündür. Xatırladaq ki, Azərbaycanın bəzi yaşayış məntəqələrində bu gün də ölümləri ödə həyatında dəfn etmək adəti qalmaqdadır. Lakin Qəbələdə bəzi hallarda ölümlərin ənənəvi qəbiristanlıqlarda deyil, bilavasitə

burned brick building remains have been revealed at the investigated site. It is of interest that almost the yards of all the detected buildings were paved with burned bricks. Next to the buildings, some destroyed water pipes, big-sized earthen tiles and ditches have been found out. These finds prove that sanitary facilities were widely used here in the 11th-12th centuries. The four pottery kilns, partially investigated in the previous years, have been completely revealed this year. An antique big household pot, overlapping one of the pits at 4.9 m depth, may be considered one of the achievements of the 2013 excavations. Seeds of quince, pea, grape as well as of barley have been found at the bottom of the pot. And two more pots of the same period have been detected on the top of the pot and nearby the pot. These finds inform of wine-making by the Gabala residents from different fruits in big pots as far as back in the Ancient and Early Middle Ages. In addition, the remains of flour have been detected in one of the found pots.

Nearby the pottery kilns, white and lime-like solution has been detected, which is likely used by pottery masters as engobe.

Many tile remains, found in the western part of the excavation site, state the existence of a big public building in this territory. It became impossible to define the historical period of the remains in detail, as they were outside the excavation site. Further investigations are of great importance to define the correlation between the big pot fragments in the north-western part of the excavation site and the construction itself.

While continuing the investigation of the 6th excavation site, Islamic tombs were found in the layers dated back to the 9th-12th centuries, as in the ones dated back to the 14th-17th centuries. In addition, human skeleton remains were found in a mixed state. Of course, the detection of the tombs in residential massif, directly in the yards of the houses, allows us to formulate various hypotheses. Perhaps, some people buried their deceased relatives in the yards or nearby the pottery, where these persons worked. It is quite possible. It should be noted that nowadays in some districts of Azerbaijan this tradition, burying

şəhərin içində dəfn olunması o dönmədə şəhərin daha çox xarici qəbirlər tərəfindən mühasirədə saxlanması ilə izah olunmalıdır. İran, Osmanlı, monqol hücumları, habelə köçərlərin yürüşləri zamanı Qəbələ dafərlə ağır mühasirə həyatı yaşayıb. Təbii ki, belə olan hallarda əhali ölümlə ənənəvi qəbiristanlıqlarda dəfn edə bilməzdi. Fikrimizə, şəhərin ayrı-ayrı kvartallarında müxtəlif dövrlərə aid aşkar olunmuş qəbirlər də, məhəz bu zəmində yaranmışdır.

2013-cü il qazıntıları zamanı çoxsaylı və rəngarəng çeşidli maddi-mədəniyyət qalıqları qeydə alınmışdır. Tapıntılar içində həm təbəqə, həm də quyu materialları çoxdur. Onlardan qazıntıda arəb əlifbası ilə "Allah" və "Əli" sözləri yazılmış beş ədəd şəkə-konusvari qabı, üzərində yazı olan şirli qab fragmentləri, maralın baş və boyun hissələrini xatırladan novalı qabı, müxtəlif ölçülü qazan nümunələrini, demək olar ki, tam salamat vəziyyətdə olan çoxsaylı kasa və pıyalaları, eyni yerdən topa halında tapılmış iyirmi altı ədəd pıydanı, mis bilərəkləri, müxtəlif növ metallardan hazırlanmış fiqur, silah və əmək alətlərini xüsusi olaraq qeyd etmək lazımdır. Tədqiqatları zamanı otuz iki ədəd sikkə aşkar olunmuşdur. Təbii ki, aşkar olunan sikkə nümunələri və digər metal əşyaları təmizləyərək təyin olunduqdan sonra tədqiqatın ümumi yekunları barədə daha konkret danışmaq mümkün olacaqdır.

TAPINTILAR SAXLANILIR

Qazıntı işləri bitdikdən sonra əldə olunan tapıntılar Qəbələ Tarix-Diyarşınaslıq Muzeyinə təhvil verilməmişdir. 486 ədəd tapıntı qeydiyyata alınmamışdır, lakin turistlər üçün maraqlı olacağı nəzərə alınaraq həmin tapıntıları açıq hava şəraitində nümayiş etdirilib. Qəbələ arxeoloji ekspedisiyasının (Orta əsrlər dəstəsi) 2013-cü ilin iyul-avqust ayları ərzində Qala bəzində aparıldığı qazıntıları zamanı aşkar edilərək götürülmüş, 31 inventar nömrəsi altında qeydiyyata alınmış sikkə nümunələri laboratoriyaya şəraitində təmizlənmələri üçün Azərbaycan Milli Tarix Muzeyinə, dövrlərinin təyin olunması üçün isə AMEA-nın Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun Numizmatika şöbəsinə təhvil verilməmişdir.

the deceased in the yard, is still preserved. However, the reason why the Gabala inhabitants sometimes buried the deceased in the city, not in the cemetery should be explained with the blockade of the city by the foreign invaders in that time. During the attack of the Iranians, Ottomans and the Mongols and even of the nomads, Gabala was into hard blockade. In this case, the local people were not able to use the cemeteries. To our mind, the detected tombs in different residential areas of the city appeared in this way.

Many various material and cultural remains were found during the 2013 excavations. Artifacts that belong to the layers and pits are great in number. Here belongs: 5 spherico-conical vessels with the Arabic inscriptions *Allah* and *Ali* on them, glazed dish fragments with inscriptions, guttered dish resembling a deer head and neck, different-sized pots, many intact bowls and goblets, 26 *pydams* (oil pots) found from the same place, copper bracelets, figures, weapons and labour tools made of different metals. In addition, 32 coins were found during the investigations. Following the cleaning and dating of the found coins and metal items, a more detailed interpretation will be given about the investigation results.

SUBMISSION OF THE FINDS

Following the excavations, the finds have been submitted to the Gabala Historical-Regional Studies Museum. 486 finds were not recorded; however those artifacts are being demonstrated at the excavation site for tourists. The coins, found and recorded with 31 inventory numbers by the Gabala archaeological expedition (Middle Ages Team) at the Gala site in July-August 2013, were submitted to the Museum of History of ANAS for laboratorial treatment, and to the Department of Numismatics of the ANAS Institute of Archaeology and Ethnography for defining the date.

Qazıntı ərazisi
The excavation site

şək. / fig. 1

Qazıntıdan görüntü
View of the excavation site

şək. / fig. 2

Qazıntı prosesi
Excavation process

şək. / fig. 3

Qazıntıdan görüntü
View of the excavation site

şək. / fig. 4

Qazıntı planının tərtibi
Drawing up the excavation plan

şək. / fig. 5

Qazıntı planının müzakirəsi
Discussion on the excavation plan

şək. / fig. 6

6 A kvadratında torpaq qəbir
Soil tomb in 6 A square

şək. / fig. 7

İstehsal kürəsi
Production furnace

şək. / fig. 8

Su xətti və təsərrüfat quyuları
Water pipe and household pits

şək. / fig. 9

Bişmiş kərpicdən tikinti qalıqı
Construction remains of the burned bricks

şək. / fig. 10

Manqal tipli ocaq
Brazier-like hearth

şək. / fig. 11

Kərpic döşəmə
Brick floor

şək. / fig. 12

Təndir və ocaq yerlərinin təmizlənmə prosesi
Cleaning of the tandoor and oven areas

şək. / fig. 13

Kərpic döşəmənin ölçmə prosesi
Measurement of the brick floor

şək. / fig. 14

Kanalizasiya qalıqları
Sewer-line remains

şək. / fig. 15

Şirli kasa fragmenti
Glazed bowl fragment

şək. / fig. 16

Oturacağıın alt hissəsində möhür
olan şirli qab
Glazed dish with a stamp beneath
the base

şək. / fig. 17

Ağız novçalı qabın fragmenti
Gutter-lipped dish fragment

şək. / fig. 18

Şirsiz saxsı çraqlar
Unglazed earthen lamps

şək. / fig. 19

Şar-konusvari qablar
Sphero-conical dishes

şək. / fig. 20

Şirli kasa
Glazed bowl

şək. / fig. 21

Şirli qab
Glazed dish

şək. / fig. 22

Şirli qab parçası
Glazed dish fragment

şək. / fig. 23

Alt hissində torşəkilli damğası olan şirli kasa
Glazed bowl with a net-like stamp

şək. / fig. 24-25

Şirsiz təqulp küpə
Unglazed single-handled jar

şək. / fig. 26

Qara rəngli təsbeh başlığı (daş)
Top of black beads (stone)

şək. / fig. 27

Firuzəyi muncuq dəsti
Turquoise beads

şək. / fig. 28

Mis sırğalar
Copper earrings

şək. / fig. 29

Toxum qalıqları
Seed remains

şək. / fig. 30

Şüşə qab
Glass vessel

şək. / fig. 31

Şirsiz piydanlar
Unglazed piydans (oil pots)

şək. / fig. 32

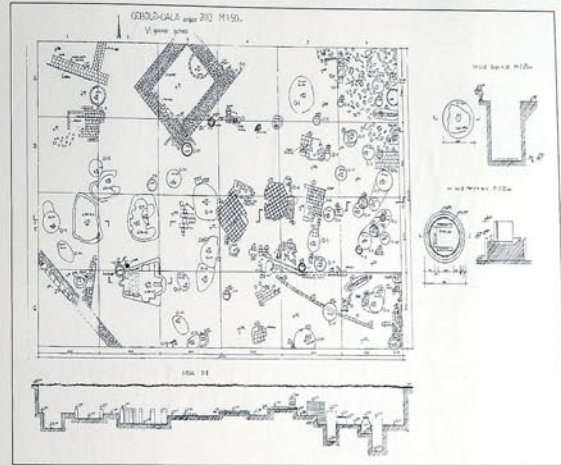
Sümük düymə
Bone button

şək. / fig. 33

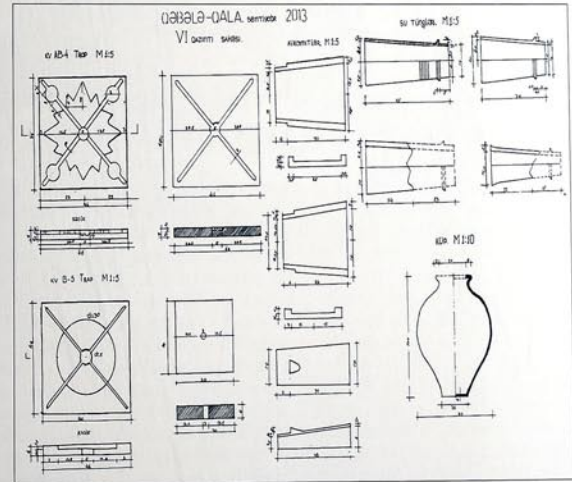
Balıqqulağı
Seashell

şək. / fig. 34

IV qazıntı sahəsinin ümumi planı
General plan of the 4th excavation site

Plan 1

IV qazıntı sahəsində aşkarlanan tapıntılar
Finds detected at the 4th excavation site

Plan 2

Natig Alishov

**2013-CÜ İLDƏ
QƏBƏLƏDƏ KİLSƏLİ TƏPƏ XRİSTİAN ABİDƏSİNDƏ
APARILMIŞ ARXEOLÖJİ TƏDQİQATLARIN HESABATI**

Natig Alishov

**REPORT
ON THE ARCHAEOLOGICAL SURVEYS AT THE KILSELI TEPE
CHRISTIAN MONUMENT IN GABALA IN 2013**

QAZINTININ MÜDDƏTİ

Bu ərazidə arxeoloji qazıntı işləri 2013-cü ilin iyun ayı ərzində aparılmışdır.

EKSPEDİSIYANIN TƏRKİBİ

Arxeoloji qazıntılar AMEA-nın Arxeologiya və Etnografiya İnstitutunun Qəbələ Beynəlxalq Arxeoloji Ekspedisiyasının Antik Qəbələ dastasının rəisi, AMEA-nın müxbir üzvü I. Babayevin ümumi rəhbərliyi altında N. Alishov (elmi işçi) tərəfindən aparılmışdır.

MALİYYƏ MƏNBƏYİ

AMEA-nın Arxeologiya və Etnografiya İnstitutunun Antik Qəbələ dastasının planı əsasında Qəbələ rayonunun Kilsəli Təpə xristian abidəsində aparılan arxeoloji tədqiqatların ezamiyyət xərcləri Institut tərəfindən, qalan bütün xərclər SEBA (Seul-Baku) Azərbaycan-Koreya Mədəniyyət Mübadiləsi Assosiasiyası tərəfindən maliyyələşdirilmişdir.

QAZINTI ƏRAZİSİ

Arxeoloji tədqiqatlar Qəbələ rayonunun Nic qəsəbəsinin inzibati ərazi vahidiyyəsinə daxil olan Abdallı məhəlləsində yerləşən Kilsəli Təpə xristian abidəsində aparılmışdır.

**TƏDQİQAT OBYEKTİ
VƏ İŞ PROSESİ**

2012-ci ilin iyun ayında Qəbələ rayonunun Nic kəndinin inzibati ərazi vahidiyyəsinə daxil olan Abdallı məhəlləsində yerləşən Kilsəli Təpə xristian abidəsində arxeoloji qazıntı işləri aparılmışdır. Tədqiqatlar nəticəsində kilsənin şərqi divarında cənub və şimal divarları arasında olan məsafə 4,35 m təşkil etdiyi halda, mərkəzdə bu məsafə 4,10 m, qərbdə isə 4,12 m olmuşdur. Belə fərq abidənin şimal və cənub divarlarında da müşayiət edilmişdir. Şimal divarının ümumi uzunluğu 7,50 m olduğu təqdirdə, cənub divarının uzunluğu 7,35 m təşkil etmişdir. Yarımqazma daxilində inşa edilmiş kilsənin cənub divarına qoyulmuş, eni 1 m, uzunluğu 3 m olan şüf nəticəsində divarın qalınlığının 90 sm olması müşayiət edilmişdir. Qazıntı işlərinə qərbdə yerləşən giriş hissədən baş-

EXCAVATION PERIOD

The archaeological excavations were carried out here in June 2013.

EXPEDITION MEMBERS

The archaeological excavations were conducted by N. Alishov (scientific worker) under the supervision of I. Babayev, leader of the Ancient Gabala team of the Gabala International Archaeological Expedition of the ANAS Institute of Archaeology and Ethnography, corresponding member of ANAS.

FINANCIAL SUPPORT

According to the plan of the Ancient Gabala team of the ANAS Institute of Archaeology and Ethnography, the travel allowance of the Kilsəli Tepe excavations were defrayed by the Institute and the rest expenses were covered by SEBA (Seoul-Baku) Azerbaijan-Korean Cultural Exchange Association.

EXCAVATION SITE

The archaeological investigations were carried out at the Kilsəli Tepe Christian monument located in Abdallı block of Nij district, Gabala region.

**INVESTIGATION
OBJECT AND WORKING PROCESS**

In June 2012, the archaeological excavations were conducted at the Kilsəli Tepe Christian monument. As a result of the investigations, it was determined that the distance between the northern and southern walls on the eastern wall of the church was 4.35 m, whereas it was 4.10 m in the centre and 4.12 m in the west. Such a difference was noticed on the northern and southern walls of the monument. The northern wall was 7.50 m long in total and southern one 7.35 m long. Due to the 1 m wide, 3 m long shaft dug inside the semi-dugout on the southern wall of the church, it became possible to define the wall width to be 90 cm. The excavations were started with the entrance part in the west. And as a result of the soil removing here, a 1 m high and 90 cm wide survived western wall was

lanılmışdır. Burada aparılan təmizləmə işləri zamanı qərb divarının 1 m hündürlüyə və 90 sm enə malik salamat qalmış hissəsi müəyyən edilərək tədqiq edilmişdir. Kilsənin 5,92 m uzunluğunda malik qərb divarından əsas divara hörgü yolu ilə birləşməyən, lakin şimal və cənub hissələrindən başlayaraq yana doğru genişlənən başqa bir divar olduğu müəyyən edilmişdir.

Əsas binanın cənubundan başlayan divarın şimaldakı çıxıntıda fərqli olaraq yana doğru genişlənməsi öz fərqliliyi ilə seçilir. Qazıntılar nəticəsində bu divarın cənub divarından 1 m qərb istiqamətinə davam etdikdən sonra 2 m cənuba istiqamətlənərək yenidən qərbə doğru davam etdiyi müəyyənləşdirilmişdir. Cənubdan qərbə 1,20 m enində izlənən divarın 4,10 m məsafədə enişsizləmə müşahidə edilmişdir. Kilsənin əsas divarından başlayan və qərbdə yerləşən giriş qapısından 10 m məsafədəki divarın yerüstü əlamətlərinə görə oval formada birləşməsi müşahidə edilmişdir.

Xristian kilsələri üçün xarakterik olan bu artırmanın - narteksin qapı yeri və divarının eninin təyin edilməsi üçün qərbdə onun oval formada birləşən hissəsinə və cənub divarında yuxarıda qeyd olunan ensiz hissəyə şüurlar qoyulmuşdur.

Qərbdə qoyulmuş şüfə nəticəsində çaydaşı, qaya daşı və kircə məhlulu ilə hörülmüş narteksin divarının eninin 1,20 m (aşınmış daşlarla bərabər 1,50 m) olmaqla, divarın oval formada birləşdiyi ilkən olaraq müəyyən edilmişdir. Narteksin cənubunda 4,10 m məsafədə yerləşən bir cərgə qaya daşı ilə 20 sm enində hörülmüş divarın narteksin 90 sm-lik enə malik qapı yerinin alt daşları olması müəyyənləşdirilmişdir.

Narteksin daxilində cənub-qərb istiqamətində bir-birindən 1 m məsafədə yerləşən paya yerləri izlənilmişdir. Kilsənin qapı yerindən narteksin istiqamətində 1 x 1 m ölçüdə kilsənin döşəməsi səviyyəsinə qədər aparılmış qazıntı işləri nəticəsində müəyyən saxsı və keramika qırıntıları əldə edilərsə, narteksin döşəməsi haqqında dolğun məlumat əldə edilməmişdir. Arxeoloji qazıntılar aparılma-
dan qərb istiqamətində oval formada olan narteksin binasının uzunluğunun 10 m, eninin isə 7 m olduğu müəyyənləşdirilmişdir. Narteksdə qoyulmuş arxeoloji kəşfiyyat şüurlarından sonra kilsədəki arxeoloji

defined and investigated. The existence of another wall, not joining by masonry from the 5.92 m high western wall to the main wall and extending toward the lateral parts from the northern and southern parts, was defined as well.

The wall starting from the south of the main building extends toward the lateral part unlike the northern plaster, which makes it different. During the excavations, it became obvious that the wall extended in 1 m western direction from the southern wall, then 2 m to the south and then again to the west. It was observed that the 1.20 m wall from the south to the west became narrowed at 4.10 m distance. According to the surface specifications of the wall, starting from the main wall of the church and located at 10 m distance from the western entrance door, the wall combined in an oval shape.

To define the porch, narthex's door place, which is specific for the Christian churches and also to determine the width of the wall, we dug shafts on the oval junction part of the narthex in the west and on the above mentioned narrow part on the southern wall.

Owing to the shaft in the west, it was defined that the width of the narthex wall, built with pebbles, rock stones and mortar, was 1.20 m (1.50 m together with the destroyed stones) and the walls combined in an oval shape in the west. A 20 cm wide wall built with a line of rock stones was detected in the south of the narthex in a 4.10 m area. It is thought to be the lower stone of the 90 cm wide entrance of the narthex.

Inside the narthex, pile holes at 1 m distance were observed at the south-western direction. During the excavations, from the door place of the church toward the narthex direction, at 1 x 1 m size until the church floor, some fragments of the pottery and ceramics were found. However, detailed information about the narthex floor has not been obtained. Without carrying out any archaeological excavations, it was determined that the length of the oval narthex building in the west was 10 m and the width 7 m. Following the archaeological exploratory shafts inside the narthex, the archaeological surveys were started inside the church. The detailed information on the archaeological investigations inside the church is possible to find in the

tədqiqatlarla başlanmışdır. Kilsə daxilində aparılmış arxeoloji qazıntı haqqında daha ətraflı 2011-2012-ci illərdə Qəbələdə aparılmış arxeoloji qazıntıların hesabatları kitabında ("Qəbələ Arxeoloji Ekspedisiyasının Hesabatları 2011-2012", Qəbələ seriyası № 4, Bakı: Şərq-Qərb-2014, səh 315-337) tanış olmaq olar.

2012-ci ildə aparılan arxeoloji qazıntılardan sonra məlum olmuşdur ki, narteksin giriş qapısının sütunları dağılmışdır (şəkl. 1). 2013-cü ildə arxeoloji qazıntılar kilsənin narteksin hissəsində davam etdirilmişdir. Yuxarıda qeyd edilmiş kimi, kilsənin qərb divarından əsas divarına hörgü yolu ilə birləşməyən, lakin şimal və cənub hissələrindən başlayaraq yana doğru genişlənən başqa bir divarın davam etməsi keçən il müəyyən edilmişdir (şəkl. 2). Narteksin daxilində dağılma prosesi bərabər getmədiyindən burada aparılan arxeoloji qazıntı işləri cənub divarında 40 sm dərinlikdən başlayaraq, şimal və qərb divarları istiqamətində 1-1,50 m dərinliyində aparılmışdır.

Arxeoloji qazıntılar nəticəsində kilsənin qərbində yerləşən narteksin divarının eninin 1,80 m olması müəyyən edilmişdir. Narteksin cənub-qərb divarının kilsənin qərb hissəsinə (eni 1 m, uzunluğu 1,50 m) daxil olduqdan sonra cənub istiqamətində davam edərək yenidən qərb tərəfə istiqamətlənmişdir. Bunun səbəbi rəlyef nəzərə alınaraq narteksin genişləndirilməsi olmuşdur (şəkl. 3). Narteksin cənub divarının mərkəzində, kilsənin əsas divarından 4,10 m məsafədə eni 0,90 sm olan qapı yeri tam olaraq müəyyən edilmişdir (şəkl. 4).

Rəlyef xüsusiyyətləri əsasən narteksin daxilindən uzunluğu 7,50 x 8,50 m, eni 5 x 7,10 m ölçülərində dəyişir. Narteksdə arxeoloji qazıntılar zamanı tavanın saxlanması üçün 20 paya yeri qeydə alınmışdır. Onların altısı narteksin daxilində, qalanları isə qərb divarının daxilində aşkar edilmiş daş sütun yerlərinin arasında qeydə alınmışdır. Narteksin daxilində olan dairəvi sütun yerlərinin diametri 40 x 50 sm, kvadrat formalı sütunların diametri isə 40 x 40 sm-dir. Narteksin qərb divarının daxilində aşkar edilmiş çaydaşından inşa edilmiş sütun yerlərinin eni 35 sm-1,15 m arasında dəyişir. Bu daş sütun yerləri arasında olan ağac sütun yerlərinin diametrləri 15-20 sm arasındadır (şəkl. 5, 6, 7, 8, 9, 10).

book about the reports of the Gabala excavations (*Reports of the Gabala Archaeological Expedition 2011-2012*, Gabala series No.4, Baku:Sherg-Qerb 2014, pp.315-337).

After the 2012 archaeological excavations, the columns of the entrance door of the church were destroyed by unknown persons (fig.1). In 2013, the archaeological investigations were continued in the narthex part of the church. As we mentioned above, the existence of another wall, not joining by masonry from the 5.92 m high western wall to the main wall and extending toward the lateral parts from the northern and southern parts (fig. 2), was defined. As the process of destruction did not occur equally inside the narthex, the archaeological investigations here were conducted from the depth of 40 cm on the southern wall and from 1-1.50 m depth in the directions of northern and western walls.

Due to the archaeological excavations, it became obvious that the width of the narthex wall in the west of the church was 1.80 cm. The south-eastern wall of the narthex after penetrating into the western part of the church (width: 1m, length: 1.50 m), extended toward the southern direction and again directed to the west side. The reason for that was the extension of the narthex, taking into account the relief (fig.3). In the centre of the southern wall of the narthex, at a 40 m distance from the main wall of the church, a 90 cm wide door place was thoroughly defined (fig. 4).

The relief specifications are mainly ranges from the inside of the narthex at length of 7.50 x 8.50 m and the width of 5 x 7.10 m. During the archaeological excavations in the narthex, 20 pile holes were marked for keeping the ceiling. Six of them were discovered inside the narthex and the rest were between the stone column places detected on the inner surface of the western wall. The diameter of the round column places inside the narthex was 40 x 50 cm and the diameter of the square-shaped columns was 40 x 40 cm. The width of the column places built with pebbles and found on the inner surface of the western wall of the narthex ranges between 35 cm and 1.15 m. And the diameter of the wooden column places between these stone column places is 15-20 cm (fig. 5, 6, 7, 8, 9, 10).

Kilsəli Təpədə aparılan arxeoloji tədqiqatlar zamanı abidənin narteks hissəsinin döşməsindən şamdan aşkar edilmişdir. Şamdan R.M.Vahidov tərəfindən Mingəçevirdə aparılan arxeoloji qazıntıları zamanı IV-VIII əsrlərə aid edilən kilsə yerlərindən aşkar edilmiş və hal-hazırda Milli Tarix Muzeyinin fondunda saxlanılan şamdanları xatırladır (şək. 11, 12).

Bundan başqa, narteksdə aparılan arxeoloji qazıntıları zamanı Orta əsrlər üçün xarakterik olan çoxlu sayda keramika nümunələri də aşkar edilmiş və onlardan 8-i inventarlaşdırılmışdır (şək. 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20). Aşkar edilmiş digər saxsı, dəmir və şüşə materialları qazıntı prosesi tam yekunlaşdıqdan sonra narteks daxilində aşkar edilmiş quyuda basdırılmışdır. Hər iki quyuyu arxeoloji qazıntıları zamanı şimal divanı boyunca aşkar edilmişdir. Birinci quyuyu yerinin diametri 70 sm olub, kilsənin qərb divarından 90 sm məsafədə yerləşir. İkinci quyuyu isə narteksin qərb divarından 2,90 m şərq istiqamətində yerləşir, diametri 40 sm-dir. Hər iki quyunun xam təbəqəyədək qazılması dərinliyi 15 sm-dir. Aşkar edilmiş saxsı qab qazıntılar diametri 70 sm olan quyuyu yerində basdırılmışdır.

Aparılan arxeoloji qazıntıları və çöl tədqiqatları zamanı Qafqaz Albaniyasına məxsus alban xristian abidələrində narteksə malik kilsələr aşkar edilmişdir. Oğuz rayonunun Qarabulaq kəndi ərazisində aparılmış çöl-tədqiqat işləri zamanı tərəfimizdən iki abidə tədqiqata cəlb edilmişdir. Birinci kilsə Qarabulaq kəndinin daxilində, ikinci kilsə (monastır) isə kəndin cənub-qərb tərəfində, Turyançayın sağ sahilindən 1 km qərbdə meşəlik ərazidə yerləşir. Qeyd edək ki, arxeoloji tədqiqata cəlb edilmiş Kilsəli Təpə xristian abidəsi də Turyançayın sol sahilindən 1 km cənubda meşəlik ərazidə yerləşir (şək. 21, 22).

Abidə üç neفى olub, qərb giriş narteksə açılır. Abidənin altının cənub və şimal divarında yerləşən dübbəxanadan altının alt hissəsində yerləşən sərdəbəyə giriş yeri vardır. Narteksdən cənubda üst örtüyü dağılmış, iki baxışdan yaşayış yerini (monastır kelyalarnı) xatırladan çoxlu sayda otaq qalıqları vardır. Kilsə ətrafında xristian dövrü üçün xarakterik olan çoxsaylı qəbir abidələrinin baş və sinə daşları tərəfimizdən qeydə alınmışdır (şək. 23). Arxeoloji qazıntı işləri aparandan abidənin həm daxilində, həm

During the archaeological excavations at the Kilseli Tepe, a candlestick was found from the floor of the narthex part. The candlestick looks like the candlesticks, found by R.M.Vahidov during the archaeological investigations in the church sites, dating back to the 4th-8th centuries in Mingəchevir. The candlesticks found by R.M.Vahidov are preserved in the National Museum of History at present (fig. 11, 12).

Furthermore, a number of ceramics specific for the Middle Ages were found in the narthex and eight of them were inventoried (fig. 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20). Following the completion of the excavations, the unearthed pottery, iron and glass objects were buried in the pit found inside the narthex. The both pits were found along the northern wall. The diameter of the first pit area is 70 cm and located at 90 cm distance from the western wall of the church. The second pit is situated at 2.90 m eastern direction from the western wall of the narthex and its diameter is 40 cm. The dug depth of the both pits was 15 cm until the layer with no artifacts. The found fragments of pottery were buried in the pit with 70 cm diameter.

During the archaeological excavations and field investigations, the churches having narthexes were found at the Albanian Christian monuments belonging to Caucasian Albania. We investigated two monuments during the field investigations in Garabulag village, Oghuz region. The first church is situated in Garabulag village and the second one (monastery) in the south-western part of the village, 1 km to the west of the right bank of the Turyanchay River in the forest. It should be mentioned that the investigated Kilseli Tepe Christian monument is also located 1 km to the south of the left bank of the Turyanchay River in the forest (fig. 21, 22).

There are three naves of the monument and its western entrance opens toward the narthex. There was an entrance place to the tomb located beneath the altar from the place for the religious robes, on the northern and southern walls of the monument altar. To the south of the narthex, there were many remains of the places, whose upper cover had been destroyed and reminded residential sites (the monastic cell) at

də xaricində dövr və yekun memarlıq quruluşu baxımından konkret bir fikir söyləmək çətindir. Güman etmək olar ki, bu abidə mənbələrdə xatırlanan Alban katolikostluğunun Qəbələ ərazisində yerləşən yepiskopluğun iqamətgahı olmuşdur. Qarabulaq kilsə-monastırının narteks iki birlikdə ümumi uzunluğu 18,50 m, eni 9,20 m-dir. Kilsə iki sütun vasitəsi ilə üç nefə bölünüb. Cənub və şimal divarının eni 90 sm, qərb divarının eni isə girişdən cənuba 1,10 m, şimala 90 sm təşkil edir. Kilsə daxilində sağda və solda dübbəxanalar vardır. Bu dübbəxanalar daxilində altının alt hissəsində yerləşən sərdəbəyə 70 sm enində giriş inşa edilmişdir. Altının eni 3,16 m, uzunluğu isə 3 m-dir. Cənub divarında 1 metr, qərb divarında isə 1,20 m enində qapı yeri vardır. Kilsənin daxilindən eni 7 m, uzunluğu 6,14 m-dir. Kilsənin narteks daxilində təğvəri 8 zikir hücrəsi inşa edilmişdir (şək. 24).

Hal-hazırda bu abidə yerli müsəlman əhalisi tərəfindən pır kimi istifadə olunur. 2012-2013-cü illərdə əraziyə baxış keçirərkən abidə daxilində və ətrafında yerli sakinlər tərəfindən niyyət edilərək ağaclarla müxtəlif rəngli parça və baş yaylıqlarının bağlanması, narteksin divarlarında yerləşən zikir hücrələrində şam yandırılması faktlarına rast gəlinmişdir.

Yekun nəticə olaraq qeyd etmək lazımdır ki, Kilsəli Təpə xristian abidəsinin yerləşdiyi ərazi təbii-coğrafi baxımdan yüksək dağlıq ərazi olmaqla yanaşı, İlk Orta və Orta əsr abidələri ilə də zəngindir. Qeyd etmək lazımdır ki, Kilsəli Təpə xristian abidəsinin yerləşdiyi ərazidə yanmış qazma tipli yaşayış evlərinin izləri də rast gəlinir. Gələcəkdə burada və ətraf ərazilərdə aparılacaq arxeoloji tədqiqatlar nəticəsində Orta əsrlərə aid çoxlu sayda yaşayış və qəbir abidələri tədqiqata cəlb oluna bilər.

TAPINTILAR SAXLANILIR

Tapıntılar Qəbələ Dövlət Tarix-Bədii Qoruğunun saxlanılır.

first sight. Around the church, we observed a number of tombstones specific for the Christianity (fig. 23). It is hard to utter a concrete opinion about the period of the architecture and final architectural structure of the inner side and outside of the monument before the excavations. We may suppose that this monument was a residency for episcopacy for the Albanian Catholicate, located in Gabala. The total length of the Garabulag church-monastery together with the narthex is 18.50 m, the width is 9.20 m. The church is divided into three naves by two columns. The northern and southern walls are 90 cm wide; the western wall is 1.10 m wide from the entrance to the south and 90 cm to the north. There are places for religious robes on the right and left inside the church. Inside these places for religious robes, there is a 70 cm wide entrance to the tomb located beneath the altar. The width of the altar is 3.16 m, the length is 3 m. There is a 1 m wide door place on the southern wall and 1.20 m wide one on the western wall. The inner width of the church is 7 m and length is 6.14 m. There are eight arch-like chapels inside the church narthex (fig. 24).

Nowadays, this monument is used as a sacred place by local Muslims. During the visit to the monument in 2012-2013, we saw that local inhabitants made wishes and tied various coloured fabrics and scarves to the trees here and lit candles in the chapels.

In conclusion, it should be noted that the territory of the Kilseli Tepe Christian monument is high mountainous area and rich with early medieval and Middle Ages monuments. The remains of the semi-dugout type of dwelling houses were also found on the site of the Kilseli Tepe monument. Future archaeological investigations may contribute to survey many medieval dwelling houses and tombs here and the vicinity.

SUBMISSION OF THE FINDS

The finds are preserved in the Gabala State Historical-Artistic Preserve.

İlkin qazıntıdan sonra kilsə yerinin şimal-şərqdən görünüşü
North-eastern view of the church area after the preliminary excavation

şəx / fig. 1

Narteksin cənub-qərbdən görünüşü
South-western view of the narthex

şəx / fig. 2

Narteksin şimal-qərbdən görünüşü
North-western view of the narthex

şəx / fig. 3

Narteksin cənub divarında yerləşən qapı yeri
Door place on the southern wall of the narthex

şək. / fig. 4

Narteksin şimal-şərqdən görünüşü
North-eastern view of the narthex

şək. / fig. 5

Narteksin qərb divarında daş və ağac sütun yerlərinin görünüşü
View of the stone and wooden column areas on the western wall of the narthex

şək. / fig. 6

Narteksin cənub-şərqdən görünüşü və daxili sütun yerləri
South-eastern view of the narthex and its interior column areas

şək. / fig. 7

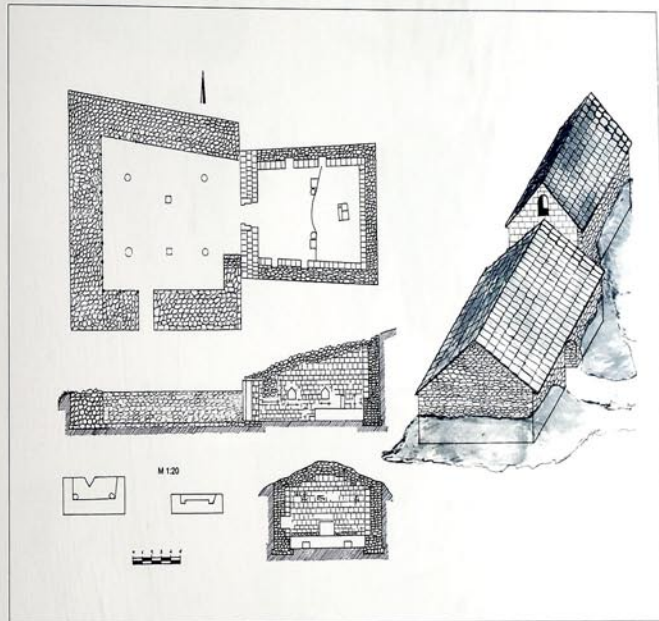
Kilsenin qərbdən görünüşü
Western view of the church

şək. / fig. 8

Kilsenin şərqdən görünüşü
Eastern view of the church

şək. / fig. 9

Kilseli Təpə abidəsinin planı (tərtibatçılar: Məhəmməd Əhmədov, Natiq Əlişov)
Plan of the Kilseli Tepe monument (drawn up by: Mahammad Ahmadvov, Natig Alishov)

şək. / fig. 10

11

12

13

13a

Narteksin döşəməsindən tapılmış şamdan
Candlestick found on the narthex floor

14

14a

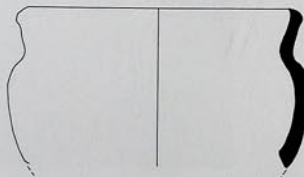
16

15

15a

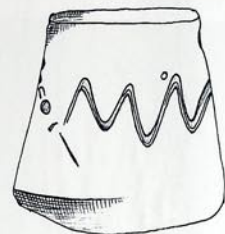

16a

Abidədə aşkar olunmuş keramika materialları
Ceramics found at the monument

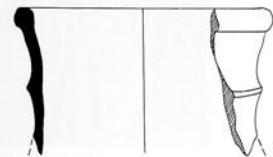
17

17a

18

18a

19

19a

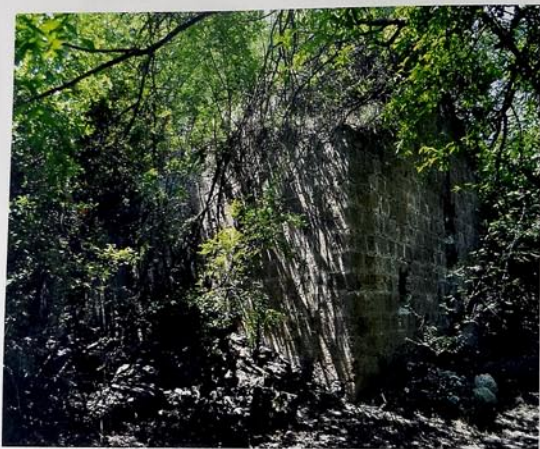

20

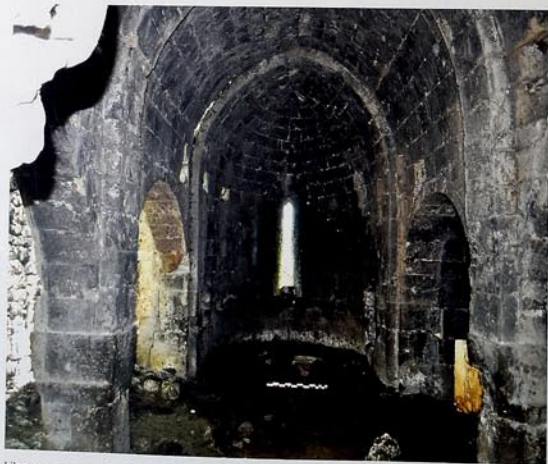
20a

Abidədə aşkar olunmuş keramika materialları
Ceramics found at the monument

Qarabulaq kilsə-monastırının cənub-şərqdən görünüşü
South-eastern view of the Garabulag church-monastery

şəx. / fig. 21

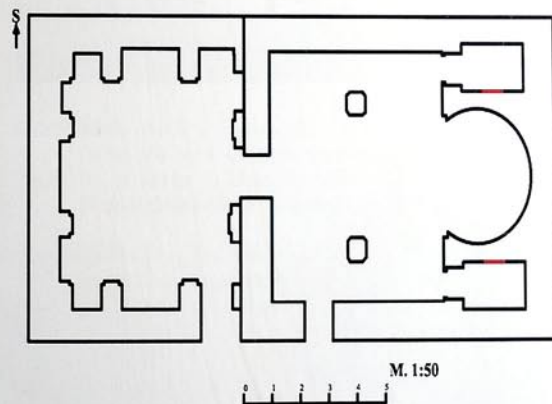
Qarabulaq kilsə-monastırının daxili (qərbdən görünüş)
Interior of the Garabulag church-monastery (western view)

şəx. / fig. 22

Qarabulaq kilsə-monastırının yaxın ətrafında olan xristian dövrünə aid qəbirüstü sinə daşlar
Tombstones dated back to the Christianity and located around the Garabulag church-monastery

şəx. / fig. 23

Qarabulaq kilsə-monastırının nartekslə birlikdə planı (tərtibatçı: Natiq Alishov)
Plan of the narthex together with the Garabulag church-monastery (drawn up by: Natiq Alishov)

şəx. / fig. 24

TAPINTILAR FINDINGS

ANTİK ƏRAZI
(e.ə. IV- b.e. I əsrləri)

THE SITE OF ANCIENT PERIOD
(4th century BC – 1st century AD)

Ərazi: Qəbələ şəhərindən cənub-qərbdə - Çuxur Qəbələ, Tövlə, Şamlı kəndləri yaxınlığında Qaraçay və Qoçalançay arasındakı yüksəklik
The site: The hill between the Rivers Garachay and Gochalanchay, near the villages of Chukhur Gabala, Tovle, Shamli, the southwest of Gabala city

Qazıntı işlərinin rəhbəri: İlyas Babayev – AMEA-nın müxbir üzvü, AMEA-nın Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun şöbə müdürü
Head of the excavation: İlyas Babayev - corresponding member of ANAS, Head of the Department of the Institute of Archaeology and Ethnography of ANAS

2013

SON TUNC-İLK DƏMİR DÖVRÜ
LATE BRONZE-EARLY IRON AGES

N.1799 Dən daşı
Grinding stone e./w.-12 sm/cm
u./l.-20 sm/cm

N.1778 Dəyirmi daş
Round stone d.-4 sm/cm
dəl.d./hole d.-1.3 sm/cm
h.-2.5 sm/cm

İLK DƏMİR DÖVRÜ
EARLY IRON AGE

N.1787 Qabın oturaq və
gövde fragmenti. Gil
Fragment of a base
and body of a dish.
Clay o.d./b.d.-18 sm/cm
h.-7 sm/cm
e./w.-19 sm/cm
u./l.-21.5 sm/cm

N.1789 Qulp. Gil
Handle. Clay u./l.-8 sm/cm
d.-1.6 sm/cm

N.1790 Qab fragmenti. Gil
Fragment of a dish.
Clay e./w.-8.5 sm/cm
u./l.-10 sm/cm

N.1791 Qulp. Gil
Handle. Clay e./w.-12 sm/cm
u./l.-15 sm/cm
q.u./han.l.-10 sm/cm
q.e./han.w.-6 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.1792 Qab fragmenti. Gil
Fragment of a dish. Clay o.d./b.d.-17 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm
e./w.-20 sm/cm
u./l.-26.5 sm/cm

E.Ə. II MİLLİYYIN SONU- I MİLLİYYIN ƏVVƏLİ
LATE 2nd MILLENNIUM-EARLY 1st MILLENNIUM BC

N.1723 Dən daşı
Grinding stone e./w.-13 sm/cm
u./l.-23 sm/cm
qal./th.-5 sm/cm

N.1724 Toxa. Daş
Hoe. Stone e./w.-13 sm/cm
u./l.-18.4 sm/cm

E.Ə. I MİLLİYYIN I YARISI
1st HALF OF THE 1st MILLENNIUM BC

N.1794 Kúp fragmenti. Gil
Fragment of a
pot. Clay e./w.-17 sm/cm
u./l.-29 sm/cm
divar.qal./wall th.-2.5 sm/cm
a.e./lip w.-2.5 sm/cm

N.1796 Təsərrüfat küpü
fragmenti. Gil
Fragment of a
household pot.
Clay 19 x 41 sm/cm
a.e./lip w.-6.5 sm/cm
divar.qal./wall th.-2.5 sm/cm

E.Ə. I MİLLİYYIN ORTALARI
MID- 1st MILLENNIUM BC

N.1793 Küpə tipli qab
fragmenti. Gil
Fragment of a jar-like
dish. Clay

e./w.-7.2 sm/cm
u./l.-11 sm/cm

N.1788 Qulp. Gil
Handle. Clay
q.e./han.w.-5.5 sm/cm
q.h./han.h.-16 sm/cm
e./w.-15 sm/cm
u./l.-18 sm/cm

N.1795 Küp fragmenti. Gil
Fragment of a pot. Clay

e./w.-11 sm/cm
u./l.-18 sm/cm
a.k.e./lip c.w.-6.5 sm/cm
divar.qal./wall th.-2 sm/cm

E.Ə. IV-III ƏSRLƏR
4th-3rd CENTURIES BC

N.1705 Qabın ağzının
kənarının qulpu ilə
birlikdə fragmenti. Gil
Fragment of a lip and
handle of a dish. Clay

e./w.-4.7 sm/cm
u./l.-5.5 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.1796 Kiçik cam. Gil
Small phial. Clay
a.d./lip d.-11.7 sm/cm
h.-5 sm/cm
b.d./n.d.-2.3 sm/cm

N.1707 Küp. Gil
Pot. Clay
g.d./body d.-27 sm/cm
h.-40 sm/cm
o.d./b.d.-15 sm/cm
a.d./lip d.-7 sm/cm

N.1710 Enliboğazlı, tekqulplu qabın boğaz və qulp fragmenti. Gil.
Fragment of a wide-necked, one-handled dish. Clay

N.1711 Kiçik küpe fragmenti. Gil.
Fragment of a small jar. Clay

N.1712 Vazanın qulpu ilə birlikdə fragmenti. Gil.
Fragment of a vase with its handle. Clay

N.1713 Qulp. Gil.
Handle. Clay

N.1714 Üçayaq vazanın konusvari ayağı. Gil.
Conical-shaped leg of a tripod vase. Clay

N.1715 Tekayaq vazanın cam formalı oturacaq hissəsi. Gil.
Phial-like base fragment of a single-legged vase. Clay

N.1716 Qabın ağız hissəsi. Gil.
Lip fragment of a dish. Clay

N.1717 Oynoxoyya tipli qab fragmenti. Gil.
Fragment of an oynoxoyya-like dish. Clay

N.1718 Üçayaq vaza. Gil.
Tripod vase. Clay

d.-26 sm/cm
h.-13.05 sm/cm
a.d./lip d.-2.5 sm/cm

N.1727 Tekqulplu qab. Gil.
One-handled dish. Clay

h.-10 sm/cm
a.d./lip d.-6 sm/cm
g.d./body d.-9 sm/cm
o.d./b.d.-5 sm/cm

N.1726 Kúp. Gil.
Pot. Clay

h.-49 sm/cm
d.-36.5 sm/cm
o.d./b.d.-12 sm/cm
q.e./han.w.-3.7 sm/cm
q.h./han.h.-13 sm/cm

N.1728 Təkqulplu qab. Gil
One-handed dish. Clay
h.-13 sm/cm
g.d./body d.-13.4 sm/cm
o.d./b.d.-5 sm/cm
q.e./han.w.-2 sm/cm

N.1729 Təkqulplu qab. Gil
One-handed dish. Clay
h.-13 sm/cm
g.d./body d.-13 sm/cm
o.d./b.d.-5.8 sm/cm

N.1730 Təkqulplu, eniliböğəzli
qab. Gil
One-handed, wide-necked dish. Clay
h.-11.5 sm/cm
g.d./body d.-10.2 sm/cm
b.d./h.d.-4.6 sm/cm
q.e./han.w.-1.6 sm/cm
o.d./b.d.-7 sm/cm

N.1731 Təkqulplu qab. Gil
One-handed dish. Clay
h.-18 sm/cm
g.d./body d.-16 sm/cm
b.d./h.d.-5.2 sm/cm
o.d./b.d.-7 sm/cm

N.1732 Təkayaq vazanın
ayağının aşağı
hissəsi. Gil
Lower part of a
single-legged vase.
Clay
o.d./b.d.-6.5 sm/cm
ay.d./leg d.-32 sm/cm
h.-6.7 sm/cm

N.1748 Darböğəzli qab
frağmenti. Gil
Fragment of a
narrow-necked dish.
Clay
e./w.-3.5 sm/cm
u./l.-6 sm/cm
a.d./lip d.-2.3 sm/cm

N.1749 Bardaq formalı qab
frağmenti. Gil
Fragment of a jug-like
dish. Clay
e./w.-9 sm/cm
u./l.-9.5 sm/cm
a.d./lip d.-4 sm/cm

N.1785 Qabın qulpu və ağzının
kanarı. Gil
Handle and lip of a
dish. Clay
e./w.-5.5 sm/cm
u./l.-13.5 sm/cm
q.u./han.l.-4 sm/cm

N.1797 Matra tipli qabın boğaz
və çiyinin frağmenti. Gil
Fragment of a neck and
shoulder of a flask. Clay
h.-9.7 sm/cm
b.d./h.d.-3.7 sm/cm
a.d./lip d.-5.4 sm/cm
q.e./han.w.-2.1 sm/cm

N.1798 Cam tipli qab frağmenti. Gil
Fragment of a phial-like
dish. Clay
e./w.-7 sm/cm
u./l.-8.3 sm/cm

N.1779 Qab frağmenti. Gil
Fragment of a dish.
Clay
o.d./b.d.-11.5 sm/cm
e./w.-8.5 sm/cm
u./l.-16.5 sm/cm
divar.qal./wall th.-1 sm/cm
h.-5.5 sm/cm

N.1780 Qab frağmenti. Gil
Fragment of a dish. Clay
o.d./b.d.-9.5 sm/cm
h.-4.5 sm/cm
e./w.-7 sm/cm
u./l.-11 sm/cm

N.1781 Qab frağmenti. Gil
Fragment of a dish. Clay
h.-4 sm/cm
e./w.-8 sm/cm
u./l.-10 sm/cm

N.1782 Kupa frağmentii. Gil
Fragment of a jar. Clay
e./w.-9.5 sm/cm
u./l.-11 sm/cm

N.1783 Qab fragmenti. Gil
Fragment of a dish. Clay
e./w.-8 sm/cm
u./l.-9.5 sm/cm

N.1784 Qab qulpunun bir
hissəsi. Gil
Handle fragment of
a dish. Clay
q.d./han.d.-2.5 sm/cm
u./l.-7.5 sm/cm
d.-6 sm/cm

N.1722 Halqa fragmenti. Tunc
Fragment of a ring. Bronze
d.-3.5 sm/cm

N.1721 Bəzək fragmenti. Mis
Adornment fragment.
Copper
d.-4 sm/cm
dəl.d./hole d.-0.5 sm/cm

N.1709 Bıçaq. Demir
Knife. Iron
u./l.-21.5 sm/cm
o.e./b.w.-3 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.1720 Bıçaq. Demir
Knife. Iron
u./l.-11 sm/cm
tiyə.e./blade w.-1.5 sm/cm

N.1708 Yaba. Demir
Fork. Iron
u./l.-37 sm/cm
e./w.-10 sm/cm

N.1719 Qapaq. Daş
Lid. Stone
d.-30 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

E.Ə. III ƏSR
3rd CENTURY BC

N.1733 Vazanın qulpu. Gil
Handle of a vase. Clay
e./w.-3.6 sm/cm
qal./th.-1.4 sm/cm

E.Ə. III-II ƏSRLƏR
3rd-2nd CENTURIES BC

N.1703 Cam formalı qab
fragmenti. Gil
Fragment of a phial-
like dish. Clay
e./w.-4 sm/cm
u./l.-6 sm/cm

N.1704 Vazanın
göbəkəvari qulpu.
Gil
Mushroom-like
handle of a vase.
Clay
u./l.-8 sm/cm
d.-5 sm/cm
q.e./han.w.-3.5 sm/cm

N.1786 Şar gövdəli qab fragmenti.
Gil
Fragment of a spher-
iconical dish. Clay
e./w.-9.5 sm/cm
u./l.-12 sm/cm

N.1764 Qabın boğaz və
çiyin hissəsi. Gil
Fragment of a neck
and shoulder of a
dish. Clay
h.-5.5 sm/cm
b.d./n.d.-2.3 sm/cm
e./w.-6 sm/cm

N.1765 Kúp gövdesinin
fragmenti. Gil
Body fragment of a pot.
Clay
e./w.-8 sm/cm
u./l.-9 sm/cm
qal./th.-1.8 sm/cm

N.1766 Kúpə formalı qab
fragmenti. Gil
Fragment of a jar-like
dish. Clay
e./w.-6 sm/cm
u./l.-9 sm/cm

N.1767 Boşqab tipli qab
fragmenti. Gil
Fragment of a plate-
like dish. Clay
e./w.-14.5 sm/cm
u./l.-28.5 sm/cm
a.d./lip d.-27 sm/cm

N.1768 Dayaz qab fragmenti. Gil
Fragment of a shallow
dish. Clay
e./w.-5.5 sm/cm
u./l.-7 sm/cm
h.-3 sm/cm

N.1769 Qab fragmenti. Gil
Fragment of a dish. Clay
e./w.-6 sm/cm
u./l.-7 sm/cm

N.1770 Kúp formalı qabın ağzı ilə
çiyininin fragmenti. Gil
Fragment of a lip and
shoulder of a pot-like dish.
Clay
e./w.-3.5 sm/cm
u./l.-5.5 sm/cm

N.1771 Kúp fragmenti. Gil
Fragment of a pot. Clay
e./w.-9 sm/cm
u./l.-15 sm/cm
qal./th.-2 sm/cm

N.1772 Boşqab formalı qab
fragmenti. Gil
Fragment of a plate-like
dish. Clay
e./w.-5 sm/cm
u./l.-14.5 sm/cm

N.1773 Qab fragmenti. Gil
Fragment of a dish.
Clay
e./w.-7 sm/cm
u./l.-10 sm/cm

N.1750 Qab fragmenti. Gil
Fragment of a dish.
Clay
e./w.-5.5 sm/cm
u./l.-15.6 sm/cm
q.dəl.d./han.hole d.-0.7 sm/cm

N.1775 Qab fragmenti. Gil
Fragment of a dish.
Clay
a.d./lip d.-10 sm/cm
e./w.-10 sm/cm
u./l.-11 sm/cm

N.1774 Seheng tipli qab
fragmenti. Gil
Fragment of a
seheng-like
dish. Clay
a.d./lip d.-5.5 sm/cm
b.dax.d./n.d.f.i.-4.5 sm/cm
d.-6 sm/cm
q.d./han.d.-2 sm/cm
q.h./han.h.-7 sm/cm
q.u./han.l.-12 sm/cm

N.1776 Qab fragmenti. Gil
Fragment of a
dish. Clay
e./w.-4.5 sm/cm
u./l.-7 sm/cm
dəl.d./hole d.-0.7 sm/cm

N.1777 Qalındıvarlı kúp
fragmenti. Gil
Fragment of a thick-
walled pot. Clay
e./w.-17 sm/cm
u./l.-22 sm/cm
qal./th.-1.5 sm/cm

N.1763 Qab fragmenti. Gil
Fragment of a dish. Clay
e./w.-5.8 sm/cm
u./l.-12 sm/cm

N.1747 Muncuq. Sümük
Bead. Bone
e./w.-1 sm/cm
u./l.-1.6 sm/cm
d.-1.7 sm/cm, 0.7 sm/cm

E.Ə. II ƏSR
2nd CENTURY BC

N.1701 Küpe fragmenti. Gil
Fragment of a jar. Clay
e./w.-6.2 sm/cm
u./l.-7.5 sm/cm

N.1725 Camşəkili qabın
qulpu. Gil
Handle of a phial-
shaped dish. Clay
h.-6 sm/cm
k.d./c.d.-2.3 sm/cm
yux.his.d./u.p.d.-3.3
sm/cm

N.1734 Küpe formalı qab
fragmenti. Gil
Fragment of a jar-like
dish. Clay
e./w.-10 sm/cm
u./l.-13.5 sm/cm

N.1741 Küpe fragmenti. Gil
Fragment of a jar. Clay
e./w.-5 sm/cm
u./l.-9.5 sm/cm

N.1700 Bəzək düyməsi. Mis
Decorative button. Copper
e./w.-1.3 sm/cm
u./l.-1.3 sm/cm

N.1692 Şəhəng tipli qabın
boğazının fragmenti. Gil
Neck fragment of a
'seheng-like dish. Clay
e./w.-9.2 sm/cm
u./l.-9.5 sm/cm

N.1691 Cam fragmenti. Gil
Fragment of a phial.
Clay
h.-6.5 sm/cm
a.d./lip d.-15.5 sm/cm
o.d./b.d.-8.5 sm/cm

N.1693 Şəhəng tipli qabın
ağzının kenarının
fragmenti. Gil
Lip fragment of a
seheng-like dish. Clay
e./w.-6 sm/cm
u./l.-7.5 sm/cm

N.1694 Üçayaq vazanın
konusvari ayağı. Gil
Conical-shaped leg of
a tripod vase. Clay
e./w.-2.8 sm/cm
u./l.-7.3 sm/cm

N.1695 Qulp fragmenti. Gil
Handle fragment. Clay
e./w.-3 sm/cm
u./l.-7.5 sm/cm

N.1696 Kasa tipli qabın qulpunun
fragmenti. Gil
Handle fragment of a
bowl-like dish. Clay
e./w.-7.5 sm/cm
u./l.-11 sm/cm

N.1697 Küpe fragmenti. Gil
Fragment of a jar. Clay
e./w.-5.5 sm/cm
u./l.-9 sm/cm

N.1698 Qabın qulpunun
fragmenti. Gil
Handle fragment of
a dish. Clay
e./w.-3.5 sm/cm
u./l.-11.5 sm/cm
q.e./han.w.-2.1 sm/cm

* a long jar for water

E.Ə. II-İ ƏSRLƏR
2nd-1st CENTURIES BC

N.1699 Küpe fragmenti. Gil
Fragment of a jar. Clay
e./w-6 sm/cm
u./l.-7 sm/cm

N.1702 Cam fragmenti. Gil
Fragment of a phial. Clay
e./w-5.5 sm/cm
u./l.-9.5 sm/cm

N.1735 Qab fragmenti. Gil
Dish fragment. Clay
e./w-6.05 sm/cm
u./l.-6.05 sm/cm

N.1736 Vaza tipli qab
fragmenti. Gil
Fragment of a vase-
like dish. Clay
e./w-4.05 sm/cm
u./l.-9 sm/cm

N.1737 Qulp. Gil
Handle. Clay
e./w-7.7 sm/cm
u./l.-8.6 sm/cm

N.1738 Vaza tipli qab fragmenti. Gil
Fragment of a vase-like
dish. Clay
e./w-6 sm/cm
u./l.-7 sm/cm

N.1739 Qabin spiralvari
qulpunun
fragmenti. Gil
Spiral-shaped
handle fragment of
a dish. Clay
e./w-4.5 sm/cm
u./l.-7 sm/cm
q.e./han.w.-2.8 sm/cm

N.1742 Küpe formali qab
fragmenti. Gil
Fragment of a jar-like
dish. Clay
e./w-3 sm/cm
u./l.-6 sm/cm

N.1743 Boşqab formali qab
fragmenti. Gil
Fragment of a plate-like
dish. Clay
e./w-8.5 sm/cm
u./l.-13 sm/cm

N.1744 Qab fragmenti. Gil
Fragment of a dish. Clay
e./w-4 sm/cm
u./l.-4 sm/cm

N.1745 Küpe formali qab
fragmenti. Gil
Fragment of a jar-like
dish. Clay
e./w-6.5 sm/cm
u./l.-9.5 sm/cm

N.1746 Küpe fragmenti. Gil
Fragment of a jar. Clay
e./w-4 sm/cm
u./l.-7 sm/cm

N.1751 Qulplu qab fragmenti. Gil
Fragment of a handled dish. Clay
e./w-8.5 sm/cm
u./l.-9.5 sm/cm

E.Ə. 57-37-ci İLLƏR
57-37 BC

N.1753 Parfiya sikkəsi. II Orodun draxması. Gümüş
Parthian coin. Drachma of Orodes II. Silver
d.-2 sm/cm
çək./weight-3.6 q/g

E.Ə. I - B.E. I ƏSRLƏRİ
1st CENTURY BC-1st CENTURY AD

N.1752 Ox ucu. Tunc
Arrowhead. Bronze
e./w.-2.4 sm/cm
u./l.-5 sm/cm
dəl.d./hole d.-0.3 sm/cm

B.E. I ƏSRI
1st CENTURY AD

N.1754 Flakonun boğaz fragmenti. Şüşə
Neck fragment of a bottle. Glass
u./l.-1.8 sm/cm
d.-1.5 sm/cm

1912-ci il
1912

N.1740 Rus pulu. Rus İmperiyası (II Nikolay
dövrünə aid sikkə). Gümüş
Russian coin. The Russian Empire (coin,
dating back to the period of Nicholas II).
Silver
d.-21 mm

SƏLBİR ƏRAZİSİ (I-XI əsrlər)

THE SALBIR SITE (1st - 11th centuries)

Ərazi: Qəbələ şəhərindən cənub-qərbdə - Çuxur Qəbələ, Mirzəbəyli, Tovlə kəndlərinin yaxınlığında Qaraçay və Covurluçay arasındakı yayla

The site: The plateau between the Rivers Garachay and Jovurluchay, near the villages of Chukhur Gabala, Mirzebeyli, Tovle, the southwest of Gabala city

Qazıntı işlərinin rəhbərləri: Yi Seonbok - Seul Milli Universitetinin kafedra müdiri, professor; Kim Jongil - Seul Milli Universitetinin professoru; Kwon Ohyoung - Hanshin Universitetinin professoru; Seong Jeongyong - Chungbuk Milli Universitetinin professoru

Heads of the excavation: Yi Seonbok - Professor, Head of the Department of Seoul National University; Kim Jongil - Professor of Seoul National University; Kwon Ohyoung - Professor of Hanshin University; Seong Jeongyong - Professor of Chungbuk National University

Foto: Oh Saeyoon
Photos by: Oh Saeyoon

N.443 Sikkə. Mis (?) d.-2.1 sm/cm
Coin. Copper (?) qal./th.-0.1 sm/cm

E.Ə. I MİLLİYYIN ƏVVƏLLƏRİ
EARLY 1st MILLENNIUM BC

1

2

3

N.177 Qalıqlar. Obsidian
Splinters. Obsidian
1. u./l.-3.6 sm/cm
2. u./l.-3.2 sm/cm
3. u./l.-2.9 sm/cm

I ƏSR (10-38-ci illər)
1st CENTURY (10-38)

N.48 Sikkə. Gümüş
(Artaban II (III), Parfiya hökmdarı)
Coin. Silver
(Artabanus II (III), King of Parthia)
d.-2 sm/cm
qal./th.-0.2 sm/cm

I-II ƏSRLƏR
1st-2nd CENTURIES

N.441 Üzük. Bürünc
Ring. Bronze
d.-2 sm/cm
qal./th.-0.1 sm/cm

II ƏSR
2nd CENTURY

N.1 Küp. Gil
Pot. Clay
h.- 41.5 sm/cm
a.d./lip d.-13.2 sm/cm
o.d./b.d.-9.5 sm/cm

II ƏSR
2nd CENTURY

N.2 Bardaq, Gil
Jug, Clay h.-31.3 sm/cm
a.d./lip d.-7.7 sm/cm
o.d./b.d.-14.4 sm/cm

N.3 Bardaq, Gil
Jug, Clay h.-21.3 sm/cm
a.d./lip d.-6.8 sm/cm
o.d./b.d.-9.7 sm/cm

N.4 Bardaq, Gil
Jug, Clay h.-14.8 sm/cm
a.d./lip d.-8.4 sm/cm
o.d./b.d.-4.8 sm/cm

N.5 Bardaq, Gil
Jug, Clay h.-18.8 sm/cm
a.d./lip d.-8 sm/cm
o.d./b.d.-8 sm/cm

1

N.8 Təkayaq vazalar, Gil
Single-legged vases, Clay

2

1) h.-24.2 sm/cm
a.d./lip d.-18.5 sm/cm
o.d./b.d.-9.5 sm/cm
2) h.-21.5 sm/cm
a.d./lip d.-16.0 sm/cm
o.d./b.d.-9.8 sm/cm

N.9 Təkayaq vaza, Gil
Single-legged vase, Clay h.-14.2 sm/cm
a.d./lip d.-11.4 sm/cm
o.d./b.d.-6.2 sm/cm

N.10 Küpə, Gil
Jar, Clay h.-15.1 sm/cm
a.d./lip d.-13.6 sm/cm
o.d./b.d.-9.4 sm/cm

N.18 Təkayaq vaza. Gil
Single-legged vase. Clay
h.-17.5 sm/cm
a.d./lip d.-14.6 sm/cm
o.d./b.d.-8.8 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.19 Təkayaq vazanın
ayağı. Gil
Leg of a single-legged
vase. Clay
h.-6.7 sm/cm
o.d./b.d.-10 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.21 Dolça. Gil
Can. Clay
h.-20.6 sm/cm
a.d./lip d.-8.4 sm/cm
o.d./b.d.-7.6 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.22 Camışəkili
vaza. Gil
Phial-like
vase. Clay
h.-8.1 sm/cm
a.d./lip d.-16.5 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm (sol/left)
h.-13.8 (sağ/right)
a.d./lip d.-11.5 sm/cm (üfqi/
horizontal)
u./l.-13.8 sm/cm
e./w.-11.5 sm/cm (şaquli/vertical)

N.33 Döyüş yabası. Dəmir
Battle pitchfork. Iron
u./l.-160 sm/cm
qal./th.-2.9 sm/cm

N.12 Kəmər başlığı. Bürünc
Buckle. Brass
u./l.-10.3 sm/cm
e./w.-5.9 sm/cm

N.11 Kəmər başlığı. Bürünc
Buckle. Brass
u./l.-12.5 sm/cm
e./w.-7.2 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.13 Sancaqlar. Mis
Fibulas. Copper
u./l.-5.2 sm/cm
e./w.-7.0 sm/cm

N.17 Müxtəlif materiallardan
hazırlanmış munucuqlar.
Beads of various
materials.

II-III ƏSRLƏR 2nd-3rd CENTURIES

N.6 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-5.3 sm/cm
a.d./lip d.-21.4 sm/cm
o.d./b.d.-9.6 sm/cm

N.7 Təkayaq vaza. Gil
Single-legged vase.
Clay
h.-14.6 sm/cm
a.d./lip d.-22.0 sm/cm
o.d./b.d.-10.0 sm/cm

N.23 Küp. Gil
Pot. Clay
h.-67 sm/cm
a.d./lip d.-28 sm/cm
o.d./b.d.-13.3 sm/cm

N.25 Qulplu küpa. Gil
Jar with a handle. Clay
h.-27.8 sm/cm
a.d./lip d.-20 sm/cm

N.26 Bardaq. Gil
Jug. Clay
h.-25.2 sm/cm
a.d./lip d.-9 sm/cm
o.d./b.d.-13.4 sm/cm

N.27 Bardaq. Gil
Jug. Clay
h.-25 sm/cm
a.d./lip d.-5.4 sm/cm
o.d./b.d.-8.8 sm/cm

N.28 Küpa. Gil
Jar. Clay
h.-23.6 sm/cm
a.d./lip d.-9.8 sm/cm
o.d./b.d.-14.2 sm/cm

N 29 Dolça, Gil
Can. Clay
h.-8.9 sm/cm
a.d./lip d.-12.3 sm/cm
o.d./b.d.-4 sm/cm

N 31 Qulplu küpə, Gil
Jar with a handle.
Clay
h.-12 sm/cm
a.d./lip d.-9.6 sm/cm
o.d./b.d.-7.6 sm/cm

N 54 Qulplu
küpələr, Gil
Jars with a
handle. Clay

1) h.-11.6 sm/cm
a.d./lip d.-8.9 sm/cm
o.d./b.d.-7.7 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

2) h.-11.4 sm/cm
a.d./lip d.-8.5 sm/cm
o.d./b.d.-6.6 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N 55 Qulplu küpə, Gil
Jar with a handle.
Clay
h.-10.5 sm/cm
o.d./b.d.-5.3 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N 30 Qulplu küpə, Gil
Jar with a handle.
Clay
h.-7.8 sm/cm
a.d./lip d.-6.4 sm/cm
o.d./b.d.-3.6 sm/cm

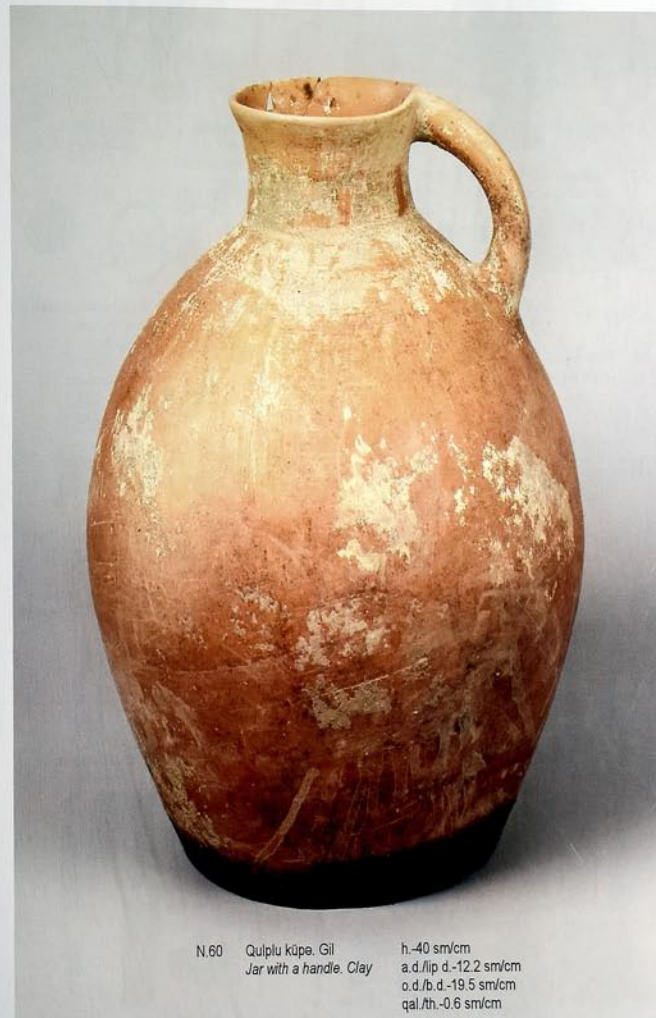
N 32 Qulplu küpə, Gil
Jar with a handle. Clay
h.-15 sm/cm
a.d./lip d.-15 sm/cm

N 56 Qulplu küpə, Gil
Jar with a handle.
Clay
h.-11.4 sm/cm
a.d./lip d.-9 sm/cm
o.d./b.d.-7.6 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N 57 İkiqulplu küpə, Gil
Two-handed jar.
Clay
h.-27.6 sm/cm
a.d./lip d.-15.6 sm/cm
o.d./b.d.-17 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N 60 Qulplu küpə, Gil
Jar with a handle. Clay
h.-40 sm/cm
a.d./lip d.-12.2 sm/cm
o.d./b.d.-19.5 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.62 Tekayaq vaza. Gil
Single-legged vase. Clay
h.-13.9 sm/cm
a.d./lip d.-11.3 sm/cm
o.d./b d.-7 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.268 Qabın ayağı. Gil
Leg of a dish. Clay
h.-5.1 sm/cm
qal./th.-1.8 sm/cm

N.15 Üzük. Bürünc
Ring. Bronze
o.d./b d.-0.7 sm/cm
e./w.-1.9 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.20 Üzük. Bürünc
Ring. Bronze
d.-2.1 sm/cm
qal./th.-0.2-0.4 sm/cm

N.46 Bezek eşyaları. Bürünc
Adornments. Bronze
yarım dairə tipli/semicircle-shaped d.-1 sm/cm
düzbucaqlı tipli/rectangular-shaped d.-2 sm/cm
düz xətt tipli/straight line-shaped d.-1.3 sm/cm
üzük tipli/ring-like d.-2.5 sm/cm

N.269 Qab ayağının
fragmenti. Gil
Leg fragment of a
dish. Clay
h.-11.8 sm/cm
qal./th.-3.3 sm/cm

N.14 Bilerzikler. Bürünc
Bracelets. Bronze
e./w.-5.9 sm/cm (sol/left)
e./w.-6.8 sm/cm (sağ/right)

N.16 Üzük. Bürünc
Ring. Bronze
e./w.-2 sm/cm
qal./th.-2 sm/cm

N.45 Bezek eşyaları. Bürünc
Adornments. Bronze
u./l.-8 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.58 Üzük. Bürünc
Ring. Bronze
d.-2.4 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.456 Bezek eşyaları. Bürünc
Adornments. Bronze

N.458 Bezek eşyaları. Bürünc
Adornments. Bronze

N.460 Bazək eşyaları. Bürünc
Adornments. Bronze

N.457 a. Sikkə. Mis.
Coin. Copper
b. İstifadə məqsədi naməlum məmulat (6). Bürünc
Unknown object (6). Bronze
c. Nal. Horseshoe

N.36 Nizə ucluğu. Dəmir
Spearhead. Iron
u./l.-20 sm/cm

N.34 Nizə ucluğu. Dəmir
Spearhead. Iron
u./l.-45.5 sm/cm

N.35 Nizə ucluğu. Dəmir
Spearhead. Iron
u./l.-39 sm/cm

N.37 Xəncər. Dəmir
Dagger. Iron
u./l.-25.5 sm/cm

N.38 Ox ucluqları. Dəmir
Arrowheads. Iron
u./l.-0.8 sm/cm

N.39 Xəncər, Demir
Dagger, Iron u./l.-14 sm/cm

N.40 Bıçaq, Demir
Knife, Iron u./l.-8.3 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.41 Balta fragmenti, Demir
Axe fragment, Iron e./w.-7 sm/cm
qal./th.-1.3 sm/cm

N.42 Zireh fragmenti, Demir
Armour fragment, Iron e./w.-10.5 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.47 Taxta qapı üçün ştapellər, Demir
Stapels for wooden door panels, Iron

N.44 Çilçıraq fragmentləri, Demir
Chandelier fragments, Iron u./l.-26 sm/cm
qal./th.-1.7 sm/cm

N.52 Flakon, Şüşə
Bottle, Glass h.-9.7 sm/cm
a.d./lip d.-3 sm/cm
o.d./b.d.-3.3 sm/cm

N.53 Bəzək əşyası, Qızıl
Adornment, Gold u./l.-1.8 sm/cm
e./w.-1.6 sm/cm

N.49 Bəzək əşyası, Şüşə
Adornment, Glass u./l.-2.3 sm/cm
d.-0.4 sm/cm

N.59 Muncuqlar, Şüşə
Beads, Glass

N.459 Müxtəlif materiallardan hazırlanmış muncuqlar
Beads of various materials

N.61 Küp qəbir. (İnsan sümükləri)
Jar coffin. (Human bones)
u./l.-117 sm/cm
mak.d./max.d.-80 sm/cm

N.24 Qapaq Daş
Lid. Stone
e./w.-31 sm/cm
qal./th.-1.6 sm/cm

N.450 Flakon. Şüşə
Bottle. Glass
h.-22 sm/cm
o.d./b.d.-4 sm/cm
e./w.-4.7 sm/cm

V ƏSR
5th CENTURY

N.138 Möhür. Əqiq
(Sasanilər dövləti)
Seal. Agate
(The Sasanian Empire)

h.-1.6 sm/cm
e./w.-1.1 sm/cm
qal./th.-1.1 sm/cm

V-VII ƏSRLƏR
5th-7th CENTURIES

N.360 Muncuq. Sümük
Bead. Bone

d.-2.2 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

VIII-X ƏSRLƏR
8th-10th CENTURIES

N.366 Çıraq. Gil
Lamp. Clay

h.-7.8 sm/cm
a.d./lip d.-5.5 sm/cm
o.d./b d.-6.8 sm/cm
u./l.-14.4 sm/cm

N.394 Çıraq. Gil
Lamp. Clay

h.-7.5 sm/cm
a.d./lip d.-6 sm/cm
o.d./b d.-7.4 sm/cm
u./l.-15.4 sm/cm

N.395 Çıraq. Gil
Lamp. Clay

h.-7.3 sm/cm
o.d./b d.-6.5 sm/cm
u./l.-15.5 sm/cm

N.396 Çıraq fragmenti. Gil
Lamp fragment. Clay

h.-6.5 sm/cm
o.d./b d.-5.4 sm/cm
u./l.-13 sm/cm

N.442 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-5.3 sm/cm
a.d./lip d.-12.4 sm/cm
o.d./b d.-6.6 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.444 Çıraq. Gil
Lamp. Clay

h.-5.5 sm/cm
a.d./lip d.-3.8 sm/cm
o.d./b d.-3.8 sm/cm
qal./th.-11.3 sm/cm

N.445 Qulplu küpe
fragmenti. Gil
Jar fragment with
a handle. Clay

h.-7.1 sm/cm
o.d./b d.-7.6 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.448 Qapaq. Gil
Lid. Clay

h.-9.5 sm/cm
e./w.-26.8 sm/cm
qal./th.-1.5 sm/cm

N.184 Puta* Bürünc
Crucible. Bronze

h.-2.8 sm/cm
e./w.-5.1 sm/cm
qal./th.-0.1 sm/cm

N.455 a. İstifadə məqsədi naməlum məmulat. Şüşə
Unknown object. Glass

b. Sikkə. Mis
Coin. Copper

* içində metal artırmaq üçün odadavamlı qab

IX ƏSR
9th CENTURY

N.63 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-2.8 sm/cm
a.d./lip d.-6.4 sm/cm
o.d./b. d.-5.2 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.65 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
u./l.-2.9 sm/cm
o.d./b. d.-4.8 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.70 Şirli boşqab
fragmenti. Gil
Glazed plate
fragment. Clay
u./l.-7.8 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.91 Şirli boşqab
fragmenti. Gil
Glazed plate
fragment. Clay
h.-7.4 sm/cm
a.d./lip d.-23.6 sm/cm
o.d./b. d.-10 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.171 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-6.1 sm/cm
o.d./b. d.-8.1 sm/cm
qal./th.-0.9 sm/cm

N.203 Şirli boşqab fragmenti. Gil
Glazed plate fragment. Clay
h.-8.3 sm/cm
qal./th.-0.9 sm/cm

N.248 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay
h.-5.8 sm/cm
a.d./lip d.-17.3 sm/cm
o.d./b. d.-7.3 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.285 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
qal./th.-0.8 sm/cm

N.289 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay
h.-6.9 sm/cm
a.d./lip d.-6.5 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.398 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-6 sm/cm
o.d./b. d.-12.5 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.402 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-7.3 sm/cm
o.d./b. d.-7.8 sm/cm
qal./th.-4.0 sm/cm

N.434 Dolqanın boğazı və
qulpu. Gil
Neck and handle of
a can. Clay
h.-17.4 sm/cm
a.d./lip d.-6.6 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

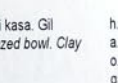
N.322 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-4.4 sm/cm
o.d./b. d.-5.8 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.348 Şirli boşqab fragmenti. Gil
Glazed plate fragment. Clay
h.-10.3 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.399 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-6.8 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.449 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay
h.-4.4 sm/cm
a.d./lip d.-13 sm/cm
o.d./b. d.-6.2 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N 162 Sikkə. Mis
Coin. Copper
d.-1.8 sm/cm
qal./th.-0.1 sm/cm

N 168 Bilyəzik fragmenti. Şüşə
Bracelet fragment. Glass
u./l.-6 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

IX-X ƏSRLƏR
9th-10th CENTURIES

N 64 Kupa fragmenti. Gil
Jar fragment. Clay
h.-10.3 sm/cm
o.d./b.d.-7.3 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N 66 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
u./l.-4.1 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N 67 Şirli boşqab
fragmenti. Gil
Glazed plate
fragment. Clay
u./l.-2.5 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N 68 Qulplu qab fragmenti. Gil
Dish fragment with a
handle. Clay
u./l.-5.3 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N 69 Çıraq. Gil
Lamp. Clay
h.-7.5 sm/cm
a.d./lip.d.-5.2 sm/cm
o.d./b.d.-6.0 sm/cm
u./l.-14.8 sm/cm

N 71 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay
h.-3 sm/cm
a.d./lip.d.-6.6 sm/cm
o.d./b.d.-4.3 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N 72 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-3.6 sm/cm
a.d./lip.d.-7.6 sm/cm
o.d./b.d.-4.6 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N 73 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-3.4 sm/cm
o.d./b.d.-4.6 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N 74 Kasa fragmenti. Gil
Bowl fragment. Clay
h.-3 sm/cm
o.d./b.d.-5.2 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N 75 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-4.4 sm/cm
a.d./lip.d.-11.3 sm/cm
o.d./b.d.-5.2 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N 76 Şirli boşqab
fragmenti. Gil
Glazed bowl
fragment. Clay
u./l.-4.7 sm/cm
o.d./b.d.-12.7 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N 77 Kupa. Gil
Jar. Clay
h.-6 sm/cm
o.d./b.d.-4.1 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N 78 Şirli qapaq. Gil
Glazed lid. Clay
u./l.-5 sm/cm

N 79 Qab fragmenti. Gil
Dish fragment. Clay
h.-6.7 sm/cm
qal./th.-1.1 sm/cm

N.80 Qrafin fragmenti. Gil
Carafe fragment. Clay h.-18.5 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.85 Əyircək. Gil
Spinner. Clay d.-2.9 sm/cm
qal./th.-1.6 sm/cm

N.83 Kasa fragmenti. Gil
Bowl fragment. Clay h.-3.2 sm/cm
o.d./b.d.-4.4 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.86 Qulplu küpə
fragmenti. Gil
Jar fragment with a
handle. Clay h.-13.2 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.89 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment.
Clay h.-3.2 sm/cm
o.d./b.d.-5.2 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.81 Kasa. Gil
Bowl. Clay h.-10 sm/cm
o.d./b.d.-9 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.87 Çıraq. Gil
Lamp. Clay h.-5.7 sm/cm
o.d./b.d.-7 sm/cm
u./l.-15.2 sm/cm

N.88 Kasa fragmenti. Gil
Bowl fragment. Clay h.-3.6 sm/cm
a.d./lip d.-8.4 sm/cm
o.d./b.d.-4.4 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.90 Qab. Gil
Dish. Clay h.-18.9 sm/cm
o.d./b.d.-12.2 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.92 Şirli boşqab fragmenti.
Gil
Glazed plate fragment.
Clay h.-10.4 sm/cm
o.d./b.d.-11.4 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.94 Kasa. Gil
Bowl. Clay h.-4.6 sm/cm
o.d./b.d.-5.6 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.96 Kasa. Gil
Bowl. Clay h.-3.2 sm/cm
a.d./lip d.-7.9 sm/cm
o.d./b.d.-4.7 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.98 Qrafin fragmenti. Gil
Carafe fragment.
Clay h.-12.1 sm/cm
o.d./b.d.-7.6 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.103 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment.
Clay h.-9.2 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.93 Çıraq. Gil
Lamp. Clay h.-6.2 sm/cm
a.d./lip d.-3.9 sm/cm
o.d./b.d.-5.7 sm/cm
u./l.-11.8 sm/cm

N.95 Şirli boşqab fragmenti.
Gil
Glazed plate fragment.
Clay h.-5.6 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.97 Şirli kasa fragmenti.
Gil
Glazed bowl
fragment. Clay h.-3.2 sm/cm
o.d./b.d.-4.6 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.102 Şirli boşqab
fragmenti. Gil
Glazed plate
fragment. Clay h.-3.6 sm/cm
a.d./lip d.-9.2 sm/cm
o.d./b.d.-5.2 sm/cm
qal./th.-1.2 sm/cm

N.104 Süzgəc fragmenti. Gil
Filter fragment. Clay h.-7 sm/cm
qal./th.-1.2 sm/cm

N.106 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay

h.-2.2 sm/cm

qal./th.-0.4 sm/cm

N.107 Çıraq. Gil
Lamp. Clay

h.-6 sm/cm

a.d./lip d.-4.8 sm/cm

o.d./b d.-6.2 sm/cm

qal./th.-14.3 sm/cm

N.108 Çıraq. Gil
Lamp. Clay

h.-6 sm/cm

a.d./lip d.-5 sm/cm

o.d./b d.-6 sm/cm

qal./th.-13.3 sm/cm

N.109 Qapaq. Gil
Lid. Clay

h.-3.1 sm/cm

o.d./b d.-9.2 sm/cm

qal./th.-0.6 sm/cm

N.110 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-3 sm/cm

a.d./lip d.-7.5 sm/cm

o.d./b d.-4.8 sm/cm

qal./th.-0.5 sm/cm

N.111 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-3.3 sm/cm

a.d./lip d.-6.7 sm/cm

o./b.-5.4 sm/cm

qal./th.-0.5 sm/cm

N.112 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-3.2 sm/cm

a.d./lip d.-7.8 sm/cm

o.d./b d.-4.8 sm/cm

qal./th.-0.3 sm/cm

N.113 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay

h.-3.2 sm/cm

a.d./lip d.-7 sm/cm

o.d./b d.-4.6 sm/cm

qal./th.-0.3 sm/cm

N.117 Sacayaq. Gil
Trivet. Clay

u./l.-8.9 sm/cm

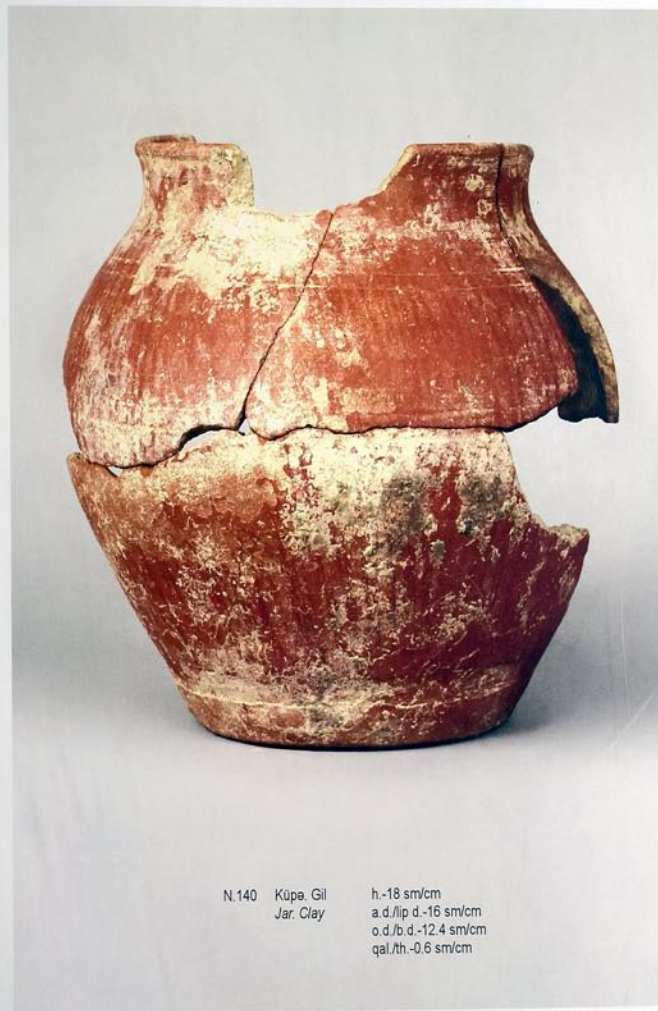
qal./th.-1.1 sm/cm

N.143 Bardaq. Gil
Jug. Clay

h.-9.3 sm/cm

o.d./b d.-4.8 sm/cm

N.140 Küpe. Gil
Jar. Clay

h.-18 sm/cm

a.d./lip d.-16 sm/cm

o.d./b d.-12.4 sm/cm

qal./th.-0.6 sm/cm

N.144 Bardaq, Gil
Jug, Clay h.~11.7 sm/cm
o.d./b.d.-9.1 sm/cm

N.146 Bardaq, Gil
Jug, Clay h.~13.6 sm/cm
o.d./b.d.-10.1 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.148 Şirli kasa, Gil
Glazed bowl, Clay h.~3.2 sm/cm
o.d./b.d.-4 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.150 Bardaq, Gil
Jug, Clay h.~13.8 sm/cm
o.d./b.d.-8.7 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.153 Çıraq, Gil
Lamp, Clay h.~8.8 sm/cm
o.d./b.d.-5.2 sm/cm
qal./th.-11.5 sm/cm

N.145 Şirli kasa, Gil
Glazed bowl, Clay h.~4.6 sm/cm
o.d./b.d.-6.1 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.147 Sferokonus, Gil
Sphero-conical dish, Clay h.~11.6 sm/cm
qal./th.-1.5 sm/cm

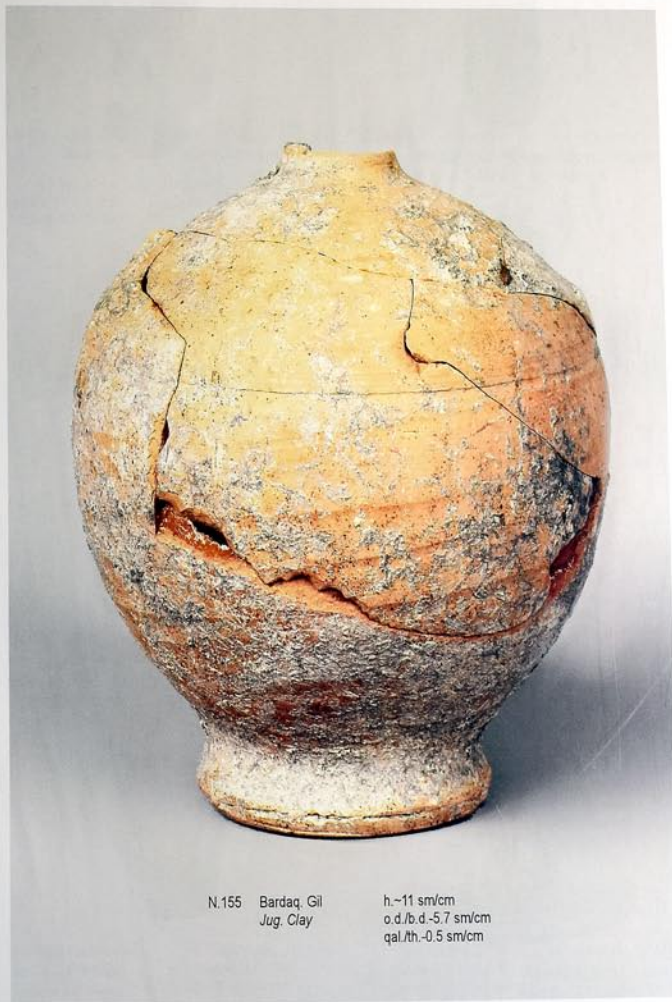
N.149 Bardaq, Gil
Jug, Clay h.~13.8 sm/cm
o.d./b.d.-8.8 sm/cm

N.151 Şirli çıraq, Gil
Glazed lamp, Clay h.~5.2 sm/cm
a.d./lip d.-3.9 sm/cm
o.d./b.d.-4.8 sm/cm
u./l.-10.6 sm/cm

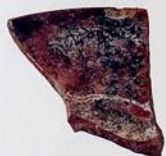
N.154 Qapaq, Gil
Lid, Clay h.~5.1 sm/cm

N.155 Bardaq, Gil
Jug, Clay h.~11 sm/cm
o.d./b.d.-5.7 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.156 Qab fragmenti. Gil
Dish fragment. Clay
h.-7.7 sm/cm
o.d./b.d.-6.4 sm/cm
qal./th.-1.8 sm/cm

N.158 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-25.2 sm/cm
a.d./lip.d.-7.6 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.167 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-4.7 sm/cm
o.d./b.d.-5 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.172 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay
h.-3.2 sm/cm
a.d./lip.d.-6.6 sm/cm
o.d./b.d.-4.1 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.157 Bardaq fragmentləri. Gil
Jug fragments. Clay
h.-14.3 sm/cm
o.d./b.d.-10 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.163 Cam fragmenti. Gil
Phial fragment. Clay
h.-5.6 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.164 Dopu. Gil
Pitcher. Clay
h.-17.7 sm/cm
o.d./b.d.-14.4 sm/cm
qal./th.-1.2 sm/cm

N.170 Silbic. Gil
Pitcher. Clay
h.-14.4 sm/cm
o.d./b.d.-9.4 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.173 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-3.1 sm/cm
a.d./lip.d.-7.4 sm/cm
o.d./b.d.-5.1 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.175 Çıraq. Gil
Lamp. Clay
h.-8.6 sm/cm
a.d./lip.d.-5 sm/cm
o.d./b.d.-5.6 sm/cm
e./w.-11.5 sm/cm

N.179 Lüləkli qab fragmenti. Gil
Dish fragment with a
spout. Clay
h.-11.2 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.186 Bardaq. Gil
Jug. Clay
h.-11 sm/cm
o.d./b.d.-5.8 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.174 Şirli küpə fragmenti. Gil
Glazed jar fragment. Clay
h.-8.8 sm/cm
qal./th.-0.9 sm/cm

N.178 Lüləkli qab fragmenti. Gil
Dish fragment with a
spout. Clay
h.-10.3 sm/cm
qal./th.-1.4 sm/cm

N.182 Dördqulplu küpə. Gil
Four-handled jar. Clay
h.-9.8 sm/cm
a.d./lip.d.-11.7 sm/cm
o.d./b.d.-6.3 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.187 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-3 sm/cm
a.d./lip.d.-7.2 sm/cm
o.d./b.d.-4 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.188 Qapaq. Gil
Lid. Clay
h.-4.3 sm/cm
o.d./b.d.-25.8 sm/cm
qal./th.-1.5 sm/cm

N.193 Şirli boşqab. Gil
Glazed plate. Clay
h.-7.8 sm/cm
o.d./b.d.-11 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.194 Şirli boşqab fragmenti. Gil
Glazed plate fragment. Clay
h.-9.2 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.196 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay
h.-2.6 sm/cm
a.d./lip d.-6.8 sm/cm
o.d./b.d.-4.6 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.199 Kasa fragmenti. Gil
Bowl fragment. Clay
h.-2.8 sm/cm
a.d./lip d.-7.4 sm/cm
o.d./b.d.-5 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.200 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-3.2 sm/cm
o.d./b.d.-4.1 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.204 Çıraq. Gil
Lamp. Clay
h.-8.8 sm/cm
o.d./b.d.-6 sm/cm
u./l.-14.6 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.206 Çıraq fragmenti. Gil
Lamp fragment. Clay
h.-4 sm/cm
o.d./b.d.-5.8 sm/cm
u./l.-7.3 sm/cm

N.207 Şirli boşqab fragmenti. Gil
Glazed plate fragment. Clay
h.-2.3 sm/cm
e./w.-0.9 sm/cm

N.211 Bardaq. Gil
Jug. Clay
h.-50.4 sm/cm
a.d./lip d.-11.6 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.212 Çıraq. Gil
Lamp. Clay

h.~7.5 sm/cm
o.d./b.d.-7 sm/cm
u./l.-14 sm/cm

N.225 Kərpic fragmenti. Gil
Brick fragment. Clay

u./l.-25.2 sm/cm
qal./th.-4 sm/cm

N.227 Şirli qab qulpu. Gil
Handle of a glazed dish.

h.-8.4 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.229 Qabın boğaz
fragmenti. Gil
Neck fragment of a
dish. Clay

h.-8 sm/cm
b.d./n.d.-3.7 sm/cm

N.213 Küpə. Gil
Jar. Clay

h.-24 sm/cm
a.d./lip d.-12.4 sm/cm
o.d./b.d.-11.2 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.226 Boşqab. Gil
Plate. Clay

h.-9.1 sm/cm
a.d./lip d.-19.5 sm/cm
o.d./b.d.-8.6 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.228 Qabın boğaz fragmenti. Gil
Neck fragment of a dish. Clay

h.-9.2 sm/cm
b.d./n.d.-3.5 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.230 Bardağın boğazı və
qulpu. Gil
Neck and handle of a
jug. Clay

h.-10.9 sm/cm
b.d./n.d.-2.7 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.231 Bardağın boğaz
fragmenti. Gil
Neck fragment of a
jug. Clay

h.-6.6 sm/cm
a.d./lip d.-5.9 sm/cm
b.d./n.d.-4.4 sm/cm

N.233 Qab. Gil
Dish. Clay

h.-2.6 sm/cm
o.d./b.d.-6 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.235 Küpə fragmenti. Gil
Jar fragment. Clay

h.-15 sm/cm
a.d./lip d.-10.9 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.237 Kasa fragmenti. Gil
Bowl fragment. Clay

h.-10.6 sm/cm
o.d./b.d.-10.7 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.239 Kasa fragmenti. Gil
Bowl fragment. Clay

h.-4.1 sm/cm
a.d./lip d.-11.1 sm/cm
o.d./b.d.-5.4 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.232 Qabın lüləyi. Gil
Spout of a dish. Clay

h.-8.2 sm/cm
b.d./n.d.-2 sm/cm

N.234 Küpə. Gil
Jar. Clay

h.-9 sm/cm
o.d./b.d.-6.7 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.236 Küpə. Gil
Jar. Clay

h.-13.5 sm/cm
o.d./b.d.-14.1 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.238 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-9.2 sm/cm
a.d./lip d.-21.5 sm/cm
o.d./b.d.-8.4 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.240 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-5 sm/cm
o.d./b.d.-5.3 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.241 Küre üçün asılan. Gil
Kiln hanger. Clay u./l.-28 sm/cm
e./w.-4.8 sm/cm

N.242 Küre üçün qarmaq. Gil
Kiln hook. Clay u./l.-13.9 sm/cm
qal./th.-1.3 sm/cm

N.243 Sacayaq. Gil
Trivet. Clay h.-2 sm/cm
u./l.-4.7 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.244 Sacayaq. Gil
Trivet. Clay h.-1.5 sm/cm
u./l.-5 sm/cm
qal./th.-0.9 sm/cm

N.245 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay h.-10.9 sm/cm
a.d./lip d.-31 sm/cm
o.d./b.d.-13 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.246 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay h.-6.3 sm/cm
a.d./lip d.-17.5 sm/cm
o.d./b.d.-8.2 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.247 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay h.-9.2 sm/cm
o.d./b.d.-9.5 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.249 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay h.-6.5 sm/cm
o.d./b.d.-9.1 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.250 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay h.-4.6 sm/cm
o.d./b.d.-5.1 sm/cm
qal./th.-1.7 sm/cm

N.251 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay h.-4.3 sm/cm
o.d./b.d.-4.7 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.252 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay h.-3.3 sm/cm
o.d./b.d.-4.9 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.253 Şirli boşqab. Gil
Glazed plate. Clay h.-2.5 sm/cm
a.d./lip d.-12 sm/cm
o.d./b.d.-5.3 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.255 Şirli qab qulpu. Gil
Handle of a glazed dish. Clay h.-8.7 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.256 Şirli qab qulpu. Gil
Handle of a glazed dish. Clay h.-8.5 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.257 Şirli qab qulpu. Gil
Handle of a glazed dish. Clay u./l.-7.8 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.261 Kasa fragmenti. Gil
Bowl fragment. Clay h.-7.8 sm/cm
o.d./b.d.-10 sm/cm
qal./th.-0.9 sm/cm

N.262 Kasa. Gil
Bowl. Clay h.-3.4 sm/cm
a.d./lip d.-9.5 sm/cm
o.d./b.d.-4.6 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.263 Kasa. Gil
Bowl. Clay h.-2.6 sm/cm
a.d./lip d.-7.9 sm/cm
o.d./b.d.-6.6 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.264 Kasa fragmenti. Gil
Bowl fragment. Clay h.-3.9 sm/cm
qal./th.-1.1 sm/cm

N.265 Bardaq. Gil
Jug. Clay h.-10.1 sm/cm
o.d./b.d.-5.2 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.266 Qapaq, Gil
Lid. Clay h.-5.9 sm/cm
qal./th.-1.5 sm/cm

N.270 Çıraq, Gil
Lamp. Clay h.-7.3 sm/cm
a.d./lip d.-5.7 sm/cm
o.d./b.d.-7 sm/cm
u./l.-16.5 sm/cm

N.271 Boşqab fragmenti, Gil
Plate fragment. Clay h.-10.4 sm/cm
qal./th.-1.5 sm/cm

N.272 Qapaq, Gil
Lid. Clay h.-11 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.273 Qabın qulp fragmenti, Gil
Handle fragment of a dish. Clay h.-7.1 sm/cm
qal./th.-1.3 sm/cm

N.274 Sacayaq, Gil
Trivet. Clay h.-1.4 sm/cm
u./l.-6.5 sm/cm
qal./th.-1.1 sm/cm

N.275 Naməlum qab
fragmenti, Gil
Unknown dish
fragment. Clay h.-10.6 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.276 Bardaq fragmenti, Gil
Jug fragment. Clay h.-11.4 sm/cm
b.d./n.d.-2.9 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.277 Qab qulpu, Gil
Handle of a dish. Clay h.-9.1 sm/cm
b.d./n.d.-2.3 sm/cm

N.278 Qab qulpu, Gil
Handle of a dish. Clay h.-14.1 sm/cm
qal./th.-1.3 sm/cm

N.280 Qabın boğaz hissəsi, Gil
Neck fragment of a dish. Clay h.-9.3 sm/cm
b.d./n.d.-2.8 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.279 Qab qulpu, Gil
Handle of a dish. Clay h.-5.2 sm/cm
qal./th.-1.2 sm/cm

N.281 Küpənin boğaz
hissəsi, Gil
Neck fragment of a
jar. Clay h.-5.3 sm/cm
o.d./b.d.-7.7 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.282 Küpə, Gil
Jar. Clay h.-6.5 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.283 Süzgec, Gil
Filter. Clay d.-4.1 sm/cm
qal./th.-1.2 sm/cm

N.284 Şirli boşqab, Gil
Glazed plate. Clay h.-8.5 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.288 Şirli kasa, Gil
Glazed bowl. Clay h.-3.5 sm/cm
a.d./lip d.-5 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.290 Şirli kasa fragmenti, Gil
Glazed bowl fragment. Clay h.-3.3 sm/cm
a.d./lip d.-7.6 sm/cm
o.d./b.d.-4.5 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.291 Şirli kasa fragmenti, Gil
Glazed bowl fragment. Clay h.-7 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.318 Küpə fragmenti, Gil
Jar fragment. Clay u./l.-10.1 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N 319 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-3.1 sm/cm
o.d./b.d.-4.5 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N 321 Dulus kürəsi üçün
qarmaq. Gil
Kiln hook. Clay
u./l.-13.9 sm/cm
qal./th.-1.1 sm/cm

N 324 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
u./l.-7.4 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N 326 Şirli qab qulpu. Gil
Glazed dish handle. Clay
u./l.-4.4 sm/cm
qal./th.-0.9 sm/cm

N 328 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-3.1 sm/cm
o.d./b.d.-4.5 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N 330 Boşqab fragmenti. Gil
Plate fragment. Clay
h.-3.3 sm/cm
a.d./lip d.-8.5 sm/cm
o.d./b.d.-10.2 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N 320 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-3.1 sm/cm
o.d./b.d.-4.3 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N 323 Şirli boşqab fragmenti. Gil
Glazed plate fragment. Clay
u./l.-4 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N 325 Şirli qab fragmenti. Gil
Glazed dish fragment. Clay
u./l.-5.4 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N 327 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-3.2 sm/cm
o.d./b.d.-4.4 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N 329 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-6.5 sm/cm
o.d./b.d.-7.5 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N 331 Küpə. Gil
Jar. Clay
h.-6.7 sm/cm
a.d./lip d.-4.6 sm/cm
o.d./b.d.-5.5 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N 334 Çırağ. Gil
Lamp. Clay
h.-5.4 sm/cm
u./l.-14.3 sm/cm

N 336 Çırağ. Gil
Lamp. Clay
h.-8.1 sm/cm
a.d./lip d.-5.4 sm/cm
o.d./b.d.-6.4 sm/cm
u./l.-15.9 sm/cm

N 338 Saxsı əşya. Gil
Earthen object. Clay
h.-6.4 sm/cm

N 340 Qulp. Gil
Handle. Clay
h.-12.9 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N 343 Dulus kürəsi üçün
asılıqan. Gil
Kiln hanger. Clay
h.-22 sm/cm
e./w.-4 sm/cm

N 335 Çırağ. Gil
Lamp. Clay
h.-4.5 sm/cm
o.d./b.d.-4.5 sm/cm
u./l.-11 sm/cm

N 337 Qab fragmenti. Gil
Dish fragment. Clay
h.-9.6 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N 339 Küpə ağzının kanarı. Gil
Lip fragment of a pot. Clay
h.-10.4 sm/cm
qal./th.-1.5 sm/cm

N 341 Qab qulpu. Gil
Handle of a dish. Clay
h.-7.4 sm/cm
e./w.-3 sm/cm

N 344 Dulus kürəsi üçün
asılıqan. Gil
Kiln hanger. Clay
h.-19.8 sm/cm
e./w.-4.2 sm/cm

N.345 Dulus küresi üçün
qarmaq. Gil
Kiln hook. Clay
h.-14.9 sm/cm
e./w.-1.7 sm/cm

N.347 Sacayaq. Gil
Trivet. Clay
h.-1.3 sm/cm
u./l.-4.7 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.350 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay
h.-3.2 sm/cm
o.d./b.d.-4.5 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.352 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-2.9 sm/cm
o.d./b.d.-4.5 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.354 Şirli qab fragmenti. Gil
Glazed dish fragment. Clay
h.-3.3 sm/cm
qal./th.-0.9 sm/cm

N.346 Sacayaq. Gil
Trivet. Clay
h.-1.3 sm/cm
u./l.-6.1 sm/cm
qal./th.-0.9 sm/cm

N.349 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-6 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.351 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay
h.-3 sm/cm
o.d./b.d.-4.3 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.353 Şirli qab fragmenti. Gil
Glazed dish fragment. Clay
h.-10.5 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.355 Şirli qab fragmenti. Gil
Glazed dish fragment. Clay
h.-5.1 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.356 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-2.5 sm/cm
o.d./b.d.-4.7 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.363 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-4.3 sm/cm
o.d./b.d.-5 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.365 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-3.5 sm/cm
a.d./lip d.-8.5 sm/cm
o.d./b.d.-6.5 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.368 Bardaq fragmenti. Gil
Jug fragment. Clay
h.-12 sm/cm
a.d./lip d.-7.7 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.370 Sacayaq. Gil
Trivet. Clay
h.-1.1 sm/cm
u./l.-7 sm/cm
qal./th.-1.2 sm/cm

N.359 Şirli çıraq. Gil
Glazed lamp. Clay
h.-0.8 sm/cm
o.d./b.d.-5.4 sm/cm
u./l.-14.2 sm/cm

N.364 Kasa. Gil
Bowl. Clay
h.-3 sm/cm
a.d./lip d.-7.9 sm/cm
o.d./b.d.-6.3 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.367 Küpe fragmenti. Gil
Jar fragment. Clay
h.-8.7 sm/cm
o.d./b.d.-5.1 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.369 Qulplu bardaq boğazı. Gil
Neck of a handled jug. Clay
h.-8.6 sm/cm
a.d./lip d.-3.2 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.371 Sacayaq. Gil
Trivet. Clay
h.-1.1 sm/cm
u./l.-7.1 sm/cm
qal./th.-1.3 sm/cm

N.373 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay

h.-2.9 sm/cm
a.d./lip d.-6.8 sm/cm
o.d./b d.-4.3 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.374 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay

h.-3.4 sm/cm
a.d./lip d.-8.7 sm/cm
o.d./b d.-4.8 sm/cm

N.375 Şirli kasa fraqmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay

h.-2.8 sm/cm
a.d./lip d.-7.6 sm/cm
o.d./b d.-5.7 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.377 Kasa fraqmenti. Gil
Bowl fragment. Clay

h.-6.5 sm/cm
o.d./b d.-8.7 sm/cm
qal./th.-1.2 sm/cm

N.378 Kasa fraqmenti. Gil
Bowl fragment. Clay

h.-10.4 sm/cm
qal./th.-1.3 sm/cm

N.379 Küpe fraqmenti. Gil
Jar fragment. Clay

h.-5.4 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.380 Küpe fraqmenti. Gil
Jar fragment. Clay

h.-7.9 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.381 Kasa fraqmenti. Gil
Bowl fragment. Clay

h.-6.6 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.382 Qapaq. Gil
Lid. Clay

h.-3.3 sm/cm
e./w.-10 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.383 Qulp. Gil
Handle. Clay

h.-17.9 sm/cm
qal./th.-3.3 sm/cm

N.384 Küpe fraqmenti. Gil
Jar fragment. Clay

h.-13.2 sm/cm
qal./th.-1.8 sm/cm

N.386 Küpe fraqmenti. Gil
Jar fragment. Clay

h.-12.9 sm/cm
e./w.-11.9 sm/cm
qal./th.-1.8 sm/cm

N.388 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-7.3 sm/cm
o.d./b d.-7.6 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.390 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-3.8 sm/cm
o.d./b d.-5.3 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.392 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-3.5 sm/cm
o.d./b d.-5.3 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.385 Küpe fraqmenti. Gil
Jar fragment. Clay

h.-10.3 sm/cm
e./w.-13.2 sm/cm
qal./th.-2 sm/cm

N.387 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-11 sm/cm
o.d./b d.-12.3 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.389 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-4.9 sm/cm
o.d./b d.-6.4 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.391 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-3 sm/cm
o.d./b d.-5.3 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.393 Kasa fraqmenti. Gil
Bowl fragment. Clay

h.-3.4 sm/cm
o.d./b d.-6.5 sm/cm
qal./th.-1.3 sm/cm

N.397 Dulus küresi üçün
asılıqan. Gil
Kılın hanger. Clay

h.-16.4 sm/cm
qal./th.-4.1 sm/cm

N.400 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-5.8 sm/cm
a.d./lip d.-18. sm/cm
o.d./b.d.-8.2 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.404 Küpe fragmenti. Gil
Jar fragment. Clay

h.-8.5 sm/cm
o.d./b.d.-9.2 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.406 Kasa. Gil
Bowl. Clay

h.-4.3 sm/cm
a.d./lip d.-11.3 sm/cm
o.d./b.d.-5.6 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.408 Bardaq fragmenti. Gil
Jug fragment. Clay

h.-13.2 sm/cm
a.d./lip d.-6.4 sm/cm
b.d./n.d.-6 sm/cm

N.410 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay

h.-2.5 sm/cm
o.d./b.d.-5.5 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.412 Sacayaq. Gil
Trivet. Clay

h.-1.4 sm/cm
u./l.-5.7 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.413 Bardaq fragmenti. Gil
Jug fragment. Clay

h.-17.2 sm/cm
b.d./h.d.-3.3 sm/cm
qal./th.-0.9 sm/cm

N.416 Küpe fragmenti. Gil
Jar fragment. Clay

h.-5.7 sm/cm
o.d./b.d.-8.2 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.418 Küpe fragmenti. Gil
Jar fragment. Clay

h.-13.8 sm/cm
o.d./b.d.-9.5 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.423 Şirli boşqab fragmenti. Gil
Glazed plate fragment. Clay

h.-7.5 sm/cm
o.d./b.d.-12.7 sm/cm
qal./th.-1.2 sm/cm

N.415 Küpe fragmenti. Gil
Jar fragment. Clay

h.-5 sm/cm
o.d./b.d.-9.8 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.417 Lüləklil qab fragmenti. Gil
Dish fragment with a
spout. Clay

h.-6.7 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.420 Küpe fragmenti. Gil
Jar fragment. Clay

h.-17.9 sm/cm
o.d./b.d.-12.5 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.425 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay

h.-3.8 sm/cm
o.d./b.d.-5.5 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.427 Qapaq fragmenti. Gil
Lid fragment. Clay

h.-4.7 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.433 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-9.4 sm/cm
a.d./lip d.-32.2 sm/cm
o.d./b d.-12.8 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.435 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-8.4 sm/cm
a.d./lip d.-27.2 sm/cm
o.d./b d.-11.8 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.437 Əyircək Gil
Spinner. Clay
d.-5.5 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.451 Əyircək Gil
Spinner. Clay
d.-5.3 sm/cm
qal./th.-1.5 sm/cm

N.82 Qrafin fragmenti. Gil
Carafe fragment. Clay
h.-8.4 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.195 Tekayaq qab. Gil
Single-legged dish. Clay
h.-4.6 sm/cm
a.d./lip d.-6.9 sm/cm
o.d./b d.-4.7 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.342 Dulus kürəsi üçün
asılıqan. Gil
Kiln hanger. Clay
h.-13.3 sm/cm
e./w.-4.3 sm/cm

N.141 Şirli qab fragmenti. Fayans
Glazed dish fragment.
Faience
h.-1.6 sm/cm

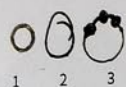
N.403 Qab fragmenti. Fayans
Dish fragment. Faience
h.-3 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.452 Kasa fragmenti. Seladon
Bowl fragment. Celadon
h.-3.7 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.447 Bardaq. Gil
Jug. Clay
h.-23.6 sm/cm
o.d./b d.-10.5 sm/cm

N.121 Sırgalar. Bürünc
Earrings. Bronze
1. qal./th.-3.5 sm/cm
2. qal./th.-3.2 sm/cm
3. qal./th.-2.1 sm/cm

N.191 Sancaq. Bürünc
Pin. Bronze
u./l.-4 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.302 İstifadə məqsədi
naməlum əşya. Bürünc
Unknown object. Bronze
u./l.-7.8 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.432 Bəzək əşyası. Bürünc
Adornment. Bronze
h.-3.5 sm/cm
o.d./b.d.-4.4 sm/cm

N.165 Bəzək əşyası. Bürünc
Adornment. Bronze
h.-3.6 sm/cm
o.d./b.d.-3.4 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.454 Sikkə. Mis
Coin. Copper

N.119 Bıçaq. Demir
Knife. Iron
u./l.-10.1 sm/cm
e./w.-1.4 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.185 Düyünə (?). Bürünc
Button (?). Bronze
h.-0.7 sm/cm
e./w.-1.5 sm/cm

N.215 Kəmər başlığı. Bürünc
Buckle. Bronze
u./l.-2.8 sm/cm
e./w.-2.5 sm/cm

N.431 Bəzək əşyası (?). Bürünc
Adornment (?). Bronze
u./l.-3.6 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.190 Üzük. Bürünc
Ring. Bronze
d.-1.8 sm/cm
qal./th.-0.2-0.3 sm/cm

N.176 Sancaq (?). Bürünc
Pin (?). Bronze
u./l.-10 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.216 Sikkə. Mis (?)
Coin. Copper (?)
d.-2.1 sm/cm
qal./th.-0.1 sm/cm

N.120 Mismar. Demir
Nail. Iron
u./l.-10.7 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.152 Balta. Demir
Axe. Iron
u./l.-15.5 sm/cm
e./w.-4.6 sm/cm
d.-1.1 sm/cm

N.210 Bıçaq. Demir
Knife. Iron
u./l.-9.4 sm/cm
e./w.-1.3 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.217 Nal. Demir
Horseshoe. Iron
u./l.-6.4 sm/cm
e./w.-2.6 sm/cm
qal./th.-0.2 sm/cm

N.219 Mismar. Demir (?)
Nail. Iron (?)
u./l.-7.7 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.221 Nal. Demir
Horseshoe. Iron
u./l.-8.5 sm/cm
e./w.-2.6 sm/cm
qal./th.-0.2 sm/cm

N.223 Ox ucluğu. Demir
Arrowhead. Iron
u./l.-7.2 sm/cm
e./w.-1.1 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.205 İstifadə məqsədi məlum
olmayan məmulat. Demir
Unknown object. Iron
u./l.-11.6 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.214 Bıçaq. Demir
Knife. Iron
u./l.-8.3 sm/cm
e./w.-1.4 sm/cm
qal./th.-0.2 sm/cm

N.218 Ox ucluğu. Demir
Arrowhead. Iron
u./l.-9.3 sm/cm
e./w.-2.1 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.220 Mismar. Demir (?)
Nail. Iron (?)
u./l.-7.4 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.222 Ox ucluğu. Demir
Arrowhead. Iron
u./l.-6.2 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.259 Ox ucluğu. Demir
Arrowhead. Iron
u./l.-9.6 sm/cm
e./w.-2.2 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.293 Mismarlar və bıçaq. Demir
Nails and knife. Iron.
1. u./l.-7.6 sm/cm
2. u./l.-4.9 sm/cm
3. u./l.-4.4 sm/cm

N.295 Bilerzik fragmenti. Demir
Bracelet fragment. Iron.
u./l.-4.5 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.297 İstifadə məqsədi
namalum əşya. Demir
Unknown object. Iron.
u./l.-5.3 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.299 Bıçaq. Demir
Knife. Iron.
u./l.-9.3 sm/cm
e./w.-1.6 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.301 Kəmər başlığı. Demir
Buckle. Iron.
u./l.-2.9 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.453 Bıçaq. Demir
Knife. Iron.

N.294 Qapı çətfəsi. Demir
Door bolt. Iron.
u./l.-7.2 sm/cm

N.296 Nal. Demir
Horseshoe. Iron.
u./l.-6.0 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.298 Çəftə. Demir
Bolt. Iron.
u./l.-16.7 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.300 Halqa. Demir
Ring. Iron.
e./w.-4.2 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.436 Qayçı. Demir
Scissors. Iron.
u./l.-13.4 sm/cm

N.114 Qab fragmenti. Şüşə
Dish fragment. Glass.
h.-4 sm/cm
a.d./lip d.-1.8 sm/cm
qal./th.-0.1 sm/cm

N.115 Bilerzik fragmenti. Şüşə
Bracelet fragment. Glass.
u./l.-6.3 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.122 Muncuq. Şüşə
Bead. Glass.
d.-0.4 sm/cm

N.124 Muncuq. Şüşə
Bead. Glass.
d.-1.2 sm/cm

N.126 Muncuq. Şüşə
Bead. Glass.
d.-2 sm/cm

N.130 Üzük. Şüşə
Ring. Glass.
d.-3.7 sm/cm

N.132 Bilerzik. Şüşə
Bracelet. Glass.
u./l.-5.7 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.116 Bilerzik fragmenti. Şüşə
Bracelet fragment. Glass.
u./l.-5.8 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.123 Muncuq. Aqat
Bead. Agate.
d.-0.5 sm/cm

N.125 Muncuq. Şüşə
Bead. Glass.
d.-1 sm/cm

N.127 Qaşıq (?) Şüşə
Spoon (?) Glass.
d.-3.9 sm/cm

N.131 Bilerzik. Şüşə
Bracelet. Glass.
u./l.-6.3 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.133 Bilerzik. Şüşə
Bracelet. Glass.
u./l.-6.3 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.134 Bilərzik Şüşə
Bracelet. Glass u./l.-6 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.136 Bilərzik Şüşə
Bracelet. Glass u./l.-5.7 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.139 Naməlum əşya Şüşə
Unknown object. Glass d.-2.2 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.169 Kasa fragmenti Şüşə
Bowl fragment. Glass h.-2 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.202 Qrafin fragmenti Şüşə
Cafe fragment. Glass h.-4.8 sm/cm
e./w.-2.4 sm/cm
qal./th.-0.2 sm/cm

N.224 Kasa oturağı Şüşə
Base of a bowl. Glass u./l.-1.9 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.135 Bilərzik Şüşə
Bracelet. Glass u./l.-5.8 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.137 Bilərzik Şüşə
Bracelet. Glass u./l.-5.5 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

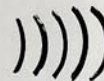
N.160 Qrafin fragmenti Şüşə
Cafe fragment. Glass h.-5.3 sm/cm
o.d./b.d.-4.5 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.198 Bilərzik fragmentləri Şüşə
Bracelet fragments. Glass u./l.-7.8 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm
(yuxarı/upper)
u./l.-6.3 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm
(aşağı/lower)

N.209 Kasanın oturaq
hissəsi Şüşə
Base fragment of a
bowl. Glass h.-1.8 sm/cm
o.d./b.d.-5.4 sm/cm
qal./th.-0.2 sm/cm

N.260 Bilərzik fragmentləri Şüşə
Bracelet fragments. Glass qal./th.-0.6 sm/cm

N.304 Bilərzik fragmenti Şüşə
Bracelet fragment. Glass qal./th.-0.5 sm/cm

N.306 Bilərzik fragmenti Şüşə
Bracelet fragment. Glass qal./th.-0.6 sm/cm

N.308 Bilərzik fragmenti Şüşə
Bracelet fragment. Glass qal./th.-0.6 sm/cm

N.310 Bilərzik fragmenti Şüşə
Bracelet fragment. Glass u./l.-1.3 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.312 Qaşiq (?) Şüşə
Spoon (?) Glass u./l.-4.8 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.314 Qulp Şüşə
Handle. Glass u./l.-3.6 sm/cm
qal./th.-0.2 sm/cm

N.316 Qab fragmenti Şüşə
Dish fragment. Glass qal./th.-0.6 sm/cm

N.303 Qab fragmenti Şüşə
Dish fragment. Glass u./l.-4.9 sm/cm
qal./th.-1.4 sm/cm

N.305 Bilərzik fragmenti Şüşə
Bracelet fragment. Glass qal./th.-0.6 sm/cm

N.307 Bilərzik fragmenti Şüşə
Bracelet fragment. Glass qal./th.-0.6 sm/cm

N.309 Bilərzik fragmenti Şüşə
Bracelet fragment. Glass qal./th.-0.5 sm/cm

N.311 Qulp Şüşə
Handle. Glass u./l.-4.8 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.313 İstifadə məqsədi
naməlum əşya Şüşə
Unknown object. Glass u./l.-7 sm/cm
qal./th.-0.2 sm/cm

N.315 Qab fragmenti Şüşə
Dish fragment. Glass u./l.-1.9 sm/cm
qal./th.-0.2 sm/cm

N.317 Qab qulpu (?) Şüşə
Handle of a dish (?) Glass qal./th.-0.6 sm/cm

N.51 Flakon. Şüşə
Bottle. Glass
h.-8.8 sm/cm
a.d./lip d.-3.7 sm/cm
o.d./b.d.-3.6 sm/cm

N.332 Qabın ağız fragmenti. Gil
Lip fragment of a dish. Clay
h.-8.9 sm/cm
qal./th.-2.9 sm/cm

N.362 İstifadə məqsədi
naməlum Şüşə
Unknown object. Glass
h.-2.3 sm/cm
a.d./lip d.-1.8 sm/cm
qal./th.-0.1 sm/cm

N.129 Üzük. Sümük
Ring. Bone
d.-2.3 sm/cm

N.118 Muncuq. Sümük
Bead. Bone
d.-1.8 sm/cm
qal./th.-1.1 sm/cm

N.128 Muncuq. Sümük
Bead. Bone
d.-1.8 sm/cm

N.161 Buynuz
Horn
u./l.-15.4 sm/cm
qal./th.-2.2 sm/cm

N.181 Naməlum məmülət. Daş
Unknown object. Stone
u./l.-3.7 sm/cm
qal./th.-0.2 sm/cm
e./w.-1.1 sm/cm

N.361 Qab fragmenti. Şüşə
Dish fragment. Glass
h.-3.9 sm/cm
a.d./lip d.-1.8 sm/cm
qal./th.-0.2 sm/cm

N.422 Qab fragmenti. Şüşə
Dish fragment. Glass
qal./th.-0.6 sm/cm

N.84 Üzük fragmenti. Şüşə
Ring fragment. Glass
d.-2.8 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.201 Kemer başlığı. Sümük
Buckle. Bone
u./l.-2.8 sm/cm
e./w.-2 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.438 Bezək əşyası. Sümük
Adornment. Bone
u./l.-7.8 sm/cm
e./w.-1.9 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.142 İstifadə məqsədi
naməlum alət. Daş
Unknown tool. Stone
d.-5.3 sm/cm
qal./th.-5.4 sm/cm

N.421 İstifadə məqsədi
naməlum alət. Daş
Unknown tool. Stone
h.-3.4 sm/cm
e./w.-3.9 sm/cm

X ƏSR
10th CENTURY

N.99 Bardaq fragmenti. Gil
Jug fragment. Clay
h.~14.3 sm/cm
a d./lip d.-5 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.100 Bardaq fragmenti. Gil
Jug fragment. Clay
h.~11.6 sm/cm
a d./lip d.-3.3 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.101 Qulplu küpə fragmenti. Gil
Jar fragment with a
handle. Clay
h.~8 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

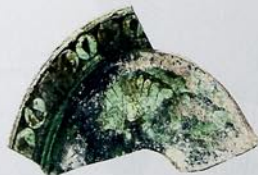
N.105 Şirli qab fragmenti. Gil
Glazed dish fragment. Clay
h.~4.6 sm/cm
o d./b d.-7.6 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.159 Şirli boşqab fragmenti. Gil
Glazed plate fragment. Clay
h.-10.7 sm/cm
o d./b d.-12 sm/cm
qal./th.-1 sm/cm

N.166 Şirli qab qulpu. Gil
Glazed dish handle. Clay
h.~6 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.183 Şirli boşqab fragmenti. Gil
Glazed plate fragment. Clay
h.-6.6 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.189 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.~6.2 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.197 Şirli qab fragmenti. Gil
Glazed dish fragment. Clay
h.~4 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.208 Şirli küpə. Gil
Glazed jar. Clay
h.~4.8 sm/cm
o d./b d.-4.5 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.254 Şirli qab fragmenti. Gil
Glazed dish fragment. Clay
h.~16.5 sm/cm
qal./th.-1.1 sm/cm

N.258 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.~2.4 sm/cm
o d./b d.-6.2 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.267 Naməlum predmet
fragmenti. Gil
Unknown object fragment.
Clay
h.-3.6 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

N.286 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
qal./th.-0.6 sm/cm

N.287 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.-4.3 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.292 Şirli çirəq fragmenti. Gil
Glazed lamp fragment. Clay
h.~4.4 sm/cm
o d./b d.-4.5 sm/cm
u./l.-11.5 sm/cm

N.333 Bardaq, Gil
Jug, Clay
h.~15.5 sm/cm
a.d./lip d.-2.6 sm/cm
o.d./b.d.- 5.4 sm/cm
b.d./n.d.-2.3 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.357 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.~3.2 sm/cm
o.d./b.d.-7.4 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.358 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.~2.1 sm/cm
o.d./b.d.-5.1 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.372 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay
h.~8.5 sm/cm
a.d./lip d.-17.5 sm/cm
o.d./b.d.-10.8 sm/cm
qal./th.-0.9 sm/cm

N.376 Qab qulpu. Gil
Dish handle. Clay
h.~9.9 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.401 Şirli boşqab
fragmenti. Gil
Glazed plate
fragment. Clay
h.~5 sm/cm
qal./th.-0.9 sm/cm

N.411 Şirli qab fragmenti. Gil
Glazed dish fragment.
Clay
h.~5.1 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

N.414 Qrafın formalı qabın
boğaz hissəsi. Gil
Neck fragment of a
carafe-like dish. Clay
h.~10 sm/cm
b.d./n.d.-4.3 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.419 Qabın boğaz hissəsi. Gil
Neck fragment of a dish. Clay
h.~8.1 sm/cm
b.d./n.d.-2 sm/cm

N.424 Şirli boşqab fragmenti. Gil
Glazed plate fragment.
Clay
h.~5.6 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.426 Lüləklili, şirli küpe
fragmenti. Gil
Glazed jar fragment
with a spout. Clay
h.~5.4 sm/cm
qal./th.-0.7 sm/cm

N.430 Şirli boşqab fragmenti. Gil
Glazed plate fragment. Clay h.~2.5 sm/cm
qal./th.-0.3 sm/cm

N.440 Şirli qab fragmenti. Gil
Glazed dish fragment. Clay h.~4 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.446 Miniatur çirəq. Gil
Miniature lamp. Clay h.~3.4 sm/cm
a.d./lip d.-2.4 sm/cm
qal./th.-4.9 sm/cm

N.439 Düymə. Əqiq (?)
Button. Agate (?) d.-1.6 sm/cm
qal./th.-1.2 sm/cm

XIII-XIV ƏSRLƏR
13th-14th CENTURIES

N.180 Şirli qab qulpu. Gil
Glazed dish handle. Clay h.~4.7 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm

N.192 Şirli qab qulpu. Gil
Glazed dish handle. Clay h.~0.4 sm/cm
o.d./b.d.-1.6 sm/cm

XIV-XV ƏSRLƏR
14th-15th CENTURIES

N.428 Şirli qab fragmenti. Gil
Glazed dish fragment. Clay h.~3.1 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

N.429 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment. Clay h.~2.2 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

SƏLBİR ƏRAZİSİ
(I – XI əsrlər),
III, V qazıntı sahələri

THE SALBIR SITE
(1st – 11th centuries),
the 3rd, 5th excavation areas

Ərazi: Qəbələ şəhərindən cənub-qərbdə - Çuxur Qəbələ, Mirzəbəyli, Tövlə kəndlərinin yaxınlığında Qaraçay və Covurluçay arasındakı yayla

The site: The plateau between the Rivers Garachay and Jovurluchay, near the villages of Chukhur Gabala, Mirzebeyli, Tovle, the southwest of Gabala city

Qazıntı işlərinin rəhbəri: Ceyhun Eminli – AMEA-nın Arxeologiya və Etnografiya İnstitutunun böyük elmi işçisi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru

Head of the excavation: Jeyhun Eminli - Ph.D, Senior research worker of the Institute of Archaeology and Ethnography of ANAS

II-III ƏSRLƏR
2nd-3rd CENTURIES

QS2013. N.685. Hidriya (su qabı). Gil
Hydria (water container). Clay
h - 32.5 sm/cm
o.h./b.h. - 2 sm/cm
o.d./b.d. - 10 sm/cm
g.d./body d. - 22.8 sm/cm
b.h./n.h. - 7.7 sm/cm
b.d./n.d. - 14.6 sm/cm
a.d./lip d. - 20 sm/cm
q.e./han.w. - 1.7 sm/cm
q.u./han.l. - 4.3 sm/cm

QS2013. N.686. Hidriya (su qabı). Gil
Hydria (water container). Clay
h - 36.6 sm/cm
o.h./b.h. - 1.4 sm/cm
o.d./b.d. - 10.4 sm/cm
g.d./body d. - 26.2 sm/cm
b.h./n.h. - 10 sm/cm
b.d./n.d. - 16.6 sm/cm
a.d./lip d. - 24 sm/cm
in q.e./big han.w. - 1.6 sm/cm
in q.u./big han.l. - 4 sm/cm
yan q.e./side han.w. - 1.5 sm/cm
yan q.u./side han.l. - 3.2 sm/cm

QS2013. N.687. Vaza. Gil
Vase. Clay
h - 23.2 sm/cm
o.h./b.h. - 7 sm/cm
o.d./b.d. - 10 sm/cm
ay.d./leg d. - 6 sm/cm
g.d./body d. - 21.6 sm/cm
b.h./n.h. - 7 sm/cm
b.d./n.d. - 13.6 sm/cm
a.d./lip d. - 17 sm/cm
q.e./han.w. - 1.2 sm/cm
q.u./han.l. - 3.8 sm/cm

QS2013. N.692. Oynoxoyya. Gil
Oinochoe. Clay
h - 17.5 sm/cm
o.h./b.h. - 3.7 sm/cm
o.d./b.d. - 8 sm/cm
ay.d./leg d. - 5.4 sm/cm
g.d./body d. - 16.1 sm/cm
b.d./n.d. - 8.9 sm/cm
a.e./lip w. - 10.5 sm/cm
a.u./lip l. - 13.5 sm/cm
q.e./han.w. - 1.2 sm/cm
q.u./han.l. - 2.2 sm/cm

QS2013. N.694. Kubok. Gil
Race cup. Clay
m.h./e.h. - 15.5 sm/cm
o.h./b.h. - 2 sm/cm
o.d./b.d. - 8.7 sm/cm
g.d./body d. - 10-14.5 sm/cm

QS2013. N.693. Kasa. Gil
Bowl. Clay
h - 17.5 sm/cm
o.h./b.h. - 7.5 sm/cm
o.d./b.d. - 7 sm/cm
g.d./body d. - 16 sm/cm
b.d./n.d. - 15.5 sm/cm
a.d./lip d. - 18 sm/cm
q.e./han.w. - 1.3 sm/cm
q.u./han.l. - 3 sm/cm

QS2013. N.688. Vaza. Gil
Vase. Clay
h - 18.5 sm/cm
o.h./b.h. - 12.5 sm/cm
o.d./b.d. - 8.4 sm/cm
ay.d./leg d. - 3.5 sm/cm
g.d./body d. - 17 sm/cm
b.d./n.d. - 14 sm/cm
a.d./lip d. - 14 sm/cm
q.e./han.w. - 1.2 sm/cm
q.u./han.l. - 2.9 sm/cm

QS2013. Bardaq. Gil
N.691 Jug. Clay
h. - 13.6 sm/cm
o.d./b.d. - 11 sm/cm
g.d./body d. - 14.6 sm/cm
b.d./h.h. - 5.7 sm/cm
b.d./n.d. - 5.5 sm/cm
a.d./lip d. - 7.6 sm/cm
q.h./han.h. - 7.8 sm/cm
q.d./han.d. - 2.2 sm/cm
l.dél.d./s.hole d. - 0.7 sm/cm

QS2013. Vaza. Gil
N.689 Vase. Clay
h. - 13.8 sm/cm
o.h./b.h. - 9.2 sm/cm
o.d./b.d. - 7.5 sm/cm
ay.d./leg d. - 3.2 sm/cm
a.x.d./lip d.f.o. - 15 sm/cm
a.dax.d./lip d.f.i. - 12 sm/cm
q.e./han.w. - 3.4 sm/cm

QS2013. Vaza. Gil
N.690 Vase. Clay
h. - 16.8 sm/cm
o.h./b.h. - 9.5 sm/cm
o.d./b.d. - 8.5 sm/cm
a.d./lip d. - 4.4 sm/cm
g.d./body d. - 15.6 sm/cm
a.d./lip d. - 19.5 sm/cm
q.e./han.w. - 1.2 sm/cm
q.u./han.l. - 3 sm/cm

QS2013. İrəclü qab fragmenti. Gil
N.587 Big-sized dish fragment. Clay
a.d./lip d. - 25 sm/cm

QS2013. Muncuqlar (Şlak). Şüşə.
N.603 Beads (Slag). Glass.
e./w. - 0.6 sm/cm
u./l. - 0.7 sm/cm
qal./th. - 0.3 sm/cm

QS2013. Çoxillli muncuq. Şəvə
N.599 Polygonal bead. Black gem
e./w. - 0.8 sm/cm
u./l. - 1 sm/cm

III-V ƏSRLƏR 3rd-5th CENTURIES

QS2013. Bardaq fragmenti. Gil
N.598 Jug fragment. Clay
e./w. - 8 sm/cm
u./l. - 11 sm/cm
q.e./han.w. - 1.5 sm/cm
q.u./han.l. - 2 sm/cm

III-VI ƏSRLƏR 3rd-6th CENTURIES

QS2013. Küpə. Gil
N.632 Jar. Clay
h. - 16 sm/cm
o.d./b.d. - 11 sm/cm
g.d./body d. - 16.5 sm/cm
b.d./n.d. - 9.8 sm/cm
a.d./lip d. - 10.5 sm/cm
q.e./han.w. - 1.1 sm/cm
q.u./han.l. - 3.2 sm/cm

IV-VI ƏSRLƏR
4th-6th CENTURIES

QS2013. Flakon. Şüşə
N.672 Bottle. Glass

m.h./e.h. - 6.1 sm/cm
b.or.h./or.n.h. - 0.9 sm/cm
b.or.d./or.n.d. - 1.4 sm/cm
a.or.e./or.lip w. - 2.2 sm/cm
a.or.u./or.lip l. - 3.5 sm/cm
a.divar.or.qal./or.lip wall th. - 0.2 sm/cm
g.divar.or.qal./or.body wall th. - 0.1 sm/cm

V-VI ƏSRLƏR
5th-6th CENTURIES

QS2013. Boşqab. Gil
N.623 Plate. Clay

h. - 7.3 sm/cm
o.d./b.d. - 9.5 sm/cm
g.d./body d. - 17 sm/cm
a.d./lip d. - 15.8 sm/cm

V-VII ƏSRLƏR
5th-7th CENTURIES

QS2013. Qulp fragmenti. Gil
N.706 Handle fragment. Clay

e./w. - 3.9 sm/cm
u./l. - 7.6 sm/cm
q.e./han.w. - 1 sm/cm
q.u./han.l. - 2.4 sm/cm

VII-IX ƏSRLƏR
7th-9th CENTURIES

QS2013. Çıraq. Gil
N.720 Lamp. Clay

h. - 3.6 sm/cm
u./l. - 9 sm/cm
a.d./lip d. - 2.7 sm/cm

QS2013. Flakon. Şüşə
N.671 Bottle. Glass

m.h./e.h. - 6.4 sm/cm
m.g.d./e.body d. - 3 sm/cm
m.b.h./e.n.h. - 2.8 sm/cm
m.b.d./e.n.d. - 1.6 sm/cm
m.a.d./e.lip d. - 2.2 sm/cm

QS2013. Qab ağzı. Daş
N.595 Lip fragment of a dish. Stone

e./w. - 2 sm/cm
u./l. - 6.8 sm/cm

VIII-X ƏSRLƏR
8th-10th CENTURIES

QS2013. Kupa. Gil
N.708 Jar. Clay

h. - 24 sm/cm
o.d./b.d. - 9.8 sm/cm
g.d./body d. - 16.5 sm/cm
b.h./n.h. - 4.5 sm/cm
a.d./lip d. - 11.2 sm/cm

QS2013. Qolbaq fragmenti. Tunc
N.682 Bracelet fragment. Bronze

m.u./e.l. - 5.1 sm/cm
m.k.d./e.c.d. - 0.4 sm/cm

IX ƏSR
9th CENTURY

- QS2013. N.658 Çırağ. Gil
Lamp. Clay
h.-8.1 sm/cm
o.d./b.d.-6.8 sm/cm
g.d./body d.-7.5 sm/cm
b.h./n.h.-3.8 sm/cm
b.d./n.d.-4.8 sm/cm
a.d./lip d.-5.5 sm/cm
l.m.u./e.s.l.-8.5 sm/cm
l.d./s.d.-3.3 sm/cm
q.e./han.w.-0.9 sm/cm
q.u./han.l.-2 sm/cm

- QS2013. N.680 Düyme. Tunc
Button. Bronze
d.-2.2 sm/cm

IX-X ƏSRLƏR
9th-10th CENTURIES

- QS2013. N.646 Şirli boşqab
fragmenti. Gil
Glazed dish
fragment. Clay
e./w.-16 sm/cm
u./l.-34 sm/cm
a.d./lip d.-36 sm/cm

- QS2013. N.597 Muncuq. Gil
Bead. Clay
d.-2.7 sm/cm
qal./th.-1.9 sm/cm
del.d./hole d.-0.4 sm/cm

- QS2013. N.670 Piyala. Şüşə
Goblet. Glass
m.e./e.w.-6.3 sm/cm
m.u./e.l.-12.2 sm/cm
a.o.r.d./or lip d.-12.2 sm/cm
a.o.r.qal./or lip th.-0.3 sm/cm
g.o.r.qal./or body th.-0.1 sm/cm

- QS2013. N.674 Flakon boğazı. Şüşə
Bottle neck. Glass
h.-6.9 sm/cm
a.davar.qal./lip wall
th.-0.4 sm/cm

- QS2013. N.675 Bıçaq. Demir
Knife. Iron
u./l.-10.1 sm/cm
s.u./hel.l.-1.4 sm/cm
e./w.-1.9 sm/cm

- QS2013. N.676 Çəki
daşları. Mis
Weights.
Copper
1) e./w.-1.1 sm/cm, u./l.-
1.1 sm/cm, h.-0.7 sm/cm
2) e./w.-1.1 sm/cm, u./l.-
1.1 sm/cm, h.-0.7 sm/cm
3) e./w.-0.8 sm/cm, u./l.-
0.9 sm/cm, h.-0.7 sm/cm

- QS2013. N.717 Zınqırov. Mis
Bell. Copper
d.-1.3 sm/cm
hal.d./ring d.-0.5 sm/cm

- QS2013. N.716 Muncuq. Pasta
Bead. Paste
d.-2.1 sm/cm
qal./th.-1.9 sm/cm

- QS2013. N.718 Muncuq. Daş
Bead. Stone
e./w.-2 sm/cm
u./l.-2.6 sm/cm
qal./th.-1.5 sm/cm

IX-XI ƏSRLƏR
9th-11th CENTURIES

- QS2013. N.594 Ox ucluğu. Demir
Arrowhead. Iron
u./l.-8.3 sm/cm
s.u./hel.l.-3 sm/cm
qanad.e./wing w.-3.2 sm/cm

- QS2013. N.601 Toqqa başlığı. Mis
Buckle. Copper
e./w.-2.2 sm/cm
u./l.-3.2 sm/cm
qal./th.-0.1 sm/cm

- QS2013. N.605 Sirğa. Mis
Earring. Copper
u./l.-3 sm/cm
muncuq.d./bead d.-0.4 sm/cm

- QS2013. N.593 Düyme. Sümük
Button. Bone
e./w.-0.6 sm/cm
u./l.-0.8 sm/cm
del.d./hole d.-0.2 sm/cm

- QS2013. N.604 Düyme fragmenti. Sümük
Button fragment. Bone
e./w.-0.6 sm/cm
u./l.-2 sm/cm
o.r.d./or d.-2 sm/cm
qal./th.-0.6 sm/cm

X ƏSR
10th CENTURY

QS2013. N.638 Çıraq. Gil Lamp. Clay
h.-15.5 sm/cm
o.d./b.d.-8.8 sm/cm
b.d./h.d.-5.8 sm/cm
a.d./lip d.-7.6 sm/cm
l.u./s.l.-10.7 sm/cm
q.e./han.w.-1.2 sm/cm
q.u./han.l.-2 sm/cm

QS2013. N.611 Pintader (Naxış basan) Pintader (Pattern maker)
e./w.-6.5 sm/cm
u./l.-9.5 sm/cm
h.-4 sm/cm
basma n.d./stamped pat.d.-8.8 sm/cm
qal./th.-0.8 sm/cm

QS2013. N.614 Şirli kasa fragmenti. Gil Glazed bowl fragment. Clay
e./w.-7.5 sm/cm
u./l.-14.5 sm/cm
o.d./b.d.-9 sm/cm

QS2013. N.650 Şirli duzqabı. Gil Glazed saltcellar. Clay
h.-3 sm/cm
o.d./b.d.-4.5 sm/cm
g.d./body d.-6 sm/cm
a.x.d./lip d.f.o.-7.2 sm/cm
a.dax.d./lip d.f.i.-5.9 sm/cm

QS2013. N.651 Şirli duzqabı. Gil Glazed saltcellar. Clay
h.-3.1 sm/cm
o.d./b.d.-4.3 sm/cm
g.d./body d.-5.9 sm/cm
a.x.d./lip d.f.o.-7.1 sm/cm
a.dax.d./lip d.f.i.-5.8 sm/cm

QS2013. N.652 Şirli duzqabı. Gil Glazed saltcellar. Clay
h.-3.4 sm/cm
o.d./b.d.-4.6 sm/cm
g.d./body d.-6.1 sm/cm
a.x.d./lip d.f.o.-7.3 sm/cm
a.dax.d./lip d.f.i.-5.9 sm/cm

QS2013. N.653 Şirli duzqabı. Gil Glazed saltcellar. Clay
h.-2.7 sm/cm
o.d./b.d.-5.2 sm/cm
g.d./body d.-6.9 sm/cm
a.x.d./lip d.f.o.-7.9 sm/cm
a.dax.d./lip d.f.i.-6.6 sm/cm

QS2013. N.606 Şirli kasa fragmenti. Gil Glazed bowl fragment. Clay
m.e./e.w.-15 sm/cm
m.u./e.l.-17 sm/cm
o.r./h.-7 sm/cm
o.or.d./or.b.d.-10 sm/cm
a.or.d./or.lip d.-21 sm/cm

QS2013. N.613 Çıraq. Gil Lamp. Clay
h.-7 sm/cm
o.d./b.d.-5.5 sm/cm
g.d./body d.-8.5 sm/cm
b.h./h.h.-1.6 sm/cm
b.d./h.d.-3.5 sm/cm
a.d./lip d.-4.6 sm/cm
l.u./s.l.-7.2 sm/cm
q.d./han.d.-1.4 sm/cm

QS2013. N.633 Tava. Gil Frying-pan. Clay
m.e./e.w.-20 sm/cm
m.u./e.l.-30 sm/cm
o.r./h. (qulplardan)/or.h. (from the handles)-6.5 sm/cm
o.or.d./or.b.d.-39 sm/cm
a.or.d./or.lip d.-42 sm/cm
o.or.d./or.dep.-4 sm/cm
o.r./qal./or.th.-1.4 sm/cm

QS2013. N.634 Tava fragmenti. Gil Frying-pan fragment. Clay
m.e./e.w.-11 sm/cm
m.u./e.l.-14 sm/cm
qal./th.-1.4 sm/cm

QS2013. N.635 Naməlum fragment. Gil Unknown fragment. Clay
e./w.-12 sm/cm
u./l.-14 sm/cm
qal./th.-1.3 sm/cm

QS2013. N.649 Şirli duzqabı. Gil Glazed saltcellar. Clay
h.-3 sm/cm
o.d./b.d.-4.4 sm/cm
g.d./body d.-6.4 sm/cm
a.x.d./lip d.f.o.-7.4 sm/cm
a.dax.d./lip d.f.i.-6.1 sm/cm

QS2013. N.654 Duzqabı. Gil Saltcellar. Clay
h.-3 sm/cm
o.d./b.d.-4.4 sm/cm
o.h./b.h.-0.6 sm/cm
g.d./body d.-7 sm/cm
a.d./lip d.-6.9 sm/cm

QS2013. N.607 Şirli kasanın oturacaq
fragmenti. Gil
Base fragment of a
glazed bowl. Clay

m.e./e.w.-10.5 sm/cm
m.u./e.l.-12.5 sm/cm
o.d./b.d.-9.2 sm/cm

QS2013. N.695 Küpe. Gil
Jar. Clay

h.-12.5 sm/cm
o.d./b.d.-9.5 sm/cm
g.d./body d.-16.2 sm/cm
b.h./n.h.-2.6 sm/cm
b.d./n.d.-11.6 sm/cm
a.d./lip d.-12.5 sm/cm
a.ü.e./lip sur.w.-1.1 sm/cm

QS2013. N.673 Flakon
fragmenti.
Şüşə
Bottle
fragment.
Glass

m.e./e.w.-3.1 sm/cm
m.u./e.l.-5.5 sm/cm
b.or.h./or.n.h.-2.9 sm/cm
b.or.d./or.n.d.-1.3 sm/cm
a.or.d./or.lip d.-1.7 sm/cm
a.divar.qal./lip wall th.-0.4 sm/cm
g.divar.qal./body wall th.-0.1 sm/cm

QS2013. N.702 Ox ucluğu. Dəmir
Arrowhead. Iron

u./l.-6.8 sm/cm
s.u./hel.l.-2.6 sm/cm

QS2013. N.586 Düymə. Sümük
Button. Bone

d.-1.5 sm/cm

X-XI ƏSRLƏR 10th-11th CENTURIES

QS2013. N.610 Qab fragmenti
(küpeçik). Gil
Dish fragment
(small jar). Clay

m.e./e.w.-7 sm/cm
m.u./e.l.-10 sm/cm
or.h./or.h.-6.2 sm/cm
o.or.d./or.b.d.-7 sm/cm
g.or.d./or.body d.-10.5 sm/cm
b.or.h./or.n.h.-0.8 sm/cm
b.or.d./or.n.d.-9.6 sm/cm
a.or.d./or.lip d.-10.5 sm/cm

QS2013. N.612 Çırağ. Gil
Lamp. Clay

h.-6.7 sm/cm
o.h./b.h.-0.5 sm/cm
o.d./b.d.-4.8 sm/cm
b.h./n.h.-1.7 sm/cm
b.d./n.d.-3 sm/cm
a.d./lip d.-4.5 sm/cm

QS2013. N.645 Sahəng. Gil
Seheng*. Clay

h.-44 sm/cm
o.d./b.d.-12 sm/cm
g.d./body d.-23.5 sm/cm
b.h./n.h.-6 sm/cm
b.d./n.d.-9.5 sm/cm
q.e./han.w.-1.7 sm/cm
q.u./han.w.-4.1 sm/cm

* a long jar for water

QS2013. N.609 Çaydan. Gil Kettle. Clay
h.-11.5 sm/cm
o.d./b.d.-5.5 sm/cm
o.h./b.h.-0.8 sm/cm
g.d./body d.-9.5 sm/cm
b.d./n.d.-3.5 sm/cm

QS2013. N.608 Kupanin boğaz fraqmenti. Gil Neck fragment of a jar. Clay
b.h./n.h.-4.8 sm/cm
a.d./lip d.-12.5 sm/cm
b.d./n.d.-10.4 sm/cm

QS2013. N.620 Şirli qazan fraqmenti. Gil Glazed saucepan fragment. Clay
m.e./e.w.-13 sm/cm
m.u./e.l.-27 sm/cm
g.o.r.d./or.body d.-33 sm/cm
a.o.r.d./or.lip d.-35 sm/cm
h.-7.5 sm/cm
g.d./body d.-7 sm/cm
a.d./lip d.-3.5 sm/cm
o.e./b.w.-17 sm/cm
o.u./b.l.-21 sm/cm
qal./th.-0.5-1.5 sm/cm
q.h./han.h.-10.5 sm/cm
q.e./han.w.-3.5 sm/cm

Gövdesində lüleyi avaz edən
miniatur qab
Miniature dish
commuting a
spout

QS2013. N.636 Uçayaq. Gil Tripod. Clay
e./w.-5.6 sm/cm
u./l.-5.6 sm/cm
qal./th.-1.1 sm/cm
ay.h./leg h.-1.5 sm/cm

QS2013. N.642 Kasa. Gil Bowl. Clay
h.-7.8 sm/cm
o.d./b.d.-10 sm/cm
a.d./lip d.-23.5 sm/cm

QS2013. N.619 Qazan fraqmenti. Gil Saucepan fragment. Clay
m.e./e.w.-15 sm/cm
m.u./e.l.-16 sm/cm
g.o.r.d./or.body d.-34 sm/cm
a.o.r.d./or.lip d.-26 sm/cm

QS2013. N.622 Bardaq. Gil Jug. Clay
h.-15 sm/cm
o.d./b.d.-6 sm/cm
g.d./body d.-10 sm/cm
b.h./n.h.-4 sm/cm
b.d./n.d.-2.4 sm/cm

QS2013. N.631 Şirli kasa. Gil Glazed bowl. Clay
h.-7 sm/cm
o.d./b.d.-9.2 sm/cm

QS2013. N.700 Mürü fraqmenti. Gil Casket fragment. Clay
e./w.-5.5 sm/cm
u./l.-7.9 sm/cm

QS2013. N.668 Qrafın fraqmenti. Şüşə Carafe fragment. Glass
m.h./e.h.-1.2 sm/cm
b.o.r.h./or.n.h.-7.5 sm/cm
b.o.r.d./or.n.d.-3.6 sm/cm
a.o.r.e./or.lip w.-7 sm/cm
a.o.r.u./or.lip l.-8 sm/cm
q.o.r.d./or.han.d.-0.9 sm/cm

QS2013. N.665 Qab fraqmenti. Şüşə Dish fragment. Glass
m.e./e.w.-2.3 sm/cm
m.u./e.l.-4.5 sm/cm
o.r.h./or.h.-3.5 sm/cm
g.o.r.d./or.body d.-6.6 sm/cm
a.o.r.d./or.lip d.-6.2 sm/cm

QS2013. N.630 Saxsı qab məmulatı. Gil Earthenware fragment. Clay
h.-8.5 sm/cm

QS2013. N.667 Qrafın fraqmenti. Şüşə Carafe fragment. Glass
m.h./e.h.-8.9 sm/cm
b.o.r.h./or.n.h.-6 sm/cm
b.o.r.d./or.n.d.-3.6 sm/cm
a.o.r.d./or.lip d.-6.2 sm/cm
q.o.r.d./or.han.d.-0.9-1.1 sm/cm

QS2013. N.669 Qrafın fraqmenti. Şüşə Carafe fragment. Glass
m.h./e.h.-9 sm/cm
b.o.r.h./or.n.h.-4.2 sm/cm
b.o.r.d./or.n.d.-2.5 sm/cm
a.o.r.e./or.lip w.-5.4 sm/cm
a.o.r.u./or.lip l.-5.7 sm/cm
q.o.r.d./or.han.d.-0.6 sm/cm

QS2013. N.679 Muncuq. Şüşə Bead. Glass
e./w.-1.1 sm/cm
u./l.-1.3 sm/cm

QS2013. Bardaq, Gil
N.621 Jug. Clay
h. - 16 sm/cm
o.d./b.d. - 4.2 sm/cm
o.h./b.h. - 0.7 sm/cm
g.d./body d. - 9 sm/cm
b.h./n.h. - 5.5 sm/cm
b.d./n.d. - 2.6 sm/cm
a.d./lip d. - 3.5 sm/cm
q.d./han.d. - 1.5 sm/cm

QS2013. Muncuq. Əqiq
N.618 Bead. Agate
d. - 0.5-0.6 sm/cm

QS2013. Muncuqlar. Pasta
N.681 Beads. Paste
d. - 1.1 sm/cm

QS2013. Bəzək əşyası. Şəvə
N.678 Ornament. Black gem
e./w. - 1.3 sm/cm
u./l. - 2.6 sm/cm
h. - 0.7-1 sm/cm

QS2013. Muncuq. Pasta
N.703 Bead. Paste
h. - 0.9 sm/cm
d. - 1-1.3 sm/cm

QS2013. Naməlum əşya. Gil
N.596 Unknown object. Clay
e./w. - 2.2 sm/cm
u./l. - 2.2 sm/cm
qal./th. - 0.6 sm/cm

QS2013. Muncuq. Kauri
N.710 Bead. Cowry
e./w. - 1.4 sm/cm
u./l. - 1.7 sm/cm
qal./th. - 0.6 sm/cm

QS2013. Düymə və ya qotaz
N.588 başlığı. Sümük
Button or tassel. Bone
h. - 1.5 cm/cm
d. - 1.3 cm/cm

QS2013. Düymə. Sümük
N.592 Button. Bone
d. - 1.6sm/cm
qal./th. - 0.7sm/cm

QS2013. Muncuq. Əqiq
N.616 Bead. Agate
u./l. - 2.4 sm/cm
qal./th. - 1 sm/cm

QS2013. Muncuq. Şəvə
N.677 Bead. Black gem
or e./or.w. - 1.7 sm/cm
or u./or.l. - 2.7 sm/cm
or h./or.h. - 1.7 sm/cm

QS2013. Düymə. Sümük
N.617 Button. Bone
h. - 0.8 sm/cm
d. - 1.7 sm/cm

QS2013. Havəng dəstəsi. Çaydaşı
N.722 Mortar. Pebble
h. - 7.6 sm/cm
qal./th. - 2.8 sm/cm

QS2013. Sancaq. Mis
N.705 Pin. Copper
h. - 7.2 sm/cm

X ƏSRİN SONLARI
LATE 10th CENTURY

QS2013. Şirli boşqab. Gil
N.615 Glazed plate. Clay

h. - 9.4 sm/cm
o.d./b.d. - 11.5 sm/cm
o.h./b.h. - 1.2 sm/cm
a.d./lip d. - 25 sm/cm

QS2013. Kasa. Gil
N.626 Bowl. Clay

h. - 6.6 sm/cm
o.d./b.d. - 10 sm/cm
g.d./body d. - 16.5 sm/cm
a.d./lip d. - 20 sm/cm

QS2013. Şirli kasa. Gil
N.625 Glazed bowl. Clay

h. - 6.7 sm/cm
o.d./b.d. - 9.5 sm/cm
a.d./lip d. - 20 sm/cm

X ƏSRİN SONU-XI ƏSRİN ƏVVƏLLƏRİ
LATE 10th-EARLY 11th CENTURIES

QS2013. Çırağ. Gil
N.655 Lamp. Clay

h. - 9 sm/cm
o.d./b.d. - 8.2 sm/cm
o.h./b.h. - 0.3 sm/cm
g.d./body d. - 10.6 sm/cm
b.h./n.h. - 1.3 sm/cm
b.d./n.d. - 6.3 sm/cm
a.d./lip d. - 6.7 sm/cm
l.u./s.l. - 6.8 sm/cm
l.d./s.d. - 2.9 sm/cm
q.e./han.w. - 1 sm/cm
q.u./han.l. - 1.7 sm/cm

QS2013. Çırağ. Gil
N.656 Lamp. Clay

h. - 9.4 sm/cm
o.d./b.d. - 7.1 sm/cm
o.h./b.h. - 0.7 sm/cm
g.d./body d. - 10.2 sm/cm
b.d./n.d. - 6.4 sm/cm
a.d./lip d. - 6.7 sm/cm
l.u./s.l. - 6.2 sm/cm
l.d./s.d. - 2.7 sm/cm
q.e./han.w. - 0.9 sm/cm
q.u./han.l. - 2 sm/cm

QS2013. Şirli kasa. Gil
N.640 Glazed bowl. Clay

h. - 6.8 sm/cm
o.d./b.d. - 7.5 sm/cm
g.d./body d. - 14 sm/cm
a.d./lip d. - 18 sm/cm

XI-XII ƏSRLƏR
11th-12th CENTURIES

QS2013. Polixrom şirli
N.712 boşqab. Gil
Polychrome glazed plate. Clay

m.e./e.w. - 15 sm/cm
m.u./e.l. - 17.5 sm/cm
o.or./h.or./b.h. - 2.5 sm/cm
o.or./for./b.d. - 11.5 sm/cm

QS2013. Şirli çırağ. Gil
N.696 Glazed lamp. Clay

u./l. - 10 sm/cm
h. - 6 sm/cm

QS2013. Bardaq. Gil
N.591 Jug. Clay

h. - 27 sm/cm
o.d./b.d. - 8.5 sm/cm
g.d./body d. - 15.5 sm/cm
b.h./n.h. - 8.2 sm/cm
b.d./n.d. - 5.8 sm/cm
q.e./han.w. - 1.8 sm/cm
q.u./han.l. - 3 sm/cm

QS2013. Genişağızlı
N.590 bardaq. Gil
Wide-mouthed jug. Clay

h. - 18.5 sm/cm
o.d./b.d. - 9 sm/cm
g.d./body d. - 15 sm/cm
b.h./n.h. - 7.2 sm/cm
b.d./n.d. - 11 sm/cm
a.d./lip d. - 11.2 sm/cm
q.e./han.w. - 0.9 sm/cm
q.u./han.l. - 2.2 sm/cm

QS2013. Qolbaq
N.683 fragmentləri. Şüşə
Bracelet fragments. Glass

u./l. - 6.1 sm/cm
kən.qal./lat.th. - 0.6 sm/cm

QS2013. Üzük. Mis
N.600 Ring. Copper

hal.d./ring d. - 2 sm/cm
hal.e./ring w. - 0.1 sm/cm
qaş.yer.d./gem p.d. - 0.4 sm/cm

QS2013. N.602 Toqqa başlığı. Mis
Buckle. Copper
e./w.-2.4 sm/cm
u./l.-3.4 sm/cm
qal./th.-0.2 sm/cm

QS2013. N.701 Bəzək əşyası. Şüşə
Adornment. Glass
e./w.-2.8 sm/cm
u./l.-4.1 sm/cm

QS2013. N.684 Üzük. Mis
Ring. Copper

hal.x.d./ring d.f.o.-1.6 sm/cm
hal.dax.d./ring d.f.i.-1.1 sm/cm
tac.h./gem p.h.-0.4 sm/cm
tac.e./gem p.w.-0.5 sm/cm
tac.u./gem p.l.-0.6 sm/cm

XI ƏSR 11th CENTURY

QS2013. N.589 Lüləyin. Gil
Spouted pot. Clay
h.-15 sm/cm
g.d./body d.-7 sm/cm
o.d./b.d.-4.5 sm/cm

QS2013. N.660 Çıraq. Gil
Lamp. Clay
h.-6 sm/cm
o.d./b.d.-5.8 sm/cm
g.d./body d.-7.2 sm/cm
b.h./n.h.-3 sm/cm
b.d./n.d.-4.2 sm/cm
a.d./lip d.-4.7 sm/cm
l.u./s.l.-6 sm/cm
l.d./s.d.-2.5 sm/cm

QS2013. N.659 Çıraq. Gil
Lamp. Clay
h.-9 sm/cm
o.d./b.d.-4.9 sm/cm
o.h./b.h.-0.4 sm/cm
g.d./body d.-8.3 sm/cm
b.h./n.h.-2.9 sm/cm
b.d./n.d.-3.2 sm/cm
a.d./lip d.-4.3 sm/cm
l.m.u./e.s.l.-5.1 sm/cm
l.d./s.d.-2.7 sm/cm
q.e./han.w.-1 sm/cm
q.u./han.l.-1.4 sm/cm

QS2013. N.657 Çıraq. Gil
Lamp. Clay
h.-7.5 sm/cm
o.d./b.d.-6.9 sm/cm
o.h./b.h.-0.3 sm/cm
g.d./body d.-9.3 sm/cm
b.d./n.d.-5.1 sm/cm
b.h./n.h.-1.2 sm/cm
a.d./lip d.-5.5 sm/cm
l.m.u./e.s.l.-5.5 sm/cm
l.d./s.d.-2.8 sm/cm
l.divar.qal./s.wall th.-0.6 sm/cm

QS2013. N.661 Çıraq. Gil
Lamp. Clay
h.-6 sm/cm
o.d./b.d.-5.8 sm/cm
g.d./body d.-7 sm/cm
b.d./n.d.-3.2 sm/cm
a.d./lip d.-4.3 sm/cm
q.e./han.w.-0.6 sm/cm
q.u./han.l.-1.7 sm/cm
l.m.u./e.s.l.-4.2 sm/cm
l.d./s.d.-2.5 sm/cm

QS2013. N.639 Qapaq. Gil
Lid. Clay
d.-12 sm/cm
h.-7 sm/cm
q.h./han.h.-2.5 sm/cm
q.g.d./han.body d.-2 sm/cm
q.ü.d./han.sur.d.-3.2 sm/cm

QS2013. N.644 Küpe fragmenti. Gil
Jar fragment. Clay
e./w.-6.5 sm/cm
u./l.-11 sm/cm
q.k.d./han.c.d.-1.4 sm/cm

QS2013. N.647 Şirli boşqab. Gil
Glazed plate. Clay
h.-7.5 sm/cm
o.d./b.d.-10 sm/cm
a.d./lip d.-25 sm/cm

QS2013. N.662 Çıraq. Gil
Lamp. Clay
h.-4.7 sm/cm
o.h./b.h.-0.3 sm/cm
o.d./b.d.-4.1 sm/cm
g.d./body d.-6.2 sm/cm
b.h./n.h.-1.5 sm/cm
b.d./n.d.-3.2 sm/cm
a.d./lip d.-3.6 sm/cm
q.e./han.w.-0.6 sm/cm
q.u./han.l.-1.6 sm/cm

QS2013. N.648 Şirli duzqabı. Gil
Glazed saltcellar. Clay
h.-3.4 sm/cm
o.h./b.h.-0.5 sm/cm
o.d./b.d.-4.5 sm/cm
g.d./body d.-8.7 sm/cm
a.d./lip d.-7.9 sm/cm

QS2014. N.643 Küpe fragmenti. Gil
Jar fragment. Clay
e./w.-7.5 sm/cm
u./l.-14 sm/cm
q.k.d./han.c.d.-1.4 sm/cm

QS2013. N.637 Qapaq. Gil
Lid. Clay
e./w.-14 sm/cm
u./l.-17.5 sm/cm
qal./th.-1.5 sm/cm
q.h./han.h.-2.5 sm/cm
q.d./han.d.-5.8 sm/cm

QS2013. N.641 Qab ağzının
fragmenti. Gil
Lip fragment of
a dish. Clay
e./w.-5.5 sm/cm
u./l.-7.8 sm/cm
a.ü.e./lip sur.w.-1.2 sm/cm
yap.düy.d./mod.but.d.-1.4
sm/cm

QS2013. N.627 Şirli kasa
fragmenti. Gil
Glazed bowl
fragment. Clay
e./w.-8 sm/cm
u./l.-10 sm/cm
o.d./b.d.-9.5 sm/cm

QS2013. N.628 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay
h.-6 sm/cm
o.d./b.d.-9.5 sm/cm
a.d./lip d.-20 sm/cm

QS2013. N.629 Şirli boşqab. Gil
Glazed plate. Clay
h.-8 sm/cm
o.d./b.d.-12 sm/cm

QS2013. N.666 Qab fragmenti
(flakon). Şüşə
Dish fragment (bottle). Glass

m.h./e.h.-3.7 sm/cm
m.b.d./e.n.d.-1.7 sm/cm
m.a.k.d./e. lip c.d.-3.9 sm/cm
b.qal./n.th.-0.3 sm/cm

XI ƏSRİN ƏVVƏLLƏRİ EARLY 11th CENTURY

QS2013. N.664 Çıraqlı. Gil
Lamp. Clay

h.-5.5 sm/cm
o.d./b.d.-5.5 sm/cm
g.d./body d.-6.9 sm/cm
b.h./n.h.-2.9 sm/cm
b.d./n.d.-3.6 sm/cm
a.d./lip d.-3.7 sm/cm
q.e./han.w.-0.8 sm/cm
q.u./han.l.-1.1 sm/cm

XI ƏSRİN ORTALARI MID-11th CENTURY

QS2013. N.624 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay
h.-6.5 sm/cm
o.d./b.d.-7.8 sm/cm
a.d./lip d.-21 sm/cm

XII-XIII ƏSRLƏR 12th-13th CENTURIES

QS2013. N.713 Zoomorf lülək. Gil
Zoomorphic spout. Clay
h.-11 sm/cm

QS2013. N.714 Zoomorf məmulat. Gil
Zoomorphic object. Clay
h.-7 sm/cm

XII-XIV ƏSRLƏR 12th-14th CENTURIES

QS2013. N.711 Qapaq fragmenti. Gil
Lid fragment. Clay
d.-18 sm/cm
qal./th.-0.9 sm/cm
kən.qal./at.th.-1.1 sm/cm

QS2013. N.697 Bardağın çiyin hissəsi. Gil
Shoulder fragment of a jug.
Clay
e./w.-8 sm/cm
u./l.-13 sm/cm

QS2013. N.709 Muncuqlar. Daş
Beads. Stone
1) d.-0.9 sm/cm
qal./th.-0.5 sm/cm
2) d.-0.6 sm/cm
qal./th.-0.4 sm/cm

QS2013. N.715 Qoç başı. Ağ əhəngdaşı
Ram head. White
limestone
e./w.-13.5 sm/cm
u./l.-14.5 sm/cm
dəl.d./hole d.-3 sm/cm

XIII-XIV ƏSRLƏR
13th-14th CENTURIES

QS2013. Piydan. Gil
N.707 Piydan (oil pot). Clay

h.-6.5 sm/cm
orta ox.h/body h.-4 sm/cm
q.e./han.w.-0.4 sm/cm
q.u./han.l.-1.6 sm/cm

XIII-XV ƏSRLƏR
13th-15th CENTURIES

QS2013. Polixrom şirli qab fragmenti. Gil
N.721 Polychrome glazed dish fragment. Clay

e./w.-4.1 sm/cm
u./l.-6.5 sm/cm
qal./th.-0.9-1.4 sm/cm

XIV-XV ƏSRLƏR
14th-15th CENTURIES

QS2013. Şirli kasanın oturaq hissəsi. Gil
N.719 Base fragment of a glazed bowl. Clay

e./w.-8 sm/cm
u./l.-10 sm/cm

QS2013. Kaşı. Gil
N.699 Glazed tile. Clay

e./w.-1.9 sm/cm
u./l.-5.3 sm/cm
qal./th.-1.5 sm/cm

QS2013. Kaşı. Gil
N.698 Glazed tile. Clay

e./w.-5.3 sm/cm
u./l.-9.4 sm/cm
qal./th.-3 sm/cm

QS2013. Bəzək əşyası. Sümük
N.704 Adornment. Bone

h.-1.4 sm/cm
d.-2 sm/cm

QALA ƏRAZISI
(I - XVIII əsrlər)

THE GALA SITE
(1st - 18th centuries)

Ərazi: Qəbələ şəhərindən cənub-qərbdə - Çuxur Qəbələ, Mirzəbəyli, Tovla kəndləri yaxınlığında Qaraçay və Covurluçay arasındakı yayla

The site: The plateau between the Rivers Garachay and Jovurluchay, near the villages of Chukhur Gabala, Mirzəbəyli, Tovle, the southwest of Gabala city

Qazıntı işlərinin rəhbəri: Qafar Cəbiyev - AMEA-nın Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun baş elmi işçisi, tarix elmləri doktoru, professor

Head of the excavation: Gafar Jabiyyev - Dr. of History, Professor, leading research worker of the Institute of Archaeology and Ethnography of ANAS

Foto: Məhəmməd Rəhimov
Photos by: Mohammed Rahimov

N.81 Sikkə. Mis.
Coin. Copper

N.96.2 Sikkələr. Mis.
Coins. Copper

N.146 Sikkə. Mis.
Coin. Copper

N.147 Sikkə. Mis.
Coin. Copper

N.151 Sikkə. Mis.
Coin. Copper

N.152 Sikkə. Mis.
Coin. Copper

N.80 Bəzək əşyası. Mis.
Adornment. Copper d. - 1.2 sm/cm

VIII ƏSR
8th CENTURY

N.32 Sikkə. Mis (Əməvilər) çək./weight - 1.5 q/g
Coin. Copper (The d. - 25-26 mm
Umayyads)

IX ƏSR
9th CENTURY

N.75 Sikkə. Mis (Şirvanşahlar) çək./weight - 3.2 q/g
Coin. Copper (The d. - 21-23 mm
Shirvanshahs)

IX-X ƏSRLƏR
9th-10th CENTURIES

N.204 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay o d./b d. - 4 sm/cm
a d./lip d. - 9 sm/cm

N.29 Sikkə. Mis (Şirvanşahlar) çək./weight - 2.3 q/g
Coin. Copper (The d. - 19-20 mm
Shirvanshahs)

N.94 Sikkə. Mis (Şirvanşahlar) çək./weight - 1 q/g
Coin. Copper (The d. - 17-20 mm
Shirvanshahs)

N.95

Sikka. Mis
(Şirvanşahlar)
Coin. Copper (The
Shirvanshahs)

çək./weight - 3 q/g
d. - 20 mm

N.109

Sikka. Mis
(Şirvanşahlar)
Coin. Copper (The
Shirvanshahs)

çək./weight - 7.7 q/g
d. - 14-19 mm

X ƏSR
10th CENTURY

N.158

Şirsiz küpe. Gil
Unglazed jar. Clay

o.d./b.d. - 3 sm/cm
a.d./lip d. - 2.6 sm/cm
h. - 3 sm/cm

N.158

Şirsiz küpe. Gil
Unglazed jar. Clay

o.d./b.d. - 3 sm/cm
a.d./lip d. - 5 sm/cm
h. - 6 sm/cm

N.165

Şirsiz küpe. Gil
Unglazed jar. Clay

a.d./lip d. - 4 sm/cm
o.d./b.d. - 4 sm/cm
h. - 7.5 sm/cm

N.171

Şirli küpe. Gil
Glazed jar. Clay

o.d./b.d. - 2 sm/cm
a.d./lip d. - 2.2 sm/cm
h. - 3.4 sm/cm

N.53

Şirsiz çırağ. Gil
Unglazed lamp. Clay

o.d./b.d. - 3 sm/cm
h. - 3 sm/cm

N.86

Şirsiz çırağ. Gil
Unglazed lamp. Clay

o.d./b.d. - 2.7 sm/cm
a.d./lip d. - 2.2 sm/cm
h. - 3.2 sm/cm

N.86

Şirsiz qapağın tutacağı. Gil
Unglazed lid handle. Clay

a.w. - 2.2 sm/cm
h. - 1 sm/cm

N.51

Şirsiz qapaq. Gil
Unglazed lid. Clay

d. - 2.3 sm/cm
qal./th. - 4 mm

N.46

Şirli kasanın oturmaq
və gövdesinin bir
hissəsi. Gil
A fragment of base and
body of a glazed bowl.
Clay

o.d./b.d. - 2.5 sm/cm

N.91

Kıçık şirli piyalenin
oturmaq. Gil
Small goblet base. Clay

d. - 2.7 sm/cm

N.104

Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay

o.d./b.d. - 2.4 sm/cm
a.d./lip d. - 5.1 sm/cm
h. - 1.6 sm/cm

N.126

Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay

o.d./b.d. - 4 sm/cm
a.d./lip d. - 12 sm/cm
h. - 6 sm/cm

N.139

Şirli piyale
oturmaq. Gil
Glazed goblet
base. Clay

o.d./b.d. - 2.4 sm/cm

N.140

Şirli piyale. Gil
Glazed goblet. Clay

a.d./lip d. - 5 sm/cm
o.d./b.d. - 2.1 sm/cm

N.156 Şirli piyalə. Gil
Glazed goblet. Clay
o.d./b.d. - 6 sm/cm
a.d./lip d. - 11 sm/cm
h. - 4.5 sm/cm

N.203 Şirli piyalə. Gil
Glazed goblet. Clay
o.d./b.d. - 2 sm/cm
a.d./lip d. - 4 sm/cm

N.208 Şirli boşqab
fragmenti. Gil
Glazed plate
fragment. Clay
o.d./b.d. - 3.5 sm/cm
a.d./lip d. - 4 sm/cm

N.206 Şirli boşqabın çiyin
hissəsi. Gil
Shoulder fragment of
a glazed plate. Clay
a.d./lip d. - 4.5 sm/cm

N.205 Şirli boşqab. Gil
Glazed plate. Clay
o.d./b.d. - 4 sm/cm
a.d./lip d. - 50 sm/cm

N.49 Şirli bardaq. Gil
Glazed jug. Clay
o.d./b.d. - 2.1 sm/cm
h. - 4 sm/cm

N.99 Şirli duzqabı. Gil
Glazed salt cellar. Clay
o.d./b.d. - 2 sm/cm
a.d./lip d. - 3 sm/cm
a.e./lip w. - 3 mm

N.26 Sikkə. Mis
(Şirvanşahlar)
Coin. Copper (The
Shirvanshahs)
çək./weight - 2.3 q/g
d. - 15-20 mm

N.74 Sikkə. Mis
(Şirvanşahlar)
Coin. Copper (The
Shirvanshahs)
çək./weight - 1.7 q/g
d. - 17-18 mm

X-XI ƏSRLƏR
10th-11th CENTURIES

N.209 Şirsiz vaza. Gil
Unglazed vase.
Clay
o.d./b.d. - 5 sm/cm
a.d./lip d. - 10 sm/cm
divar.qal./wall th. - 1 sm/cm

N.131 Şirsiz çirraq. Gil
Unglazed lamp. Clay
o.d./b.d. - 2.8 sm/cm
a.d./lip d. - 2.5 sm/cm
h. - 3 sm/cm
l.u./s.l. - 3 sm/cm

N.141 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay
o.d./b.d. - 3.4 sm/cm
a.d./lip d. - 7 sm/cm

N.174 Şirli boşqab. Gil
Glazed plate. Clay
o.d./b.d. - 4.5 sm/cm
a.d./lip d. - 27 sm/cm

N.178 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment.
Clay
o.d./b.d. - 3 sm/cm
a.d./lip d. - 6 sm/cm

N.193 Şirli kasa oturacağı. Gil
Glazed bowl base. Clay
o.d./b.d. - 3 sm/cm

N.90 Şirli piyala fragmenti. Gil
Glazed goblet fragment. Clay
o.d./b.d. - 2 sm/cm
a.d./lip d. - 4 sm/cm

N.127 Şirli boşqab fragmenti. Gil
Glazed plate fragment. Clay
o.d./b.d. - 11.1 sm/cm
a.d./lip d. - 26 sm/cm
divar.qal./wall th. - 2 sm/cm

N.63 Şirli duzqabı. Gil
Glazed saltcellar. Clay
o.d./b.d. - 2 sm/cm
h. - 1.5 sm/cm

N.100 Şirli duzqabı. Gil
Glazed saltcellar. Clay
o.d./b.d. - 2.1 sm/cm
a.d./lip d. - 4.1 sm/cm

N.93 Şirli duzqabı. Gil
Glazed saltcellar. Clay
o.d./b.d. - 2 sm/cm
a.d./lip d. - 4 sm/cm

N.5 Muncuq. Kəhrəba
Bead. Amber

N.35 Muncuq. Şüşə
Bead. Glass
1 x 2 sm/cm

N.40 Muncuqlar. Sümük
Beads. Bone
1 x 2 sm/cm

N.148 Muncuq. Pasta
Bead. Paste
yastı qaş d./flat gem d. - 3 mm

XI ƏSR
11th CENTURY

N.47 Altında damğa olan şirsiz
kasa parçası. Gil
Unglazed bowl fragment
with a stamp beneath the
base. Clay
o.d./b.d. - 3.3 sm/cm

N.105 Şirsiz piyala. Gil
Unglazed goblet. Clay
o.d./b.d. - 1.8 sm/cm
a.d./lip d. - 4.3 sm/cm
h. - 1.4 sm/cm

N.179 Şirsiz kasa. Gil
Unglazed bowl. Clay
o.d./b.d. - 3 sm/cm

N.97 Şirsiz aftafa. Gil
Unglazed "aftafa". Clay
o.d./b.d. - 2.1 sm/cm
h. - 3.5 sm/cm
l.u./s.l. - 1.5 sm/cm

N.98 Şirsiz aftafa. Gil
Unglazed aftafa. Clay
o.d./b.d. - 2 sm/cm
h. - 3.2 sm/cm
l.u./s.l. - 1.5 sm/cm

N.198 Şirsiz aftafa. Gil
Unglazed aftafa. Clay
o.d./b.d. - 2 sm/cm
l.u./s.l. - 2.3 sm/cm
h. - 4 sm/cm

N.98 Şirsiz darboğaz
bardaq. Gil
Unglazed narrow-
necked jug. Clay
o.d./b.d. - 3.5 sm/cm
h. - 7 sm/cm

N.164 Şirsiz küpə. Gil
Unglazed jar. Clay
a.d./lip d. - 4 sm/cm
o.d./b.d. - 4.3 sm/cm
h. - 7.5 sm/cm

* a jug with a long spout used for ablutions

N.199 Şirsiz çıraq. Gil.
Unglazed lamp. Clay
o.d./b.d. - 3 sm/cm
a.d./lip d. - 2.3 sm/cm
l.u./s.l. - 3.5 sm/cm

N.48 Şirsiz badya
fragmenti. Gil.
Unglazed bucket
fragment. Clay
o.d./b.d. - 6.5 sm/cm
a.d./lip d. - 8.8 sm/cm
divar.qal./wall.th. - 4 mm
h. - 3.5 sm/cm

N.168 Şirsiz qapağın tutacaq və
çiyinin bir hissəsi. Gil.
A fragment of handle and
shoulder of an unglazed lid.
Clay
qal./th. - 5 mm
h. - 1.3 sm/cm

N.45 Şirli kasa oturacağı. Gil.
Glazed bowl base. Clay
o.d./b.d. - 2.9 sm/cm

N.58 Şirli kasanın oturacağı. Gil.
Glazed bowl base. Clay
o.d./b.d. - 3.8 sm/cm

N.88 Şirli kasa. Gil.
Glazed bowl. Clay
a.d./lip d. - 6.2 sm/cm
o.d./b.d. - 3 sm/cm
h. - 2 sm/cm

N.102 Şirli kasa. Gil.
Glazed bowl. Clay
o.d./b.d. - 3.3 sm/cm
a.d./lip d. - 8.5 sm/cm
h. - 3 sm/cm

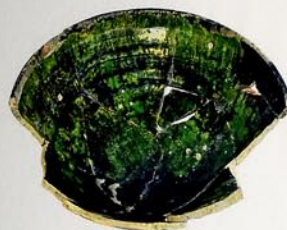
N.106 Şirli kasa parçası. Gil.
Glazed bowl fragment. Clay
o.d./b.d. - 2.8 sm/cm
qal./th. - 4 mm

N.128 Şirli kasa. Gil.
Glazed bowl. Clay
o.d./b.d. - 3.8 sm/cm
a.d./lip d. - 8.2 sm/cm

N.129 Şirli kasa. Gil.
Glazed bowl. Clay
o.d./b.d. - 3.8 sm/cm
a.d./lip d. - 8.8 sm/cm

N.153 Şirli kasa. Gil.
Glazed bowl. Clay
o.d./b.d. - 12 sm/cm
a.d./lip d. - 30 sm/cm
h. - 14 sm/cm

N.173 Şirli kasa. Gil.
Glazed bowl. Clay
o.d./b.d. - 4.6 sm/cm
a.d./lip d. - 6 sm/cm

N.207 Şirli kasa fragmenti. Gil.
A fragment of a glazed
bowl. Clay
o.d./b.d. - 3.7 sm/cm

N.215 Şirli kasa. Gil.
Glazed bowl. Clay
o.d./b.d. - 4 sm/cm
a.d./lip d. - 26 sm/cm

N.159 Şirli kasa fragmenti. Gil.
Glazed bowl fragment. Clay
o.d./b.d. - 3.4 sm/cm

N.175 Şirli vaza tipli qab. Gil.
Glazed vase-like
dish. Clay
o.d./b.d. - 4.3 sm/cm
a.d./lip d. - 8 sm/cm

N.177 Şirli kasa fragmenti. Gil.
A fragment of a glazed
bowl. Clay
a.d./lip d. - 7 sm/cm

N.214 Şirli kasa. Gil.
Glazed bowl. Clay
o.d./b.d. - 3.3 sm/cm
a.d./lip d. - 7 sm/cm

N.52 İri şirli boşqabın
fragmenti. Gil.
Big glazed plate
fragment. Clay
o.d./b.d. - 3.5 sm/cm
a.d./lip d. - 7.5 sm/cm
a.e./lip w. - 1.5 sm/cm

N.176 Şirli boşqab fragmenti. Gil
A fragment of a glazed
plate. Clay a.d./lip d.- 9 sm/cm

N.194 Şirli boşqab
fragmenti. Gil
Glazed plate
fragment. Clay o.d./b.d.- 4.4 sm/cm

N.136 Şirli bardaq. Gil
Glazed jug. Clay o.d./b.d.- 2 sm/cm
h.- 4 sm/cm

N.61 Şirli duzqabının
oturacağı. Gil
Base of a glazed
saltcellar. Clay o.d./b.d.- 2 sm/cm

N.167 Şirli duzqabı. Gil
Glazed saltcellar. Clay o.d./b.d.- 3 sm/cm
o.d./b.d.- 2.7 sm/cm

N.73 Bilerzik. Şüşə
Bracelet. Glass d.- 1.4 sm/cm

N.11 Qab qulpı. Şüşə
Dish handle. Glass 1 x 1.5 x 2 sm/cm

N.60 Şirli duzqabı. Gil
Glazed saltcellar. Clay o.d./b.d.- 1.7 sm/cm
a.d./lip d.- 2.5 sm/cm
h.- 1 sm/cm

N.62 Şirli duzqabı. Gil
Glazed saltcellar. Clay o.d./b.d.- 2 sm/cm
h.- 1 sm/cm

N.59 Fayans kasa
oturacağı. Gil
Base of a faience
bowl. Clay o.d./b.d.- 2.4 sm/cm
h.- 5 mm

N.10 Bilerzik. Şüşə
Bracelet. Glass d.- 2 sm/cm

N.16 Qab qulpı. Şüşə
Dish handle. Glass 1 x 1.5 x 2.2 sm/cm

N.70 Qab oturacağı. Şüşə
Dish base. Glass d.- 1.5 x 2 sm/cm

N.72 Qab oturacağı. Şüşə
Dish base. Glass d.- 1.5 x 2 sm/cm

N.115 Qab qulpı. Şüşə
Dish handle. Glass h.- 4.3 sm/cm
e./w.- 1.1 sm/cm

N.117 Qab qulpı. Şüşə
Dish handle. Glass u.- 2.2 sm/cm
1 x 1.5 x 2.2 sm/cm

N.24 Muncuq. Pasta
Bead. Paste d.- 1.5 sm/cm

N.71 Qab oturacağı. Şüşə
Dish base. Glass d.- 3 sm/cm

N.114 Qab. Şüşə
Dish. Glass u./l.- 3 sm/cm
a.d./lip d.- 1.2 sm/cm

N.116 Qab oturacağı. Şüşə
Dish base. Glass o.qal./b.th.- 9 mm
o.d./b.d.- 3.5 sm/cm

N.119 Qabın qulp
fragmenti. Şüşə
Handle fragment of a
dish. Glass 1 x 1.5 x 2.2 sm/cm

XI-XII ƏSRLƏR 11th-12th CENTURIES

N.189 Şirsiz kasa. Gil
Unglazed bowl. Clay d.- 6.5 sm/cm
o.d./b.d.- 3 sm/cm

N.191 Şirsiz qabın bir hissəsi. Gil
A fragment of an unglazed
dish. Clay o.d./b.d.- 2 sm/cm

N.54 Şirsiz darboğaz bardaq. Gil
Unglazed narrow-necked jug. Clay

o.d./b.d. - 3.8 sm/cm
h. - 8.5 sm/cm

N.55 Şirsiz darboğaz bardaq. Gil
Unglazed narrow-necked jug. Clay

o.d./b.d. - 2.4 sm/cm
h. - 5.5 sm/cm

N.84 Şirsiz bardaq. Gil
Unglazed jug. Clay

o.d./b.d. - 2 sm/cm
h. - 13 sm/cm

N.200 Çıraq. Gil
Lamp. Clay

o.d./b.d. - 2 sm/cm

N.210 Şirsiz tabaq (dövrə). Gil
Unglazed basin. Clay

o.d./b.d. - 9 sm/cm
qal./h. - 1 sm/cm

N.87 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay

o.d./b.d. - 3.3 sm/cm
a.d./lip d. - 8 sm/cm
h. - 2.5 sm/cm

N.112 Şirli kasa. Gil
Glazed bowl. Clay

o.d./b.d. - 3.3 sm/cm
qal./h. - 3 mm

N.101 İri şirli boşqab
fragmenti. Gil
Big glazed plate
fragment. Clay

o.d./b.d. - 4.5 sm/cm
a.e./lip w. - 1.5 sm/cm
h. - 3.7 sm/cm

N.69 Fayans boşqab
oturacağının bir
hissəsi. Gil
Base fragment of a
faience plate. Clay

o.d./b.d. - 3.8 sm/cm

N.89 Fayans kasa. Gil
Faience bowl. Clay

o.d./b.d. - 2.5 sm/cm
a.d./lip d. - 2.2 sm/cm
h. - 3.5 sm/cm

N.211 Fayans kasanın bir
hissəsi. Gil
Faience bowl
fragment. Clay

a.d./lip d. - 13 sm/cm

N.65 Şar-konusvari əşya. Gil
Sphero-conical object. Clay
h. - 5.5 sm/cm

N.66 Şar-konusvari əşya. Gil
Sphero-conical object. Clay
a d./lip d. - 1 sm/cm
d. - 5 mm

N.67 Şar-konusvari əşya. Gil
Sphero-conical object. Clay
a d./lip d. - 1 sm/cm
d. - 5 mm

N.110 İy başlığı. Gil
Spindle. Clay
d. - 1.2 sm/cm

N.183 Kiremit. Gil
Tile. Clay
u./l. - 38 mm
e./w. - 15 mm
qal./th. - 1.5 mm

N.184 Kiremit parçası. Gil
Tile fragment. Clay
u./l. - 23 mm
e./w. - 20 mm
qal./th. - 5 mm

N.185 Su tüngü. Gil
Water pipe. Clay
a d./lip d. - 22 mm
u./l. - 25 mm
qal./th. - 2.3 mm

N.113 Qab Şüşə
Dish. Glass
d. - 3 sm/cm

N.118 Qab lüleyi. Şüşə
Dish spout. Glass
u./l. - 3 sm/cm
a d./lip d. - 5 mm

N.25 Əmək aləti. Metal
Labour tool. Metal
u./l. - 2 sm/cm

N.12 Zərgərlikdə istifadə olunan
əmək aləti. Polad
A tool used in jewelry. Steel
u./l. - 2.2 sm/cm

N.76 Quş fiqurlu çiraq. Metal
Lamp with a bird shape. Metal
u./l. - 3 sm/cm
h. - 3 sm/cm

N.77 Zərgərlikdə istifadə olunan
əmək aləti. Metal
A tool used in jewelry. Metal
u./l. - 2 sm/cm

N.30 Sikkə. Mis
Coin. Copper
çək./weight - 1 q/g
d. - 18-19 mm

N.23 Çəki daşı. Mis
Weights. Copper

N.145 Sikkə. Mis
Coin. Copper

N.14 Sırğa. Mis
Earring. Copper

N.22 Sırğa. Mis
Earring. Copper
d. - 8 mm

N.120 Bilerzik. Tunc
Bracelet. Bronze
e./w. - 5 mm
d. - 2.5 sm/cm
iri qaş d./big gem d. - 3 mm

N.33 At figuru. Tunc
Horse figure. Bronze qal./th.-5 mm
ay.d./leg d.-9 x 4 mm

N.121 Bilezik. Tunc
Bracelet. Bronze e./w.-3 mm
d.-2 sm/cm

N.17 Xəncərin dəstək hissəsi. Mis
Dagger handle. Copper u./l.-2 mm
e./w.-4 mm

N.123 Zıncırov. Mis
Bell. Copper

N.36 Sine bəzəyinin bir
hissəsi. Mis Fibula fragment. Copper d.-1.7 sm/cm

N.21 İti uclu əmək aləti. Mis
A sharp-tipped tool. Copper u./l.-2.8 sm/cm

N.79 Spiral (burma) formalı əşya. Mis
Spiral-shaped object. Copper u./l.-3 sm/cm

N.41 Düyümə. Mis
Button. Copper

N.144 Sancaq. Mis
Pin. Copper e./w.-4 mm
d.-2.8 sm/cm

N.111 Əmək aləti. Mis
Labour tool. Copper u./l.-6.5 sm/cm

N.9 Düyümə. Sümük
Button. Bone d.-5 mm

N.18 Düyümə. Sümük
Button. Bone d.-1 sm/cm

N.27 Düyümə. Sümük
Button. Bone d.-1 sm/cm

N.149 Düyümə. Sümük
Button. Bone d.-2 sm/cm

N.180 Düyümə. Sümük
Button. Bone d.-1.5 sm/cm

N.15 Muncuq. Pasta
Bead. Paste d.-4 x 5 mm

N.143 Üzerində cızma naxışları
olan daş əşyanın bir
parçası
A fragment of stone
object with scratching
patterns e./w.-3.2 sm/cm
u./l.-6.5 sm/cm
qal./th.-1.2 sm/cm

N.8 Təsbəh başlığı. Daş
Beads top. Stone e./w.-4 mm

XII ƏSR 12th CENTURY

N.197 Şirsiz aftafa. Gil
Unglazed aftafa. Clay o.d./b.d.-2 sm/cm
l.u./s.l.-2.3 sm/cm
h.-4 sm/cm

N.161 Şirsiz bardaq. Gil
Unglazed jug. Clay o.d./b.d.-4 sm/cm
a.d./lip d.-3.2 sm/cm
h.-9 sm/cm
b.h./n.h.-3 sm/cm

N 57 Şirsiz maye qabı. Gil
Un glazed liquid container. Clay
h.- 48 sm/cm
a.d./lip d.- 4.7 x 4 sm/cm
n.u./gutter l.- 2.7 sm/cm
d.- 1.2 sm/cm
a.e./lip w.- 5mm
n.e./gutter w.- 5mm
q.u./han.l.- 50 sm/cm
q.e./han.w.- 2 sm/cm

N.142 Şirsiz qazan. Gil
Un glazed saucepan.
Clay
a.d./lip d.- 28 sm/cm
h.- 18 sm/cm
g.d./body d.- 10 sm/cm

N 82 Şirsiz qazan
fragmenti. Gil
Un glazed saucepan
fragment. Clay
a.d./lip d.- 25 sm/cm
h.- 15 sm/cm

N.201 Şirsiz bardaq. Gil
Un glazed jug. Clay
o.d./b.d.- 4 sm/cm
h.- 27 sm/cm
a.d./lip d.- 3 x 3.5 sm/cm
b.u./n.l.- 3.3 sm/cm
q.qal./han.th.- 14 sm/cm
h.- 5.7 sm/cm

N.166 Şirsiz bardaq. Gil
Un glazed jug. Clay
o.d./b.d.- 3.3 sm/cm
a.d./lip d.- 3.5 sm/cm
h.- 7.6 sm/cm

N.134 Şirsiz çırağ. Gil
Un glazed lamp. Clay
o.d./b.d.- 2.2 sm/cm
a.d./lip d.- 2 sm/cm
h.- 3 sm/cm

N.202 Şirsiz bardaq. Gil
Un glazed jug. Clay
o.d./b.d.- 3 sm/cm
h.- 7.5 sm/cm
b.u./n.l.- 2.8 sm/cm
a.d./lip d.- 2.8 x 2.3 sm/cm
q.u./han.l.- 4.8 sm/cm
qal./th.- 6 mm

N.135 Şirsiz qapaq. Gil
Un glazed lid. Clay
d.- 3.2 sm/cm

N.160 Şirsiz qapaq
fragmenti. Gil
Un glazed lid
fragment. Clay
a.d./lip d.- 7 sm/cm

N.196 Şirsiz küpə, Gil
Unglazed jar, Clay
o.d./b.d. - 5.8 sm/cm
h. - 35 sm/cm

N.154 Heyvan təsviri olan şirli kasa
parçası. Gil
Glazed bowl fragment with
animal description, Clay
o.d./b.d. - 3 sm/cm

N.155 Şirli kasa parçası. Gil
Glazed bowl fragment, Clay
o.d./b.d. - 2.7 sm/cm

N.64 Şar-konusvari əşya. Gil
Sphero-conical object, Clay
h. - 4 sm/cm

N.50 Kaşı. Gil
Glazed tile, Clay
1) d. - 3.8 x 4 sm/cm
qal./th. - 1.5 sm/cm
2) d. - 3.8 x 4 sm/cm
qal./th. - 1.3 sm/cm

N.186 Kiremit parçası. Gil
Tile fragment, Clay
u./l. - 26 mm
e./w. - 30 mm
qal./th. - 4.5 mm

N.187 Kiremit. Gil
Tile, Clay
u./l. - 36.5 sm/cm
enli his. e./wide p.w. - 30 sm/cm
ensiz his. e./narrow p.w. - 25 sm/cm
qal./th. - 5.5 mm

N.188 Kiremit nümunələri.
Gil
Tile samples.
Clay
u./l. - 36.5 sm/cm
enli h. e./wide p.w. - 32 sm/cm
ensiz h. e./narrow p.w. - 26 sm/cm
qal./th. - 5 mm

N.195 Kırəmit. Gil
Tile. Clay

u./l. - 35 sm/cm
e./w. - 30 x 25 sm/cm
qal./th. - 5 sm/cm

N.212 Süzgec. Mis
Filter. Copper

o.d./b.d. - 4 sm/cm
a.d./lip d. - 3.8 sm/cm
h. - 4 sm/cm

N.150

Flakon. Şüşə
Bottle. Glass

a.d./lip d. - 1 sm/cm

N.31 Sikkə. Mis
(Şirvanşahlar)
Coin. Copper (The
Shirvanshahs)

çək./weight - 0.9 q/g
d. - 10 mm

N.125

Sikkə. (Atabəylər)
Coin. (The Atabəys)

çək./weight - 7.2 q/g
d. - 21-24 mm

XII-XIII ƏSRLƏR
12th-13th CENTURIES

N.83 Şirsiz qazanın çiyin hissəsi. Gil
Shoulder fragment of an
unglazed saucepan. Clay

d. - 30 sm/cm

N.172 Şirsiz səhəngin bir
hissəsi. Gil
A fragment of an
unglazed "sehəng" Clay

a.d./lip d. - 2.2 sm/cm
q.e./han.w. - 5 sm/cm
g.d./body d. - 1.20 sm/cm

N.170 Şirsiz bardaq. Gil
Unglazed jug. Clay

o.d./b.d. - 1.5 sm/cm
h. - 5 sm/cm

N.192 Şirsiz bardaq. Gil
Unglazed jug. Clay

h. - 8 sm/cm
o.d./b.d. - 3 sm/cm
a.d./lip d. - 3.3 sm/cm
b.h./n.h. - 2 sm/cm

N.107 Şirsiz piydan. Gil
Unglazed piydan. Clay

ü.kasa d./u. bowl d. - 2.6 sm/cm
h. - 3 sm/cm

N.213 Şirsiz darboğaz
bardaq. Gil
Unglazed narrow-
necked jug. Clay

o.d./b.d. - 2.3 sm/cm
g.d./body d. - 30 sm/cm
a.d./lip d. - 1.4 sm/cm
h. - 6 sm/cm
b.h./n.h. - 2 sm/cm

N.132 Şirsiz çıraq. Gil
Unglazed lamp. Clay

o.d./b.d. - 3 sm/cm
a.d./lip d. - 1.7 sm/cm
h. - 3.7 sm/cm

* a long jar for water

N.157 Şirli kasa fragmenti. Gil
Glazed bowl fragment.
Clay a.d./lip d.- 15 sm/cm

N.190 Fayans boşqabın bir
hissəsi. Gil
Faience plate
fragment. Clay o.d./b.d.- 4.2 sm/cm

N.2 Sikkə. Mis
Coin. Copper çək./weight - 1 q/g
d.-18-19 mm

N.123/1 Sikkə. Mis flüs
(Atabəylər)
Coin. Copper (The
Atabəys) çək./weight - 8.19 q/g
d.-18-21 mm

N.123/2 Sikkə. Mis flüs
(Atabəylər)
Coin. Copper (The
Atabəys) çək./weight - 6.6 q/g
d.-22-25 mm

N.123/3 Sikkə. Mis flüs
(Atabəylər)
Coin. Copper (The
Atabəys) çək./weight - 3.5 q/g
d.-22-23 mm

N.123/4 Sikkə. Mis flüs
(Atabəylər)
Coin. Copper (The
Atabəys) çək./weight - 8.2 q/g
d.-10-23 mm

N.123/5 Sikkə. Mis flüs
(Atabəylər)
Coin. Copper (The
Atabəys) çək./weight - 9 q/g
d.-18-22 mm

N.182 Balıqqulağı
Cockle-shell

XIII ƏSR
13th CENTURY

N.103 Şirsiz fincan. Gil
Unglazed cup. Clay o.d./b.d.- 2.3 sm/cm
a.d./lip d.- 3.3 sm/cm
h.- 4.8 sm/cm

N.216 Şirsiz piydan. Gil
Unglazed piydan
(oil pot). Clay alt kasa a.d./lower
bowl lip d.- 4 sm/cm
ü.kasa a.d./u.bowl lip
d.- 2.02 sm/cm
h.- 3 sm/cm
o.d./b.d.- 2 sm/cm

XIII-XIV ƏSRLƏR
13th-14th CENTURIES

N.137 Şirsiz fincan. Gil
Unglazed cup. Clay a.d./lip d.- 4.2 sm/cm
o.d./b.d.- 3 sm/cm
h.- 5 sm/cm

N.133 Şirsiz çıraq. Gil
Unglazed lamp.
Clay a.d./lip d.- 1.4 sm/cm
o.d./b.d.- 2 sm/cm
h.- 3 sm/cm
l.u./s.l.- 3 sm/cm

N.181 Toxum nümunələri (armud, heyva, üzüm və arpa dənələri)
Seeds (pear, quince, grape and barley)

XIV ƏSR
14th CENTURY

N.138 Üçayaq Gil
Tripod. Clay 6 x 7.5 sm/cm

N.124 Sikkə. (Şamaxı)
Coin. (Shamakhi) çək./weight - 2.4 q/g
d. - 16-20 mm

XIV-XV ƏSRLƏR
14th-15th CENTURIES

N.1 Sikkə. Mis
Coin. Copper çək./weight - 0.8 q/g
d.-15-17 mm

N.3 Sikkə. Mis
Coin. Copper çək./weight - 1.2 q/g
d.-9-10 mm

N.4 Sikkə. Mis
(Şirvanşahlar)
Coin. Copper (The
Shirvanshahs) çək./weight - 1.8 q/g
d.-17-18 mm

N.7 Sikkə. Mis
Coin. Copper çək./weight - 3.3 q/g
d.-15-16 mm

N.96 Sikkə. Mis (Şirvanşahlar)
Coin. Copper (The Shirvanshahs) çək./weight - 1.8 q/g
d.-12-13 mm

XV ƏSR
15th CENTURY

N.108 Sikkə. Mis
Coin. Copper çək./weight - 3 q/g
d.-16-17 mm

KİLSƏLİ TƏPƏ ƏRAZİSİ
(VII – IX əsrlər)

THE KILSELI TEPE SITE
(7th – 9th centuries)

Ərazi: Qəbələ rayonu Nic qəsəbəsi, Abdallı məhəlləsi

The site: The residential area of Abdallı, the district of Nij, Gabala region

Qazıntı işlərinin rəhbəri: Natiq Alishov – AMEA-nın Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun elmi işçisi

Head of the excavation: Natiq Alishov - research worker of the Institute of Archaeology and Ethnography of ANAS

IV-VIII ƏSRLƏR
4th-8th CENTURIES

N.1755 Şamdan fragmenti. Gil
Candlestick fragment. Clay

e./w.-7 sm/cm
u./l.-11 sm/cm
aş.dəl.d./lower hole d.-2.2 sm/cm
aş.his.d./lower p.d.-0.7 sm/cm
y.dəl.d./u.hole d.-3 sm/cm

VII-IX ƏSRLƏR
7th-9th CENTURIES

N.1756 Lüləkli qab fragmenti. Gil
Fragment of a dish with a
spout. Clay

e./w.-7.5 sm/cm
u./l.-9 sm/cm
l.d./s.d.-2 sm/cm

N.1757 Cam formalı qab
fragmenti. Gil
Fragment of a phial-like
dish. Clay

e./w.-5.5 sm/cm
u./l.-6 sm/cm

N.1758 Qab fragmenti. Gil
Fragment of a dish. Clay

e./w.-5.5 sm/cm
u./l.-7 sm/cm

N.1759 Bəşqab formalı qab
fragmenti. Gil
Fragment of a plate-like
dish. Clay

e./w.-6 sm/cm
u./l.-9.5 sm/cm

N.1760 Qabın ağzının kenarı ilə gövdəsinin bir hissəsi. Gil
Fragment of a lip and body of a dish. Clay

e./w.-7 sm/cm
u./l.-12 sm/cm

IX-XI ƏSRLƏR
9th-11th CENTURIES

N.1761 Kasa formalı qabın oturacaq və
gövde fragmenti. Gil
Fragment of a base and body
of a bowl-like dish. Clay

e./w.-11 sm/cm
u./l.-12 sm/cm

N.1762 Şirli qab fragmenti. Gil
Fragment of a glazed
dish. Clay

e./w.-5 sm/cm
u./l.-5 sm/cm

İXTİSARLAR

a.d. - ağzının diametri
a.dax.d. - ağzının daxilədən diametri
a.divar.qal. - ağzı divarının qalınlığı
a.divar.or.qal. - ağzı divarının orijinal qalınlığı
a.e. - ağzının eni
a.x.d. - ağzının xaricədən diametri
a.k.e. - ağzı kəsiyinin eni
a.qal. - ağzının qalınlığı
a.or.d. - ağzının orijinal diametri
a.or.e. - ağzının orijinal eni
a.or.qal. - ağzının orijinal qalınlığı
a.or.u. - ağzının orijinal uzunluğu
a.u. - ağzının uzunluğu
a.ü.e. - ağzının üstünün eni
aş.dəl.d. - aşağı dəliyin diametri
aş.his.d. - aşağı hissəsinin diametri
ay.d. - ayağının diametri
ay.h. - ayağının hündürlüyü
b.d. - boğazının diametri
b.dax.d. - boğazının daxilədən diametri
b.h. - boğazının hündürlüyü
b.qal. - boğazının qalınlığı
b.or.d. - boğazının orijinal diametri
b.or.h. - boğazının orijinal hündürlüyü
basma.n.d. - basma naxışın diametri
çək. - çəkisi
d. - diametri
dəl.d. - dəliyin diametri
dəl.e. - dəliyin eni
divar.qal. - divarının qalınlığı
e. - eni
enli.his.e. - enli hissənin eni

ensiz.his.e. - ensiz hissənin eni
g.d. - gövdəsinin diametri
g.divar.or.qal. - gövdə divarının orijinal qalınlığı
g.or.d. - gövdəsinin orijinal diametri
h. - hündürlüyü
hal.d. - halqanın diametri
hal.dax.d. - halqanın daxilədən diametri
hal.x.d. - halqanın xaricədən diametri
iri.q.e. - iri qulpun eni
iri.q.u. - iri qulpun uzunluğu
iri.qaş.d. - iri qaşının diametri
k.d. - kəsiyinin diametri
kən.qal. - kənarının qalınlığı
q.d. - qulpunun diametri
q.dəl.d. - qulp dəliyinin diametri
q.e. - qulpunun eni
q.h. - qulpunun hündürlüyü
q.k.d. - qulpun kəsiyinin diametri
q.or.d. - qulpunun orijinal diametri
q.u. - qulpunun uzunluğu
q.ü.d. - qulpun üstünün diametri
qal. - qalınlığı
qanad.e. - qanadlarının eni
qaş.yer.d. - qaş yerinin diametri
l.d. - lüləyin diametri
l.dəl.d. - lülək dəliyinin diametri
l.divar.qal. - lülək divarının qalınlığı
l.m.u. - lüləyinin mövcud uzunluğu
l.u. - lüləyinin uzunluğu
m.a.d. - mövcud ağzının diametri
m.b.d. - mövcud boğazının diametri
m.b.h. - mövcud boğazının hündürlüyü

m.b.qal. - mövcud boğazının qalınlığı
m.e. - mövcud eni
m.g.d. - mövcud gövdəsinin diametri
m.h. - mövcud hündürlüyü
m.k.d. - mövcud kəsiyinin diametri
m.u. - mövcud uzunluğu
mak.d. - maksimum diametri
muncuq.d. - muncuqlarının diametri
n.e. - novun eni
n.u. - novun uzunluğu
o.d. - oturacağının diametri
o.e. - oturacağının eni
o.h. - oturacağının hündürlüyü
o.qal. - oturacağının qalınlığı
o.or.d. - oturacağının orijinal diametri
o.or.h. - oturacağının orijinal hündürlüyü
o.u. - oturacağının uzunluğu
or.d. - orijinal diametri
or.dər. - orijinal dərinliyi

or.e. - orijinal eni
or.h. - orijinal hündürlüyü
or.u. - orijinal uzunluğu
ort.ox.h. - orta oxunun hündürlüyü
s. - sapı
s.u. - sapın uzunluğu
tac.e. - tac yerinin eni
tac.h. - tacın hündürlüyü
tac.u. - tac yerinin uzunluğu
tiyə.e. - tiyəsinin eni
tiyə.u. - tiyəsinin uzunluğu
u. - uzunluğu
y.dəl.d. - yuxarı dəliyinin diametri
y.his.d. - yuxarı hissəsinin diametri
yan.q.e. - yan qulpların eni
yan.q.u. - yan qulpların uzunluğu
yap.düy.d. - yapma düyməciklərinin diametri
yastı.qaş.d. - yastı qaşın diametri

ABBREVIATIONS

b.d.-base diameter
b.h.-base height
b.l.-base length
b.th.-base thickness
b.w.-base width
bead d.-bead diameter
big gem d.-big gem diameter
big han.l.-big handle length
big han.w.-big handle width
blade l.-blade length
blade w.-blade width
body d.-body diameter
body h.-body height
c.d.-cut diameter
d.-diameter
e.body d.-existing body diameter
e.c.d.-existing cut diameter
e.h.-existing height
e.l.-existing length
e.lip w.-existing lip diameter
e.lip w.-existing lip width
e.n.d.-existing neck diameter
e.n.h.-existing neck height
e.n.th.-existing neck thickness
e.s.l.-existing spout length
e.w.-existing width
flat gem d.-flat gem diameter
g.l.-gutter length
g.w.-gutter width
gem h.-gem height
gem p.d.-gem part diameter

gem p.h.-gem part height
gem p.l.-gem part length
gem p.w.-gem part width
h.-height
han.c.d.-handle cut diameter
han.d.-handle diameter
han.h.-handle height
han.-handle
han.hole d.-handle hole diameter
han.l.-handle length
han.sur.d.-handle surface diameter
han.w.-handle width
hel.-helve
hel.l.-helve length
hole d.-hole diameter
hole w.-hole width
l.-length
lat.th.-lateral thickness
leg d.-leg diameter
leg h.-leg height
lip c.w.-lip cut width
lip d.f.i.-lip diameter from inside
lip d.f.o.-lip diameter from outside
lip d.-lip diameter
lip l.-lip length
lip.sur.w.-lip surface width
lip.th.-lip thickness
lip w.-lip width
lip wall.th.-lip wall thickness
lower hole d.-lower hole diameter
max.d.-maximum diameter

mod but.d.-modelling button diameter
n.d.f.i.-neck diameter from inside
n.d.-neck diameter
n.h.-neck height
n.th.-neck thickness
narrow p.w.-narrow part width
or.lip w.-original lip width
or.b.d.-original base diameter
or.b.h.-original base height
or.body d.-original body diameter
or.body wall.th.-original body wall thickness
or.d.-original diameter
or.dep.-original depth
or.h.-original height
or.han.d.-original handle diameter
or.l.-original length
or.lip d.-original lip diameter
or.lip l.-original lip length
or.lip.th.-original lip thickness
or.lip w.-original lip width
or.lip wall.th.-original lip wall thickness

or.n.d.-original neck diameter
or.n.h.-original neck height
or.w.-original width
ring d.f.i.-ring diameter from inside
ring d.f.o.-ring diameter from outside
ring d.-ring diameter
s.d.-spout diameter
s.hole d.-spout hole diameter
s.l.-spout length
s.wall.th.-spout wall thickness
side han.l.-side handle length
side han.w.-side handle width
stamped pat.d.-stamped pattern diameter
th.-thickness
u.hole d.-upper hole diameter
u.p.d.-upper part diameter
w.-width
wall.th.-wall thickness
wide p.w.-wide part width
wing w.-wing width

*"Qabala" seriyasında
nəşr edilmiş kitabların siyahısı:*

*The list of the books
published under "Gabala" series:*

№1

Qəbələ Arxeoloji Ekspedisiyası
2005-2010. Tapıntılar.
Baku. CBS Nəşriyyatı, 2011

No.1

The Gabala Archaeological Expedition
2005-2010. Findings.
Baku. CBS Publishing House, 2011

№2

Qəbələ Arxeoloji Ekspedisiyasının
Hesabatları 2005-2010.
Baku. CBS Nəşriyyatı, 2012

No.2

Reports of the Gabala Archaeological
Expedition 2005-2010.
Baku. CBS Publishing House, 2012

№3

Qəbələ Arxeoloji Ekspedisiyası 2011-2012.
Tapıntılar.
Baku. Şərq-Qərb Nəşriyyatı, 2013

No.3

The Gabala Archaeological Expedition 2011-
2012. Findings.
Baku. Sharq-Garb Publishing House, 2013

№3

Qəbələ Arxeoloji Ekspedisiyası 2011-2012.
Tapıntılar. İkinci nəşr.
Baku. CBS Nəşriyyatı, 2013

No.3

The Gabala Archaeological Expedition 2011-
2012. Findings. 2nd edition.
Baku. CBS Publishing House, 2013

№4

Qəbələ Arxeoloji Ekspedisiyasının
Hesabatları 2011-2012.
Baku. Şərq-Qərb Nəşriyyatı, 2014

No.4

Reports of the Gabala Archaeological
Expedition 2011-2012.
Baku. Sharq-Garb Publishing House, 2014

№4

Qəbələ Arxeoloji Ekspedisiyasının
Hesabatları 2011-2012. İkinci nəşr.
Baku. CBS Nəşriyyatı, 2014

No.4

Reports of the Gabala Archaeological
Expedition 2011-2012. 2nd edition.
Baku. CBS Publishing House, 2014

№5

Qəbələ Arxeoloji Ekspedisiyası: Hesabatlar, Tapıntılar 2013.
Baku. CBS Nəşriyyatı, 2015

No.5

The Gabala Archaeological Expedition: Reports, Findings 2013.
Baku. CBS Publishing House, 2015

www.seba.az

XÜSUSİ MİNNƏTDARLIQ:

Bu layihənin həyata keçirilməsində və kitabın ərsəyə gəlməsində əməyi keçən
hər bir kəsə öz dərin təşəkkürümüzü bildiririk.

SPECIAL THANKS:

We express our sincere thanks to all who contributed
to this project and publication.

A2f2874211

Qabala

Kitabda 2013-cü ildə Qəbələdə aparılmış arxeoloji qazıntıların
nəticələrinə dair hesabatlar və tapıntılar təqdim olunur.
Geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

This book presents the findings and reports on the results of the
archaeological excavations held in 2013 in Gabala and it is
intended for a wide range of readers.

9 789952 827743